

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 9.3.2015
COM(2015) 116 final

PART 1/2

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL
EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR**

Tabloul de bord 2015 privind justiția în UE

1. INTRODUCERE

Ediția din 2015 a tabloului de bord privind justiția în UE (denumită în continuare „tabloul de bord”) este prezentată într-un moment în care UE s-a angajat să revitalizeze creșterea economică și să genereze un nou impuls pentru schimbare. Sistemele judiciare eficace au un rol esențial în crearea unui mediu favorabil investițiilor, restabilirea încrederii, asigurarea unei mai mari predictibilități a normelor și a unei creșteri durabile.

Tabloul de bord ajută statele membre să îmbunătățească eficacitatea sistemelor lor judiciare. Prezenta ediție își propune să identifice eventualele tendințe și conține noi indicatori și date mai precise.

Rolul important deținut de sistemele judiciare în creșterea economică completează funcția lor esențială de a susține valorile pe care se întemeiază Uniunea Europeană. Accesul la un sistem judiciar eficace este un drept fundamental care stă la baza democrațiilor europene și este recunoscut de tradițiile constituționale ale statelor membre. Dreptul la o cale de atac eficientă în fața unei instanțe este consacrat în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

De asemenea, eficacitatea sistemelor judiciare este esențială pentru punerea în aplicare a legislației UE și pentru creșterea încrederii reciproce. Ori de câte ori o instanță națională aplică legislația UE, aceasta acționează ca o „instanță a Uniunii” și trebuie să asigure o protecție judiciară efectivă tuturor, cetățeni sau întreprinderi, celor ale căror drepturi garantate de legislația UE au fost încălcate. Deficiențele sistemelor judiciare naționale reprezintă un obstacol pentru funcționarea pieței unice, pentru buna funcționare a justiției în UE și pentru punerea în aplicare efectivă a acquis-ului UE.

Din aceste motive, începând din 2011, reformele judiciare naționale au devenit o parte integrantă a componentelor structurale ale statelor membre care fac obiectul Programelor de ajustare economică¹. Începând din 2012, creșterea calității, a independenței și a eficienței sistemelor judiciare a fost, de asemenea, o prioritate pentru Semestrul european, care este ciclul anual de coordonare a politicilor economice al UE. Analiza anuală a creșterii din 2015 reînnoiește angajamentul de a întreprinde reforme structurale în domeniul justiției².

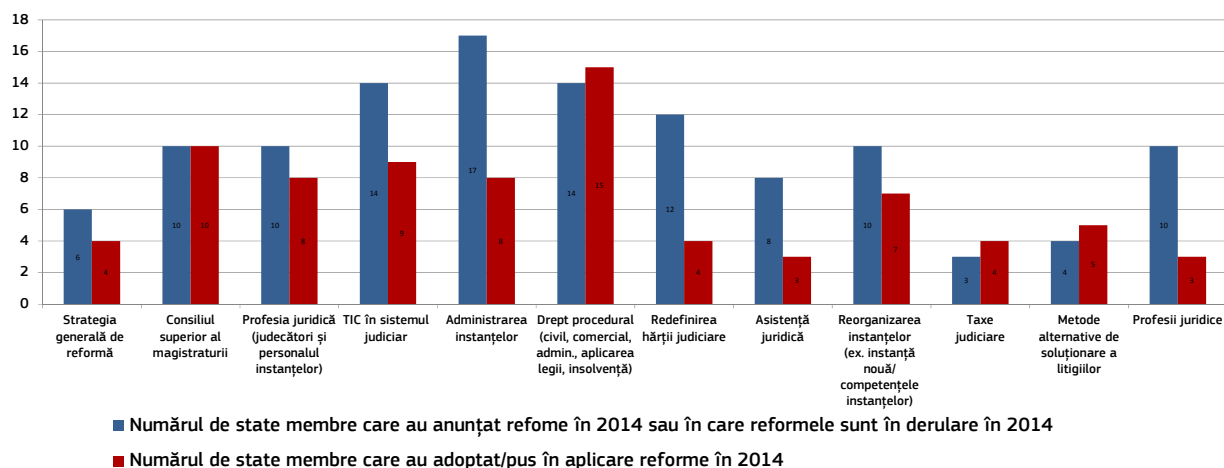
¹ În 2014, Programele de ajustare economică din EL, PT (încheiate în iunie 2014) și CY au inclus condiții privind reforma în justiție.

² Comunicarea Comisiei, Analiza anuală a creșterii pentru 2015, COM(2014) 902 final.

În statele membre se desfășoară un amplu proces de reforme în justiție...

Informațiile colectate pentru prezenta ediție a tabloului de bord privind justiția în UE arată că, în 2014, toate statele membre erau angajate în procesul de reformă a sistemelor lor judiciare. Sfera, amploarea și situația efectivă a procesului de reformă variază în mod semnificativ, la fel ca și obiectivele urmărite, care pot fi: combaterea ineficienței, creșterea calității și a accesibilității, gestionarea constrângerilor bugetare, întărirea încrederii cetățenilor sau promovarea unui mediu propice afacerilor.

Graficul 1: Cartografierea reformelor în justiție din UE în 2014 (sursa: Comisia Europeană³)

Reformele variază de la măsuri operaționale, cum ar fi modernizarea procesului de gestionare în instanțe, utilizarea noilor tehnologii ale informației sau elaborarea unor metode alternative de soluționare a litigiilor, până la măsuri structurale, cum ar fi restructurarea organizării instanțelor, revizuirea hârtii judiciare, simplificarea normelor procedurale, reforma profesiilor judiciare și juridice și reformarea asistenței juridice.

... încurajat și susținut la nivelul UE.

Acest proces de reformă face parte din reformele structurale încurajate la nivelul UE pentru a poziționa decisiv Europa pe calea redresării economice. Împreună cu investițiile și responsabilitatea fiscală, reformele structurale reprezintă unul dintre cei trei piloni ai abordării integrate a politicii economice și sociale a UE în 2015. Reformele structurale care asigură eficacitatea sistemelor judiciare deschid calea către un mediu mai favorabil afacerilor și cetățenilor.

Concluziile tabloului de bord 2014, împreună cu o evaluare specifică de țară efectuată pentru fiecare dintre statele membre vizate, au ajutat UE să definească **recomandări specifice fiecărei țări** în domeniul justiției. În urma unei propuneri a Comisiei, Consiliul a formulat pentru douăsprezece state membre recomandări⁴ de îmbunătățire, depinzând de țara în cauză, a

³ Datele au fost colectate în cooperare cu Grupul de persoane de contact pentru sistemele judiciare naționale.

⁴ Recomandarea Consiliului din 8 iulie 2014 privind Programul național de reformă al Bulgariei pentru 2014 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Bulgariei pentru 2014 (2014/C 247/02); Recomandarea Consiliului din 8 iulie 2014 privind Programul național de reformă al Croației pentru 2014 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Croației pentru 2014 (2014/C 247/10); Recomandarea Consiliului din 8 iulie 2014 privind Programul național de reformă al Irlandei pentru 2014 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Irlandei pentru 2014

independenței, a calității și/sau a eficienței sistemului judiciar. Dintre cele douăsprezece state membre, erau deja identificate zece în 2013⁵ și șase în 2012⁶ ca întâmpinând dificultăți în funcționarea sistemelor lor judiciare. Comisia urmărește îndeaproape punerea în aplicare a acestor recomandări, prin intermediul unui dialog cu autoritățile naționale și cu părțile interesate din statele membre în cauză.

Pentru a sprijini eforturile de reformă, Comisia a intensificat, de asemenea, **dialogul cu statele membre** prin intermediul *Grupului său de persoane de contact pentru sistemele judiciare naționale*⁷. Discuțiile au evidențiat experiența statelor membre⁸ și au declanșat schimbul de informații cu privire la practicile de susținere a calității sistemelor judiciare, în special cu privire la metodele de management al calității, la politicile de comunicare ale instanțelor, la eforturile depuse pentru aplicarea uniformă a legislației UE și la reformele recente pentru creșterea eficienței și a calității sistemului judiciar (de exemplu, referitoare la structura acestuia). Continuarea eforturilor de promovare a schimbului de bune practici este esențială pentru susținerea calității reformelor în justiție din statele membre.

Fondurile structurale și de investiții europene (fondurile ESI)⁹ sprijină eforturile statelor membre de a îmbunătăți funcționarea sistemelor lor judiciare. La începutul noii perioade de programare 2014-2020, Comisia a inițiat un dialog intensiv cu statele membre cu privire la stabilirea priorităților de finanțare strategică a fondurilor ESI, pentru a încuraja o legătură

(2014/C 247/07); Recomandarea Consiliului din 8 iulie 2014 privind Programul național de reformă al Italiei pentru 2014 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Italiei pentru 2014 (2014/C 247/11); Recomandarea Consiliului din 8 iulie 2014 privind Programul național de reformă al Letoniei pentru 2014 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Letoniei pentru 2014 (2014/C 247/12); Recomandarea Consiliului din 8 iulie 2014 privind Programul național de reformă al Maltei pentru 2014 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Maltei pentru 2014 (2014/C 247/16); Recomandarea Consiliului din 8 iulie 2014 privind Programul național de reformă al Poloniei pentru 2014 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Poloniei pentru 2014 (2014/C 247/19); Recomandarea Consiliului din 8 iulie 2014 privind Programul național de reformă al Portugaliei pentru 2014 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Portugaliei pentru 2014 (2014/C 247/20); Recomandarea Consiliului din 8 iulie 2014 privind Programul național de reformă al României pentru 2014 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al României pentru 2014 (2014/C 247/21); Recomandarea Consiliului din 8 iulie 2014 privind Programul național de reformă al Slovaciei pentru 2014 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Slovaciei pentru 2014 (2014/C 247/23); Recomandarea Consiliului din 8 iulie 2014 privind Programul național de reformă al Sloveniei pentru 2014 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Sloveniei pentru 2014 (2014/C 247/22); Recomandarea Consiliului din 8 iulie 2014 privind Programul național de reformă al Spaniei pentru 2014 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Spaniei pentru 2014 (2014/C 247/08).

⁵ BG, ES, HU, IT, LV, MT, PL, RO, SI, SK.

⁶ BG, IT, LV, PL, SI, SK.

⁷ În 2013, Comisia a instituit un Grup de persoane de contact pentru sistemele judiciare naționale, în vederea pregătirii tabloului de bord privind justiția în UE și pentru a promova schimbul de bune practici în domeniul eficacității sistemelor judiciare. În acest scop, statele membre au fost invitate să desemneze două persoane de contact, una din partea puterii judecătorești și una din partea Ministerului Justiției, iar grupul s-a reunit cu regularitate în 2014 și 2015. Un stat membru nu a desemnat încă persoane de contact, iar patru state membre au desemnat persoane din partea Ministerului Justiției, dar nu și din partea puterii judecătorești.

⁸ La reuniunile grupului, AT, BE, DE, IE, EL, HR, IT, LT, NL, PT și RO au susținut prezentări privind anumite aspecte ale sistemului lor judiciar.

⁹ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului, JO L 347, 20.12.2013.

strânsă între politică și finanțare. Pe baza proiectelor de acorduri de parteneriat, bugetul total alocat investițiilor în capacitatea instituțională a administrației publice se ridică la aproximativ 5 miliarde EUR pentru următoarea perioadă de programare. Din cele douăsprezece state membre care au primit în 2014 o recomandare specifică de țară în domeniul justiției, unsprezece au identificat justiția ca domeniu prioritar de sprijin pentru fondurile ESI. De asemenea, justiția este o prioritate în programele de ajustare economică ale Greciei și Ciprului, care vor utiliza fondurile ESI în acest domeniu. Recomandările specifice de țară, evaluarea specifică de țară și datele din tabloul de bord sunt elemente esențiale pentru stabilirea de către statele membre a priorităților lor de finanțare.

Statele membre care au identificat sistemele judiciare ca domeniu prioritar intenționează să utilizeze fondurile ESI în principal pentru creșterea eficienței sistemului judiciar. Deși activitățile concrete vor depinde de nevoile specifice ale fiecărui stat membru, există activități comune mai multor state membre, cum ar fi introducerea de sisteme de gestionare a cauzelor, utilizarea tehnologiei informației și comunicațiilor în instanțe, instrumentele de monitorizare și de evaluare și programele de formare profesională pentru judecători. Amploarea sprijinului variază de la un stat membru la altul: în timp ce unele state membre intenționează să susțină o mare parte a sistemelor lor judiciare, altele se vor concentra numai asupra câtorva instanțe care se confruntă cu probleme speciale sau sunt selectate pentru proiecte-pilot. Comisia a subliniat importanța indicatorilor fiabili pentru monitorizarea eficacității sprijinului și a elaborat documente de orientare privind indicatori de monitorizare conformi cu cei utilizați în tabloul de bord. Aceștia vor asigura transmiterea cu regularitate către Comisie a rapoartelor statelor membre privind rezultatele obținute. Datele respective vor facilita evaluarea sprijinului acordat de UE pentru creșterea eficacității sistemelor judiciare din statele membre.

Ce este tabloul de bord privind justiția în UE?

Tabloul de bord privind justiția în UE este un instrument de informare al cărui scop este să asiste UE și statele membre în eforturile lor de îmbunătățire a eficacității justiției, prin furnizarea de date obiective, fiabile și comparabile privind calitatea, independența și eficiența sistemelor judiciare din statele membre.

Tabloul de bord contribuie la identificarea potențialelor deficiențe, îmbunătățiri și bune practici. Acesta indică tendințele identificate în timp în funcționarea sistemelor judiciare naționale. Tabloul nu prezintă un clasament unic global, ci o imagine de ansamblu a modului de funcționare a tuturor sistemelor judiciare, bazată pe diverși indicatori de interes comun pentru statele membre.

Tabloul de bord nu promovează un anumit tip de sistem judiciar, tratând toate statele membre în mod egal. Indiferent de modelul sistemului judiciar național sau de tradiția juridică în care acesta este ancorat, adecvarea duratei procedurilor, independența, accesibilitatea din punct de vedere financiar și accesul facil sunt unii dintre parametrii esențiali ai unui sistem judiciar eficace.

Tabloul de bord 2015 se concentrează asupra cauzelor litigioase civile și comerciale și asupra cauzelor administrative, pentru a susține statele membre în eforturile lor de a deschide calea către un mediu mai favorabil afacerilor și cetățenilor, care, la rândul său, stimulează investițiile, și către o piață internă mai dezvoltată în profunzime și mai echitabilă. Tabloul de bord este un instrument care evoluează în dialog cu statele membre și cu Parlamentul European, pentru a identifica parametrii esențiali ai unui sistem judiciar eficace. Parlamentul European a solicitat Comisiei să extindă în mod progresiv sfera tabloului de bord, iar reflecția asupra modului de a realiza acest lucru a început.

Cum contribuie tabloul de bord privind justiția în UE la semestrul european?

Tabloul de bord privind justiția în UE oferă informații cu privire la funcționarea sistemelor judiciare și contribuie la evaluarea impactului reformelor din domeniul justiției. Dacă indicatorii tabloului de bord arată o performanță slabă, este necesară întotdeauna o analiză mai aprofundată a motivelor care stau la baza rezultatului. Această evaluare specifică de țară este efectuată în contextul semestrului european, prin dialog bilateral cu autoritățile implicate și cu părțile interesate. Evaluarea ia în considerare particularitățile sistemului juridic și contextul din statele membre în cauză. Aceasta poate determina în cele din urmă Comisia să propună Consiliului *recomandări specifice fiecărei țări* pentru îmbunătățirea sistemelor judiciare¹⁰.

Care este metodologia tabloului de bord privind justiția în UE?

Tabloul de bord utilizează diferite surse de informare. Cele mai multe date cantitative sunt furnizate în prezent de Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției (CEPEJ), înființată de statele membre ale Consiliului Europei, cu care Comisia a încheiat un contract pentru efectuarea unui studiu anual specific¹¹. Datele sunt din 2013 și au fost furnizate de statele membre în conformitate cu metodologia CEPEJ. În anul curent, datele au fost colectate de CEPEJ în mod special pentru statele membre ale UE¹². Studiul furnizează și fișe de țară, care redau un context mai amplu și ar trebui consultate împreună cu graficele.

Pentru tabloul de bord 2015, Comisia a utilizat și informații provenind de la surse suplimentare, și anume Eurostat, Banca Mondială, Forumul Economic Mondial, rețelele judiciare europene (în special Rețeaua Europeană a Consiliilor Superioare ale Magistraturii, care a oferit răspunsuri la un chestionar privind independența judiciară) și Grupul de persoane de contact pentru sistemele judiciare naționale. Au mai fost obținute date prin exerciții de colectare de date și studii de teren privind funcționarea instanțelor naționale în cazul aplicării legislației UE în domeniul concurenței, al protecției consumatorului, al mărcilor comunitare și al achizițiilor publice.

Cum contribuie sistemele judiciare eficiente la creșterea economică?

Sistemele judiciare eficiente au un rol esențial în restabilirea încrederii de-a lungul întregului ciclu economic. Dacă sistemele judiciare garantează buna aplicare a drepturilor și a contractelor, creditorii sunt mult mai dispuși să împrumute, comportamentul oportunist al întreprinderilor este descurajat, costurile tranzacțiilor sunt reduse și investițiile se pot orienta mai ușor către sectoarele inovatoare, care se bazează deseori pe active necorporale (de exemplu, drepturi de proprietate intelectuală). Instanțele mai eficiente încurajează intrarea antreprenorilor pe piață și stimulează concurența. Cercetările arată că există o legătură proporțională între mărimea întreprinderii și eficacitatea sistemelor judiciare și că stimulentele mai slabe în favoarea investițiilor și a angajărilor coexistă cu deficiențele în funcționarea justiției. Impactul sistemelor judiciare naționale asupra economiei este subliniat de Fondul Monetar Internațional, Banca Centrală Europeană, OCDE, Forumul Economic Mondial și Banca Mondială¹³.

2. INDICATORII TABLOULUI DE BORD 2015 PRIVIND JUSTIȚIA ÎN UE

Tabloul de bord 2015 a evoluat: această a treia ediție a tabloului de bord încearcă să identifice eventualele tendințe, adoptând o abordare prudentă și nuanțată, întrucât situația variază

¹⁰ Motivele recomandărilor specifice fiecărei țări sunt prezentate de Comisie într-un document de lucru disponibil la adresa: http://ec.europa.eu/europe2020/making-it-happen/country-specific-recommendations/index_en.htm

¹¹ Disponibil la adresa: http://ec.europa.eu/justice/effective-justice/index_ro.htm

¹² Colectarea periodică de date de către CEPEJ pentru cele 47 de state membre ale Consiliului Europei are loc la fiecare doi ani (ultimul Raport general al CEPEJ conținând date din 2012 a fost publicat în 2014). Cu excepția a trei state membre, toate statele membre au răspuns la chestionarul CEPEJ pentru tabloul de bord.

¹³ În ceea ce privește impactul economic al sistemelor judiciare eficiente, a se vedea Tabloul de bord 2014 privind justiția în UE, secțiunea „Eficacitatea sistemelor naționale de justiție ca o componentă structurală pentru creșterea economică”; a se vedea, de asemenea, „Impactul economic al reformelor justiției civile”, Comisia Europeană, Economic Papers 530, septembrie 2014.

semnificativ, depinzând de fiecare stat membru și de fiecare indicator. De asemenea, tabloul de bord 2015 conține noi indicatori și date mai precise, bazate pe noi surse de informații, de exemplu, privind eficiența instanțelor în domeniul achizițiilor publice și al drepturilor de proprietate intelectuală, utilizarea și promovarea metodelor alternative de soluționare a litigiilor (denumite în continuare „ADR” - *alternative dispute resolution*), utilizarea tehnologiei informației și comunicațiilor (denumită în continuare „TIC”) în litigiile implicând sume mici, politicile de comunicare ale instanțelor, componența și competențele consiliilor magistraturii. Pentru prima oară, acesta conține și date privind ponderea judecătorilor profesioniști femei, întrucât o mai accentuată diversitate de gen poate contribui la creșterea calității sistemelor judiciare.

Eficiența sistemelor judiciare

Tabloul de bord 2015 păstrează indicatorii privind eficiența procedurilor: durata procedurilor, rata de soluționare a cauzelor și numărul de cauze pendinte. În plus, tabloul de bord 2015 prezintă rezultatul a patru exerciții de colectare de date, care au avut ca scop furnizarea de date mai precise privind durata procedurilor judiciare din domeniul concurenței, al protecției consumatorilor, al mărcilor comunitare și al achizițiilor publice. Eficacitatea sistemelor judiciare în aceste domenii reglementate de dreptul UE este deosebit de importantă pentru economie.

Calitatea sistemelor judiciare

La fel ca edițiile precedente, tabloul de bord 2015 se concentrează asupra anumitor factori care pot contribui la creșterea calității justiției, cum ar fi formarea profesională, monitorizarea și evaluarea activității instanțelor, recurgerea la sondaje privind satisfacția, bugetul și resursele umane. Tabloul de bord 2015 completează datele privind disponibilitatea tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) cu o examinare mai aprofundată a modului în care instrumentele electronice pot fi utilizate în practică. De asemenea, din cooperarea cu Grupul de persoane de contact pentru sistemele judiciare naționale au rezultat informații utile privind practicile de comunicare ale instanțelor și metodele concrete utilizate de statele membre pentru a promova soluționarea alternativă a litigiilor (ADR). În plus, tabloul de bord 2015 furnizează date privind asistența juridică și echilibrul de gen în sistemul judiciar.

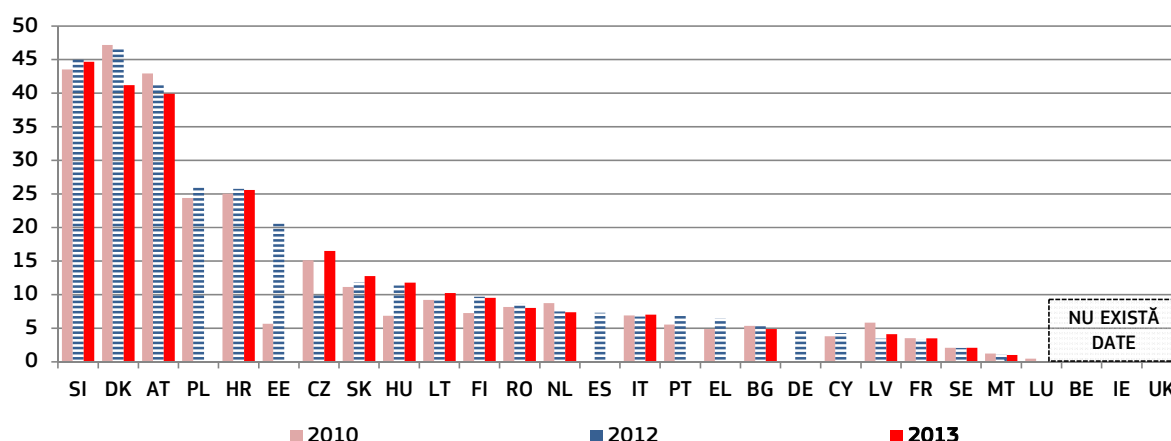
Independența sistemului judiciar

Tabloul de bord prezintă datele privind independența percepută a sistemului judiciar, furnizate de Forumul Economic Mondial (FEM) în Raportul său anual privind competitivitatea globală. Deși independența percepută este importantă, deoarece poate influența deciziile de investiții, protecția efectivă a independenței judiciare într-un sistem judiciar prin garanții juridice (independența structurală) este și mai importantă. Tabloul de bord 2014 a prezentat o primă imagine generală a modului în care sistemele judiciare sunt organizate pentru a proteja independența judiciară în anumite tipuri de situații în care aceasta se poate afla în pericol. Comisia a continuat cooperarea cu privire la independența structurală a sistemului judiciar cu rețelele judiciare europene, în special cu Rețeaua Europeană a Consiliilor Superioare ale Magistraturii. Tabloul de bord 2015 furnizează informații actualizate privind garanțiile juridice prezentate în anul precedent și extinde imaginea de ansamblu comparativă a independenței structurale. În special, acesta compară actualele consilii ale magistraturii din UE din punctul de vedere al componenței și al principalelor competențe și precizează ce putere a statului adoptă criteriile de determinare a resurselor financiare ale sistemului judiciar și care sunt aceste criterii.

Contextul analizei

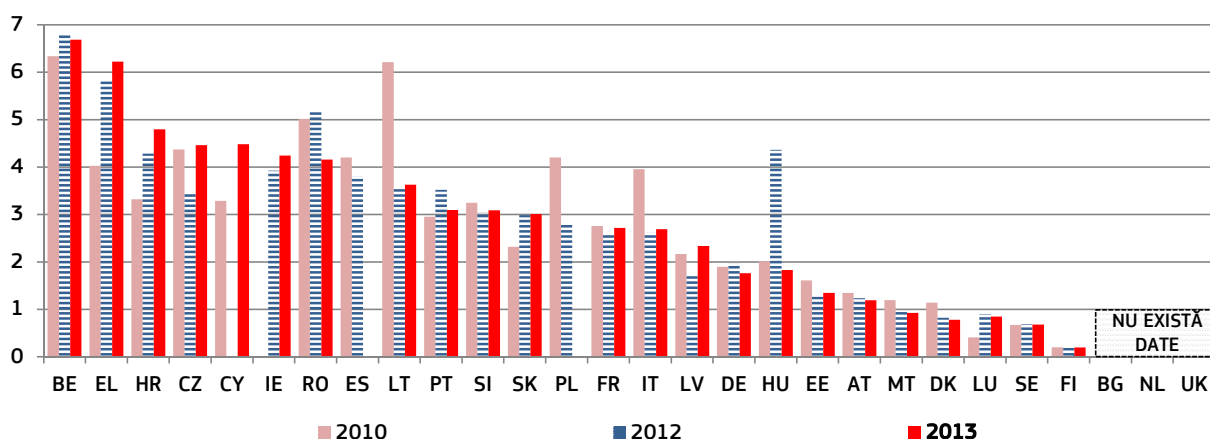
Eficiența, calitatea și independența sunt principalii parametri care intervin în analiza eficacității sistemelor judiciare. Datele privind volumul de muncă al instanțelor din statele membre furnizează informații importante despre contextul în care operează sistemele judiciare (de exemplu, sarcinile instanțelor, gradul de litigiozitate). Indiferent de diferențele dintre statele membre, fiecare sistem judiciar trebuie să fie în măsură să administreze volumul de muncă într-un interval de timp rezonabil, satisfăcând în același timp așteptările în materie de calitate și independență.

Graficul 2: Numărul de noi cauze civile, comerciale, administrative și de altă natură la 100 de locuitori* (în prima instanță, 2010, 2012 și 2013) (sursa: studiul CEPEJ)

* Această categorie include toate cauzele litigioase și nelitigioase civile și comerciale, cauzele privind aplicarea legii, cauzele privind registrul funciar, cauzele de drept administrativ (litigioase sau nelitigioase) și alte cauze non-penale. IT: Posibila interpretare eronată în ceea ce privește comparația între 2010, 2012 și 2013 ar putea fi explicată prin punerea în aplicare a unei clasificări diferite a cauzelor civile.

Graficul 3: Numărul de noi cauze litigioase civile și comerciale la 100 de locuitori* (în prima instanță, 2010, 2012 și 2013) (sursa: studiul CEPEJ)

* Cauzele litigioase civile și comerciale se referă la litigiile dintre părți, de exemplu litigiile legate de contracte, conform metodologiei CEPEJ. În schimb, cauzele civile (și comerciale) nelitigioase se referă la procedurile necontestate, de exemplu, ordine de plată necontestate. Cauzele comerciale sunt soluționate de instanțe comerciale speciale în unele țări, în timp ce în altele acestea sunt de competența instanțelor ordinare (civile). IT: Posibila interpretarea eronată privind comparația între 2010, 2012 și 2013 ar putea fi explicată prin punerea în aplicare a unei clasificări diferite a cauzelor civile.

3. PRINCIPALELE CONCLUZII ALE TABLOULUI DE BORD 2015 PRIVIND JUSTIȚIA ÎN UE

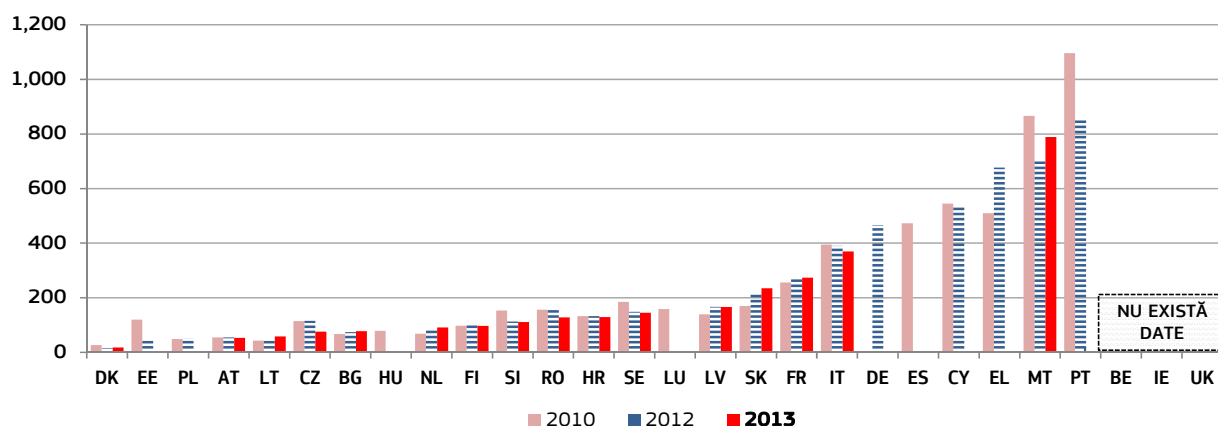
3.1 Eficiența sistemelor judiciare

Întârzierea justiției este denegarea justiției. Hotărârile în timp util sunt esențiale pentru întreprinderi și investitori. În deciziile lor de investiții, întreprinderile iau în considerare riscul de a fi implicate în litigii comerciale, litigii de muncă sau fiscale sau în cazuri de insolvență. Eficiența cu care un sistem judiciar dintr-un stat membru soluționează litigiile este foarte importantă. De exemplu, executarea legală a unui contract de furnizare sau de servicii devine foarte costisitoare cu cât litigiul durează mai mult și chiar lipsită de sens dincolo de o anumită perioadă de timp, întrucât probabilitatea recuperării banilor din plăți și penalități se diminuează.

3.1.1 Durata procedurilor

Durata procedurilor reprezintă timpul (în zile) necesar pentru soluționarea unei cauze în instanță, ceea ce înseamnă timpul necesar pentru ca instanța să pronunțe o hotărâre în prima instanță. Indicatorul „durata lichidării stocului de cauze pendinte” reprezintă numărul de cauze nesoluționate împărțit la numărul de cauze soluționate la sfârșitul anului înmulțit cu 365 de zile¹⁴. În afară de graficele 13-17, toate graficele se referă la procedurile în primă instanță și compară, în cazul în care sunt disponibile, datele pentru 2010 cu datele pentru 2012 și 2013¹⁵. Deși diferitele căi de atac pot avea un impact major asupra duratei procedurilor, eficiența unui sistem judiciar ar trebui să se reflecte încă din prima instanță, întrucât aceasta este o etapă obligatorie pentru fiecare persoană care se prezintă în fața justiției.

Graficul 4: Timpul necesar pentru soluționarea cauzelor civile, comerciale, administrative și de altă natură* (în prima instanță/în zile) (sursa: studiul CEPEJ¹⁶)

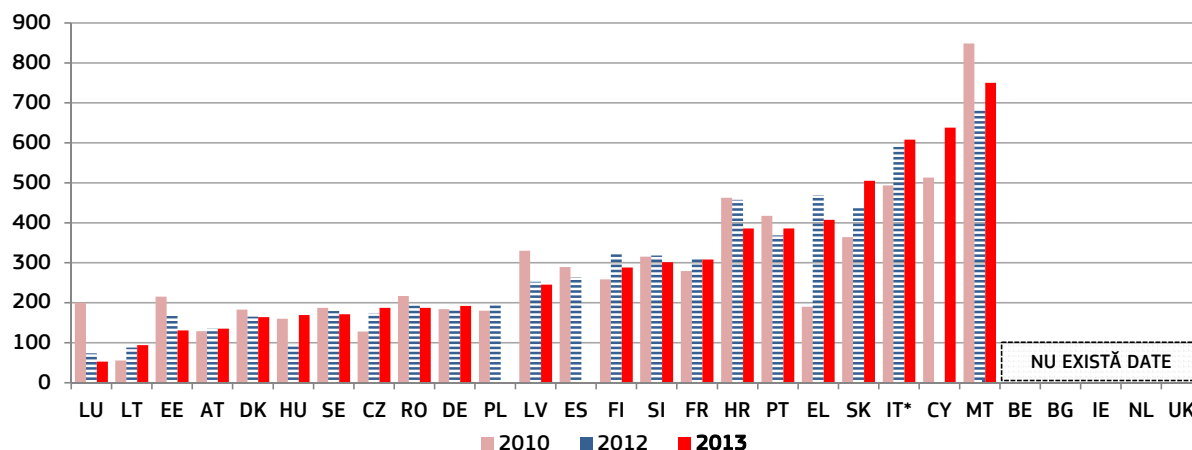
* Această categorie include toate cauzele civile și comerciale litigioase și nelitigioase, cauzele privind aplicarea legii, cauzele privind registrul funciar, cauzele de drept administrativ (litigioase sau nelitigioase) și alte cauze non-penale. Comparațiile ar trebui efectuate cu precauție, întrucât unele state membre au raportat modificări ale metodologiei de colectare sau de categorizare a datelor (CZ, EE, IT, CY, LV, HU, SI) sau au formulat restricții privind caracterul complet al datelor, care nu pot acoperi toate landurile sau toate instanțele (DE, LU).

¹⁴ Durata procedurilor, rata de soluționare a cauzelor și numărul de cauze pendinte sunt indicatori standard definiți de CEPEJ. http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/cepej/evaluation/default_en.asp

¹⁵ Datele includ actualizări efectuate de CEPEJ după publicarea studiului său din 2013, astfel cum au fost transmise Comisiei.

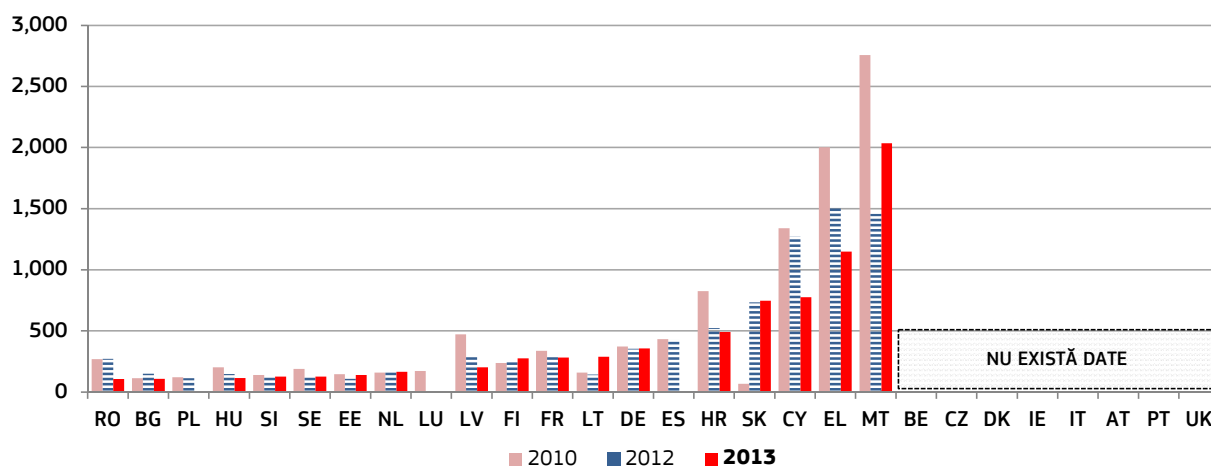
¹⁶ Studiul privind funcționarea sistemelor judiciare din statele membre ale UE în 2015, realizat pentru Comisie de Secretariatul CEPEJ. Disponibil la adresa: http://ec.europa.eu/justice/effective-justice/index_en.htm

Graficul 5: Timpul necesar pentru soluționarea cauzelor litigioase civile și comerciale* (în prima instanță/în zile) (sursa: studiul CEPEJ)

* Cauzele civile (și comerciale) litigioase se referă la litigiile dintre părți, de exemplu litigiile legate de contracte, conform metodologiei CEPEJ. În schimb, cauzele civile (și comerciale) nelitigioase se referă la procedurile necontestate, de exemplu, ordine de plată necontestate. Cauzele comerciale sunt soluționate de instanțele comerciale speciale în unele țări, în timp ce în altele acestea sunt de competența instanțelor ordinare (civile). Comparatiile ar trebui efectuate cu precauție, întrucât unele state membre au raportat modificări ale metodologiei de colectare sau de categorizare a datelor (CZ, EE, IT, CY, LV, HU, SI) sau au formulat restricții privind caracterul complet al datelor, care nu pot acoperi toate landurile sau toate instanțele (DE, LU). NL a furnizat o durată măsurată a lichidării stocului de cauze pendinte, dar aceasta nu este calculată de CEPEJ.

Graficul 6: Timpul necesar pentru soluționarea cauzelor administrative* (în prima instanță/în zile) (sursa: studiul CEPEJ)

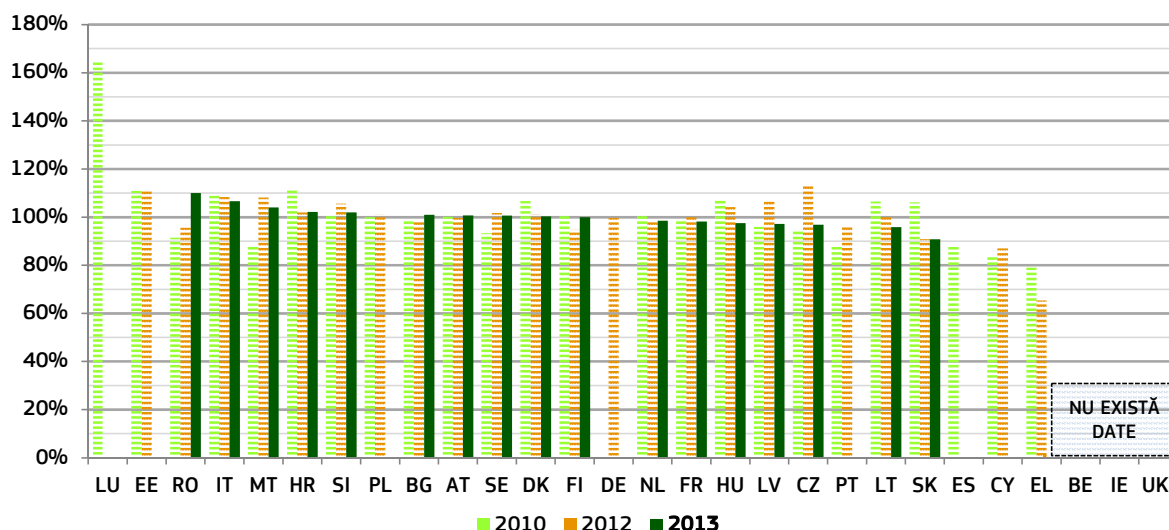

* Cauzele de drept administrativ se referă la litigii între cetățeni și autoritățile locale, regionale sau naționale, conform metodologiei CEPEJ. Cauzele de drept administrativ sunt soluționate de instanțele administrative speciale în unele țări, în timp ce în altele acestea sunt de competența instanțelor ordinare (civile). Comparatiile ar trebui efectuate cu precauție, întrucât unele state membre au raportat modificări ale metodologiei de colectare sau de categorizare a datelor (HU), o reorganizare a sistemului judiciar administrativ (HR) sau au formulat restricții privind caracterul complet al datelor, care nu pot acoperi toate landurile sau toate instanțele (DE, LU). Modificările privind cauzele noi ar putea explica variațiile din LT.

3.1.2 Rata de soluționare a cauzelor

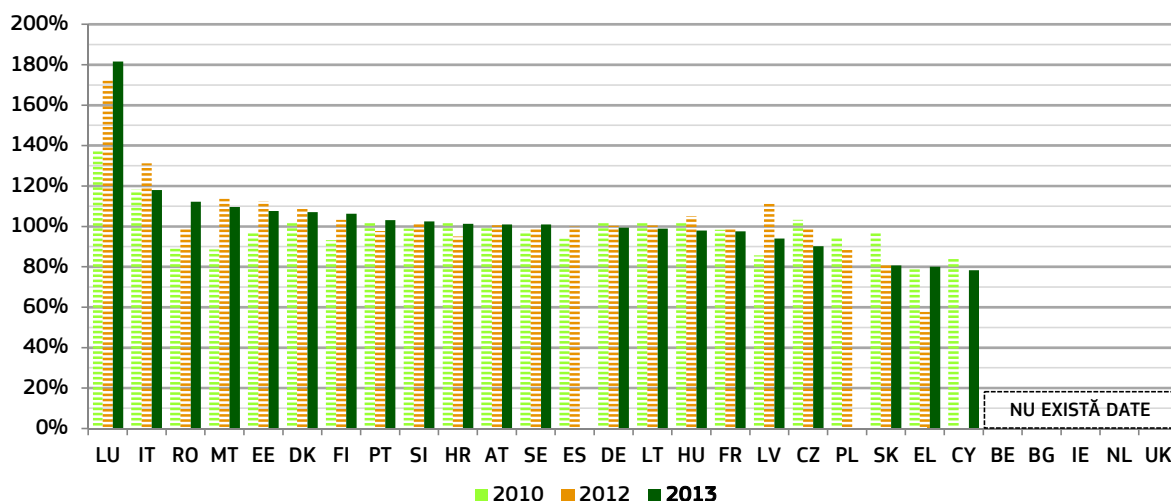
Rata de soluționare a cauzelor este raportul dintre numărul de cauze soluționate și numărul de cauze noi. Aceasta măsoară capacitatea instanței de a face față volumului de cauze noi. Durata procedurilor este legată de ritmul în care instanțele pot soluționa cauzele („rata de soluționare a cauzelor”) și de numărul de cauze care așteaptă încă să fie soluționate („cauze pendinte”). Dacă rata de soluționare a cauzelor este de aproximativ 100 % sau mai mare, înseamnă că sistemul judiciar este capabil să soluționeze cel puțin numărul de cauze noi introduse. Dacă rata de soluționare a cauzelor este mai mică de 100 %, înseamnă că instanțele soluționează un număr de cauze mai mic decât numărul de cauze noi introduse și, prin urmare, la sfârșitul anului, numărul de cauze nesoluționate se adaugă la cauzele pendinte. Dacă situația persistă timp de mai mulți ani, acest lucru poate indica o problemă sistemică, întrucât creșterea stocului de cauze pendinte mărește și mai mult volumul de muncă al instanțelor și conduce la creșterea în continuare a duratei procedurilor.

Graficul 7: Rata de soluționare a cauzelor civile, comerciale, administrative și de altă natură* (în prima instanță/în % – valorile mai mari de 100 % indică faptul că numărul de cauze soluționate depășește numărul de cauze noi, în timp ce valorile mai mici de 100 % indică faptul că numărul de cauze soluționate este mai mic decât numărul de cauze noi) (sursa: studiul CEPEJ)

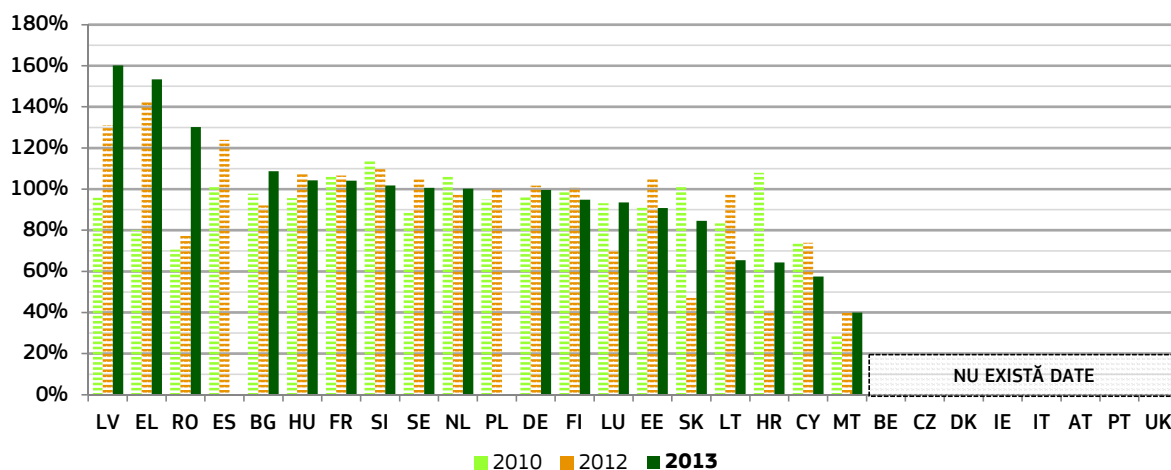
* Comparațiile ar trebui efectuate cu precauție, întrucât unele state membre au raportat modificări ale metodologiei de colectare sau de categorizare a datelor (CZ, EE, IT, CY, LV, HU, SI) sau au formulat restricții privind caracterul complet al datelor, care nu pot acoperi toate landurile sau toate instanțele (DE, LU). Modificările privind cauzele noi ar putea explica variațiile din LT și SK. În LV, factorii externi și interni, cum ar fi noile proceduri de insolvență, ar putea explica variațiile.

Graficul 8: Rata de soluționare a cauzelor litigioase civile și comerciale* (în prima instanță/în %) (sursa: studiul CEPEJ)

* Comparațiile ar trebui efectuate cu precauție, întrucât unele state membre au raportat modificări ale metodologiei de colectare sau de categorizare a datelor (CZ, EE, IT, CY, LV, HU, SI) sau au formulat restricții privind caracterul complet al datelor, care nu pot acoperi toate landurile sau toate instanțele (DE, LU). NL a furnizat o durată măsurată a lichidării stocului de cauze pendinte, dar aceasta nu este calculată de CEPEJ.

Graficul 9: Rata de soluționare a cauzelor administrative* (în prima instanță/în %) (sursa: studiul CEPEJ)

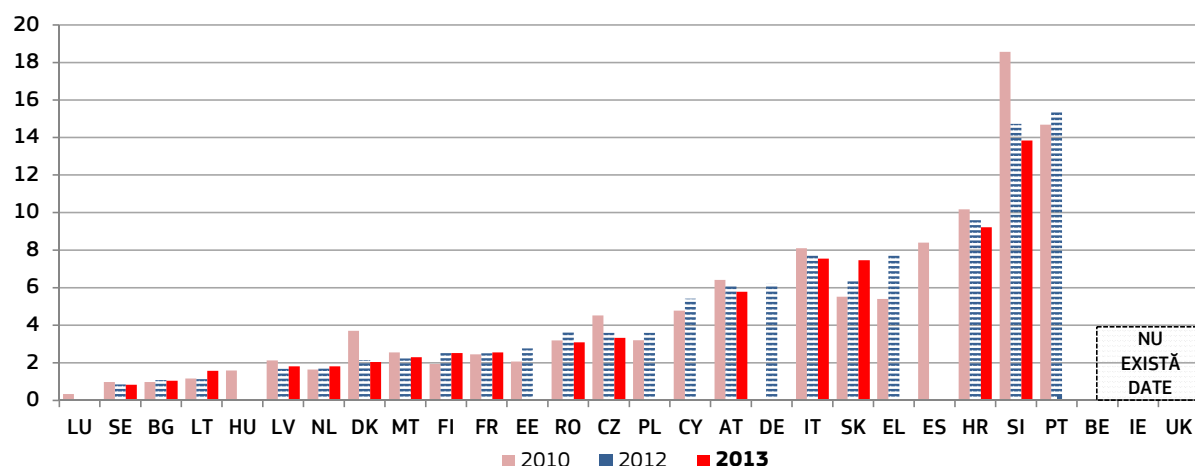

* Comparațiile ar trebui efectuate cu precauție, întrucât unele state membre au raportat modificări ale metodologiei de colectare sau de categorizare a datelor (HU), o reorganizare a sistemului judiciar administrativ (HR) sau au formulat restricții privind caracterul complet al datelor, care nu pot acoperi toate Landurile sau toate instanțele (DE, LU). Modificările privind cauzele noi ar putea explica variațiile din LT.

3.1.3 Cauzele pendinte

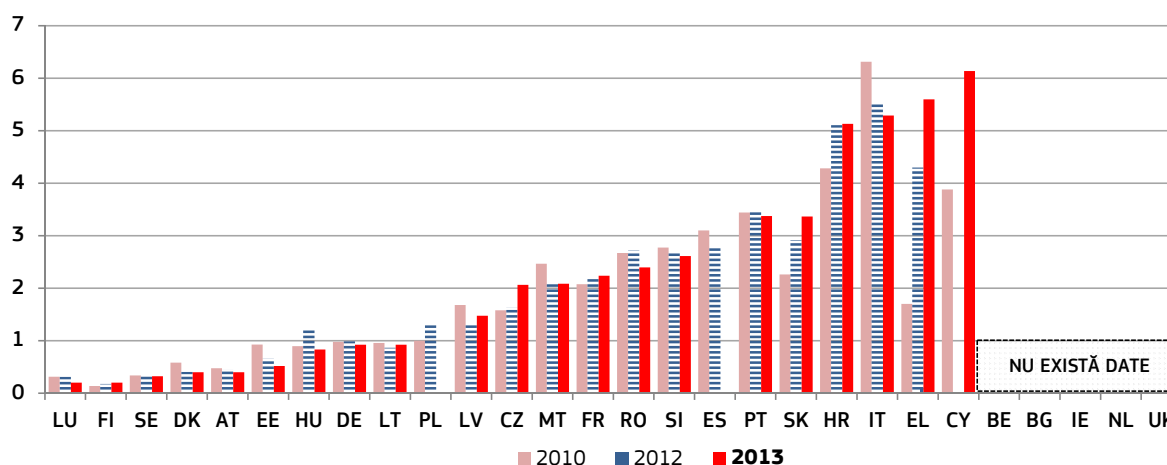
Numărul de cauze pendinte reprezintă numărul de cauze care se află încă în curs de soluționare la sfârșitul unei perioade. De asemenea, acesta influențează durata lichidării stocului de cauze pendinte. Prin urmare, pentru a îmbunătăți durata procedurilor, sunt necesare măsuri destinate reducerii numărului de cauze pendinte.

Graficul 10: Numărul de cauze pendinte civile, comerciale, administrative și de altă natură* (în prima instanță/la 100 de locuitori) (sursa: studiul CEPEJ)

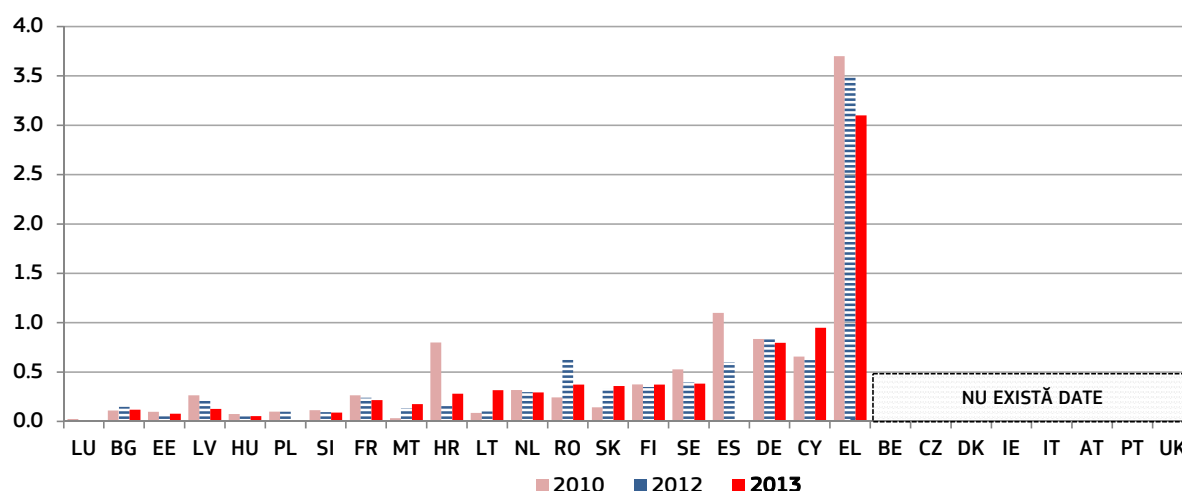
* Comparațiile ar trebui efectuate cu precauție, întrucât unele state membre au raportat modificări ale metodologiei de colectare sau de categorizare a datelor (CZ, EE, IT, CY, LV, HU, SI) sau au formulat restricții privind caracterul complet al datelor, care nu pot acoperi toate landurile sau toate instanțele (DE, LU). Modificările privind cauzele noi ar putea explica variațiile din LT și SK. În DK, digitalizarea registrului funciar ar putea explica scăderea numărului de cauze pendinte.

Graficul 11: Numărul de cauze litigioase civile și comerciale pendinte* (în prima instanță/la 100 de locuitori) (sursa: studiul CEPEJ)

* Comparațiile ar trebui efectuate cu precauție, întrucât unele state membre au raportat modificări ale metodologiei de colectare sau de categorizare a datelor (CZ, EE, IT, CY, LV, HU, SI) sau au formulat restricții privind caracterul complet al datelor, care nu pot acoperi toate landurile sau toate instanțele (DE, LU). Modificările privind cauzele noi ar putea explica variațiile din EL, LT și SK.

Graficul 12: Numărul de cauze administrative pendinte* (în prima instanță/la 100 de locuitori) (sursa: studiul CEPEJ)

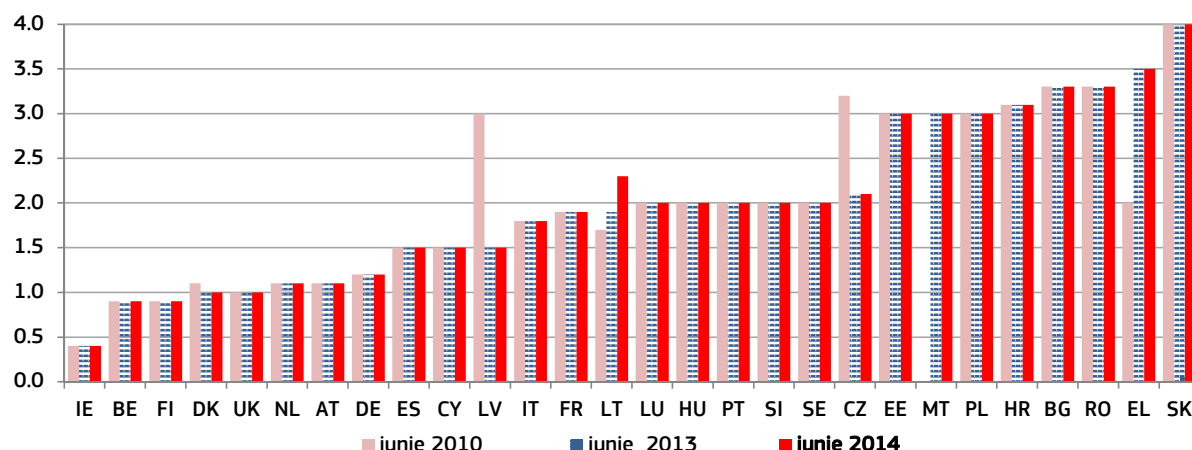
* Comparațiile ar trebui efectuate cu precauție, întrucât unele state membre au raportat modificări ale metodologiei de colectare sau de categorizare a datelor (HU), o reorganizare a sistemului judiciar administrativ (HR) sau au formulat restricții privind caracterul complet al datelor, care nu pot acoperi toate landurile sau toate instanțele (DE, LU). Modificările privind cauzele noi ar putea explica variațiile din LT și SK.

3.1.4 Eficiența în domenii specifice

Pentru a completa datele generale referitoare la cauzele civile, comerciale și administrative, tabloul de bord 2015 prezintă informații cu privire la durata medie a procedurilor în anumite domenii care sunt relevante pentru mediul de afaceri. Sistemele de colectare de date existente în statele membre nu oferă întotdeauna date privind domenii juridice specifice. Întrucât aceste date oferă o imagine mai precisă a eficacității sistemelor judiciare din statele membre, prezentul tablou de bord s-a concentrat asupra domeniului insolvenței¹⁷, al concurenței, al protecției consumatorilor, al drepturilor de proprietate intelectuală și al achizițiilor publice.

¹⁷ A se vedea, de asemenea, studiul realizat pentru Direcția Generală Piață Internă, Industrie, Antreprenoriat și IMM-uri a Comisiei Europene „Bankruptcy and second chance for honest bankrupt entrepreneurs” [Falimentul și a doua șansă pentru antreprenorii falimentari onești], disponibil la adresa: http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=7962&lang=ro

Graficul 13: Timpul necesar pentru soluționarea cauzelor de insolvență* (în ani) (sursa: Banca Mondială: *Doing Business*)

* Timpul necesar creditorilor pentru a-și recupera creditul. Perioada de timp se calculează de la incapacitatea de plată a întreprinderii până la plata parțială sau integrală a sumei datorate băncii. Sunt luate în considerare tacticile aplicate eventual de către părți pentru amânarea procedurii, cum ar fi inițierea de căi de atac cu caracter dilatoriu sau cererile de prelungire. Datele sunt colectate din răspunsurile oferite în cadrul unui chestionar de către persoanele responsabile la nivel local cu procedurile de insolvență și sunt verificate prin studierea dispozițiilor legislative și de reglementare, precum și prin confruntarea cu informațiile publice privind sistemele de faliment.

Datele prezentate mai jos se referă la punerea în aplicare a legislației UE în fața instanțelor naționale, în special **normele privind concurența și normele privind protecția consumatorului, legislația privind marca comunitară și achizițiile publice**¹⁸. Datele evidențiază eficacitatea funcționării instanțelor naționale pentru aplicarea legislației UE în domeniile respective. Sunt furnizate informații privind numărul mediu de zile necesare pentru pronunțarea unei hotărâri în fața instanțelor naționale, în prima și în a doua instanță, în cauzele referitoare la aceste domenii specifice.

Datele au fost colectate dintr-o varietate de surse. Durata medie a cauzelor referitoare la legislația UE în domeniul concurenței și privind protecția consumatorilor a fost obținută în colaborare cu rețelele europene ale autorităților naționale responsabile pentru punerea în aplicare a domeniilor respective ale legislației UE¹⁹. Datele privind marca comunitară au fost obținute de la membrii Observatorului European al Încălcărilor Drepturilor de Proprietate Intelectuală, care s-au bazat pe statistici specifice – acolo unde au fost disponibile – sau pe eșantioane reprezentative de cauze. Datele privind achizițiile publice au fost colectate printr-un exercițiu pilot de date comandat de Comisia Europeană. Având în vedere divergențele în modul în care sunt prezentate datele privind astfel de cauze, statele membre sunt ordonate alfabetic în limbile lor originale.

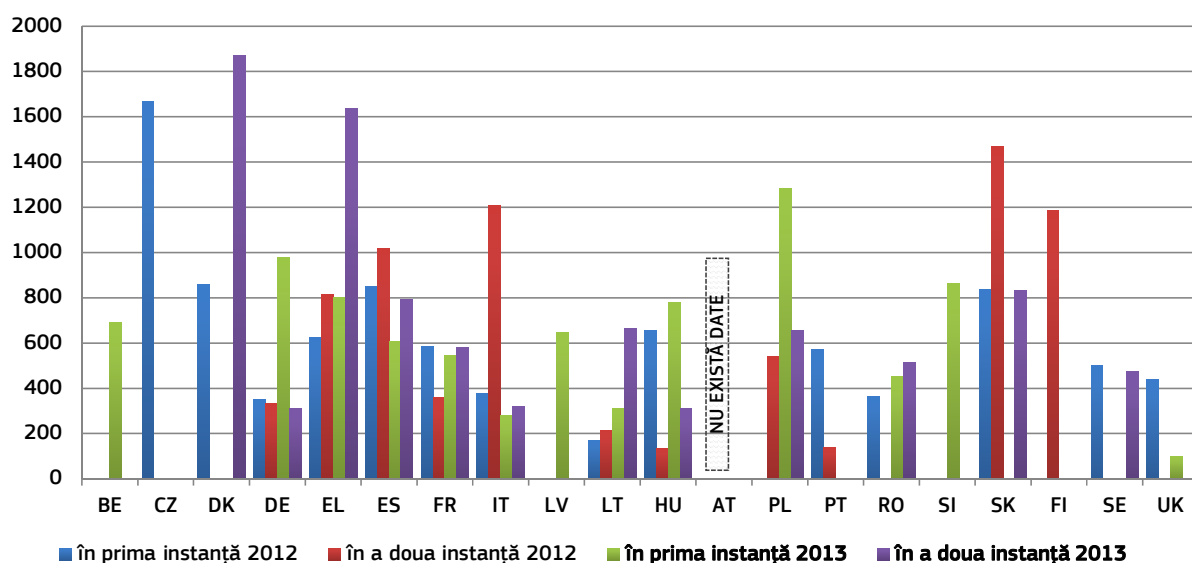
Legislația în domeniul concurenței încurajează eficiența și inovația și contribuie la reducerea prețurilor. Aplicarea efectivă a normelor în materie este esențială pentru mediul de afaceri. Durata medie pentru soluționarea cauzelor de control judiciar în domeniul concurenței în prima instanță corespunde în linii mari cu durata medie a lichidării stocului de cauze pendinte pentru cauzele administrative și pare a fi mai mare decât durata medie a cauzelor civile, comerciale,

¹⁸ Specificitatea situațiilor analizate reprezintă motivul pentru care nu a fost întotdeauna posibil să se reprezinte în grafice toate statele membre ale UE, întrucât anumite tipuri de cauze nu au putut fi regăsite în unele dintre state.

¹⁹ În cauzele de control judiciar vizate de exercițiu, autoritățile respective sunt părți la proces.

administrative și de altă natură. Durata rezultată din cauzele identificate în unele state membre prezintă, cu toate acestea, valori mult mai ridicate²⁰. Diferența s-ar putea datora, în unele cazuri, complexității implicate de acest tip de litigiu specializat. De asemenea, graficul de mai jos arată că în mai multe state membre se pot observa diferențe semnificative în ceea ce privește durata cauzelor de control judiciar între prima și a doua instanță. În multe state, timpul necesar pentru soluționarea unei cauze tinde să prezinte valori mai ridicate în a doua instanță decât în prima instanță.

Graficul 14: Timpul necesar pentru soluționarea cauzelor de control judiciar al deciziilor luate de autoritățile naționale în domeniul concurenței în temeiul articolelor 101 și 102 din TFUE* (în zile) (sursa: exercițiul pilot de colectare de date efectuat de Comisia Europeană împreună cu Rețeaua Europeană de Concurență)

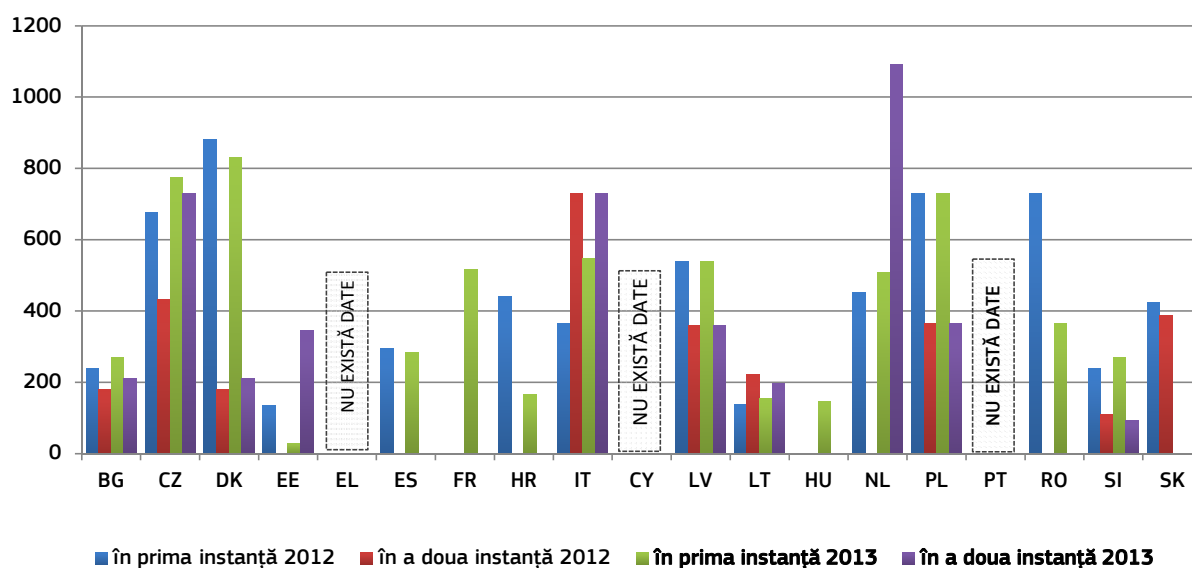

* În perioada vizată nu a fost identificată nicio cauză relevantă în BG, EE, IE, HR, CY, LU, MT și NL. Calculul duratei medii a fost efectuat pe baza unui exercițiu pilot de colectare de date care a identificat toate cauzele de control judiciar al deciziilor autorităților naționale de concurență de aplicare a articolelor 101 și 102 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene pentru care au fost emise hotărâri judecătorești pe fond între 2012 și 2013. Graficele sunt furnizate pentru prima și a doua instanță. Pentru acest scenariu privind controlul judiciar nu există a doua instanță în AT, iar în SI aceasta se aplică începând din august 2013.

De asemenea, o adevărată **protecție a consumatorilor** necesită funcționarea eficientă a instanțelor care se pronunță asupra aplicării normelor care protejează interesele consumatorilor. Tabloul de bord 2015 explorează durata necesară pentru soluționarea unei căi de atac împotriva deciziei autorităților de protecție a consumatorilor care aplică Directiva privind practicile comerciale neloiale, Directiva privind clauzele abuzive din contracte și Directiva privind vânzarea de bunuri de consum și garanțiile asociate în statele membre. Deși durata medie pentru soluționarea în prima instanță a cauzelor de control judiciar în temeiul legislației privind protecția consumatorilor pare a fi mai mare decât durata medie pentru cauzele civile, comerciale, administrative și de altă natură, divergența este, în general, mai mică decât cea observată în cauzele în materie de concurență.

²⁰ Numărul de cauze de control judiciar relevante variază în rândul statelor membre. În unele cazuri, numărul limitat de cauze relevante (BE, DK, IT, PL și SK) face ca existența unei singure cauze foarte complexe să poată afecta în mod considerabil media. În ES, durata procedurilor în a doua instanță se referă, de asemenea, la recursuri pe motiv de încălcare a unui drept fundamental, care sunt soluționate, de regulă, într-un termen mai scurt.

Graficul 15: Timpul necesar pentru soluționarea apelurilor împotriva deciziilor luate de autoritățile de protecție a consumatorilor* (în zile) (sursa: exercițiul pilot de colectare de date efectuat de Comisia Europeană împreună cu Rețeaua de Cooperare pentru Protecția Consumatorilor)

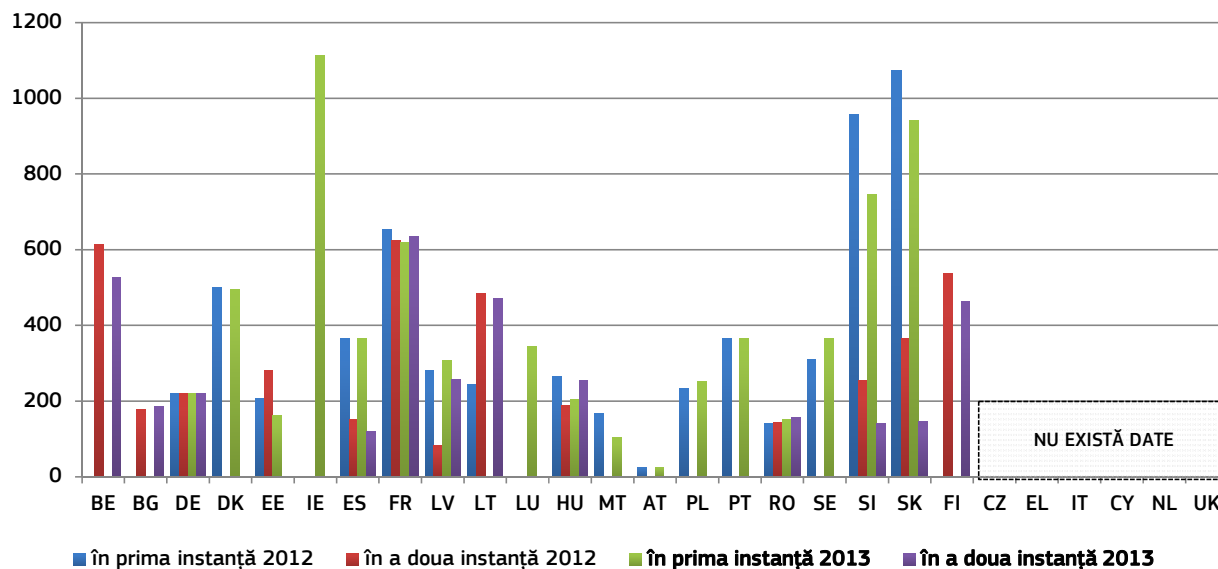
* Scenariul luat în considerare pentru această cifră nu se aplică în cazul BE, LU, AT, FI, SE și UK, întrucât unele autorități de protecție a consumatorilor nu sunt împuternicite să adopte deciziile de declarare a unei încălcări a normelor în cauză. În DE, IE și MT nu au existat cauze relevante în perioada vizată. În FR căile de atac sunt marginale. Calculul duratei medii a fost efectuat pe baza unor eșantioane de cauze de control judiciar al deciziilor unei autorități de protecție a consumatorilor care aplică Directiva privind clauzele abuzive din contracte, Directiva privind vânzarea de bunuri de consum și garanțiile asociate, Directiva privind practicile comerciale neloiale, precum și dispozițiile naționale de punere în aplicare, care au fost soluționate de instanțe în 2012 și 2013. Mărimea eșantioanelor diferă de la un stat membru la altul²¹.

Creșterea în sectoarele mai inovatoare, în special cele care se bazează pe active necorporale precum drepturile de proprietate intelectuală, este dependentă de un sistem de aplicare a legii care funcționează bine²². Din acest motiv, în acest an tabloul de bord cuprinde date specifice cu privire la durata medie a timpului necesar pentru soluționarea cauzelor privind încălcarea unei **mărci comunitare** de către instanțele naționale, în prima și a doua instanță. Cu unele excepții, diferențele de durată în comparație cu durata medie pentru cauzele civile, comerciale, administrative și de altă natură sunt mai mici decât în cele două cazuri analizate anterior.

²¹ În general, datele nu se referă la servicii și produse financiare. În CZ au fost colectate date de la autoritățile responsabile de aplicarea Directivei privind practicile comerciale neloiale. Numărul de cauze relevante din DK, EE, FR, HR, NL, SI și SK este scăzut, ceea ce înseamnă că o cauză cu o durată foarte îndelungată poate afecta în mod considerabil media. Pentru ES, datele nu acoperă toate comunitățile autonome. Datele din IT, PL și RO se bazează pe o estimare furnizată de autoritatea de protecție a consumatorilor.

²² A se vedea, de exemplu, studiul „What makes civil justice effective?” [Ce face ca justiția civilă să fie eficace?], apărut în nr. 18 din iunie 2013 al publicației OCDE intitulată „Economics Department Policy Note” și studiul „The Economics of Civil Justice: New Cross-Country Data and Empirics”, apărut în nr. 1060 al publicației OCDE „Economics Department Working Papers”.

Graficul 16: Timpul necesar pentru soluționarea cauzelor privind încălcarea mărcii comunitare* (în zile) (sursa: exercițiul pilot de colectare de date efectuat de Comisia Europeană împreună cu Observatorul European al Încălcărilor Drepturilor de Proprietate Intelectuală)

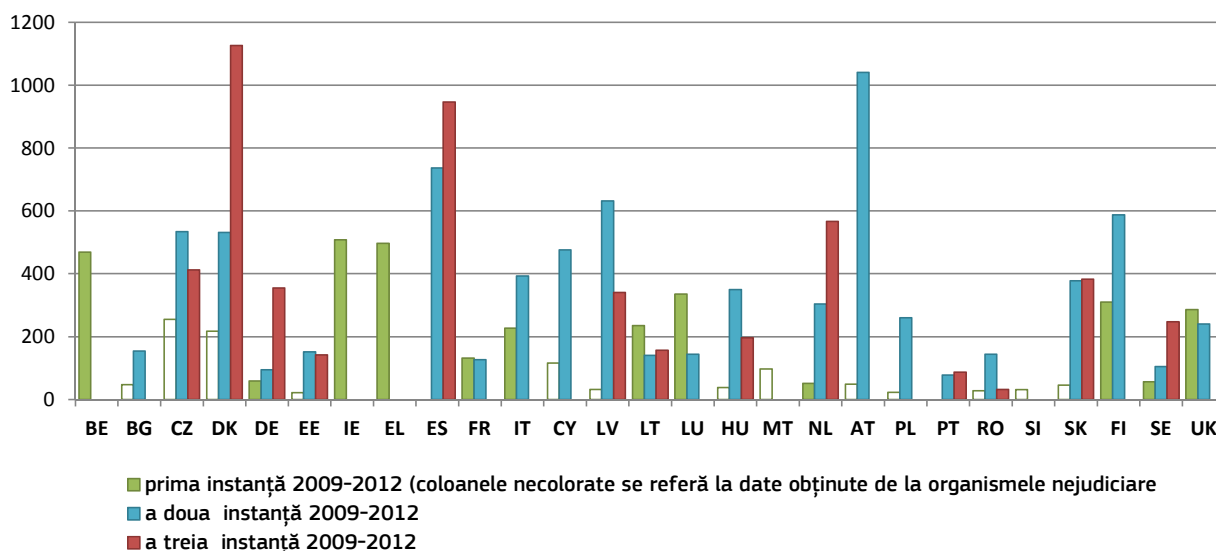

* Nu au fost identificate cauze relevante în HR. Calculul privind durata a fost efectuat pe baza unor eșantioane de cauze referitoare la încălcări ale legislației în domeniul mărcii comunitare în cazul în care deciziile au fost emise în 2012 și 2013. Eșantioanele de cauze au fost colectate de către membrii Observatorului European al Încălcărilor Drepturilor de Proprietate Intelectuală²³. În cazul în care au fost disponibile statistici privind durata pentru astfel de cauze, nu au fost utilizate eșantioane de cauze.

În cele din urmă, tabloul de bord prezintă, de asemenea, date cu privire la timpul necesar pentru soluționarea cauzelor legate de **achizițiile publice**. Normele privind achizițiile publice asigură atribuirea contractelor de achiziții publice în mod deschis, echitabil și transparent. Graficul de mai jos prezintă date pentru soluționare în prima, în a doua și în a treia instanță a cauzelor în care instanțele naționale aplică măsuri corective în urma acțiunilor introduse înainte de încheierea contractului. Sunt furnizate date pentru anii 2009-2012. Graficul arată că entitățile non-judiciare care soluționează acțiunea în prima instanță (Directiva privind căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziții publice admite această posibilitate) tind să aibă proceduri mai scurte decât organismele judiciare. Deși căile de atac par să funcționeze fără probleme în prima instanță, căile de atac din etapele ulterioare necesită mai mult timp.

²³ Mărimea eșantioanelor variază de la un stat membru la altul. Pentru DK, datele statistice se referă, de asemenea, la cauzele în care s-a aplicat legislația națională privind mărcile de către Tribunalul maritim și comercial. DE nu are statistici specifice pentru cauzele în materie de marcă comunitară, întrucât statisticile sunt colectate pentru toate cauzele legate de proprietate industrială. Graficele furnizate se bazează pe estimări ale instanțelor. În SK, a doua instanță se referă la Curtea Supremă de Justiție din 2012 și la cauzele judecate în 2013 în a doua instanță de Tribunalul districtual din Bratislava. În unele state membre (EE, LU, HU, FI și în SI în a doua instanță), numărul de cauze relevante este limitat. În IE a existat o singură cauză relevantă în perioada vizată.

Graficul 17: Timpul necesar pentru soluționarea cauzelor privind aplicarea normelor de achiziții publice* (în zile) (sursa: studiul pilot²⁴)

* Calculul privind durata medie a fost efectuat pe baza unor eșantioane de cauze referitoare la căile de atac prevăzute de Directiva privind achizițiile publice înainte de încheierea contractului în cazul în care deciziile au fost emise în perioada 2009-2012. În statele membre în care apelurile în prima instanță au fost soluționate de un organism nejudiciar (BG, CZ, DK, EE, ES, CY, LV, HU, MT, AT până în 2014, PL, RO, SI și SK), datele pentru această instanță corespund culorii albe. Studiul nu a inclus HR, care a aderat la UE în iulie 2013²⁵. Nu a putut fi obținută durata medie pentru procedura în prima instanță în ES și PT și în a doua instanță în IE și MT.

Pentru tabloul de bord 2015, s-a realizat o cercetare inițială²⁶ pentru a cartografia **procedura de executare și timpul necesar pentru acoperirea creanțelor**. Întrucât foarte puține surse colectează date comparative privind durata executării, a fost elaborată o metodologie adecvată. Aceasta a condus la o abordare care s-a axat pe colectarea unui eșantion reprezentativ de date cu privire la durata de la momentul în care s-a pronunțat o hotărâre judecătorească definitivă, la momentul în contul bancar al pârâtului este înghețat și până la momentul în care fondurile înghețate sunt recuperate efectiv. Contactul extins cu părțile interesate relevante, cum ar fi instanțele sau executorii judecătorești din diferite locații geografice, a fost realizat cu scopul de a demonstra caracterul adecvat al metodologiei utilizate pentru cercetare. În pofida deficitului de date, s-au furnizat anumite informații privind durata procedurii de executare. De exemplu, în Italia, cercetarea arată că durează 136 de zile de la pronunțarea hotărârii judecătorești definitive până la recuperarea activelor, perioadă care include 23 de zile de la pronunțarea hotărârii judecătorești până la înghețarea contului bancar. Datele din Finlanda arată că, în medie, durează 21 de zile de la pronunțarea hotărârii judecătorești până la înghețarea contului bancar.

²⁴ Studiul „Economic efficiency and legal effectiveness of review and remedies procedures for public contracts” [Eficiența economică și eficacitatea juridică a procedurii de revizuire și a căilor de atac pentru contractele de achiziții publice], realizat pentru Direcția Generală Piață Internă, Industrie, Antreprenariat și IMM-uri a Comisiei Europene, disponibil la adresa: http://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/modernising-rules/evaluation/index_en.htm

²⁵ Datele pentru HR sunt disponibile pe pagina web a Comisiei de stat croate pentru supravegherea procedurilor de achiziții publice, în rapoartele anuale ale acesteia.

²⁶ Studiul „Case study on the functioning of enforcement proceedings relating to judicial decision in Member States” [Studiu de caz privind funcționarea procedurii de executare cu privire la hotărârea judecătorească în statele membre], Matrix, realizat pentru Comisia Europeană (Direcția Generală Justiție și Consumatori), disponibil la adresa: http://ec.europa.eu/justice/effective-justice/index_en.htm

Concluzii privind eficiența sistemelor judiciare

- **A treia ediție a tabloului de bord privind justiția în UE urmărește să identifice eventualele tendințe²⁷.** Este necesară o abordare prudentă și nuanțată. Situația variază semnificativ, în funcție de statul membru și de indicatorul respectiv²⁸. De asemenea, datele nu sunt întotdeauna disponibile pentru toate statele membre și pentru toți anii vizați. Pentru a culege roadele reformei justiției este nevoie de timp. Dat fiind că tabloul de bord este un exercițiu regulat, acesta va ține evidența progresului.
- **În general, în cazul statelor membre pentru care sunt disponibile date, se poate observa o oarecare îmbunătățire a eficienței sistemelor judiciare.** De-a lungul anilor vizați²⁹, se pare că **mai multe state membre prezintă mai degrabă o tendință pozitivă decât negativă în ceea ce privește durata lichidării stocului de cauze pendinte și rata de soluționare a cauzelor în cauzele litigioase civile și comerciale și în cauzele administrative.** Pentru cauzele pendinte nu este posibilă identificarea unei tendințe comune clare în nicio direcție, cu excepția unei scăderi susținute a cauzelor pendinte în materie civilă, comercială, administrativă și de altă natură.
- **În rândul statelor membre care se confruntă cu provocări deosebite, par să prevaleze tendințele pozitive, cu unele excepții.** Semnele pozitive apărute în anumite state membre³⁰ care adoptă reforme ambițioase ar trebui să le încurajeze să își continue eforturile cu hotărâre și angajament.
- **Exercițiile pilot de colectare de date par să indice că performanțele instanțelor variază în funcție de domeniul de drept.** De exemplu, soluționarea litigiilor în anumite domenii în care instanțele naționale acționează ca instanțe ale Uniunii, cum ar fi legislația în domeniul concurenței și legislația privind protecția consumatorilor, poate dura mai mult decât în domeniul mai amplu al cauzelor civile, comerciale și administrative. În schimb, în domeniul achizițiilor publice, în statele membre cauzele sunt soluționate în perioade mai scurte.
- **Datele privind domeniile de drept specifice indică, de asemenea, diferențe între procedurile în prima și în a doua instanță.** Cu toate acestea, nu se poate identifica o tendință comună în ceea ce privește durata litigiului în cele două instanțe pe cuprinsul UE.

²⁷ O tendință, astfel cum este reflectată în cele trei tablouri de bord, poate dezvălui situații foarte diferite; de exemplu, modificările duratei procedurilor pot varia de la 10 zile (sau mai puține) la 100 de zile (sau mai multe).

²⁸ Pentru mai multe detalii în ceea ce privește variațiile, a se vedea, în special, fișele de țară în Studiul privind funcționarea sistemelor judiciare din statele membre ale UE în 2015, realizat de Secretariatul CEPEJ pentru Comisie.

²⁹ 2010, 2012, 2013.

³⁰ De exemplu, EL.

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 9.3.2015
COM(2015) 116 final

PART 2/2

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL
EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR**

Tabloul de bord 2015 privind justiția în UE

3.2 Calitatea sistemelor judiciare

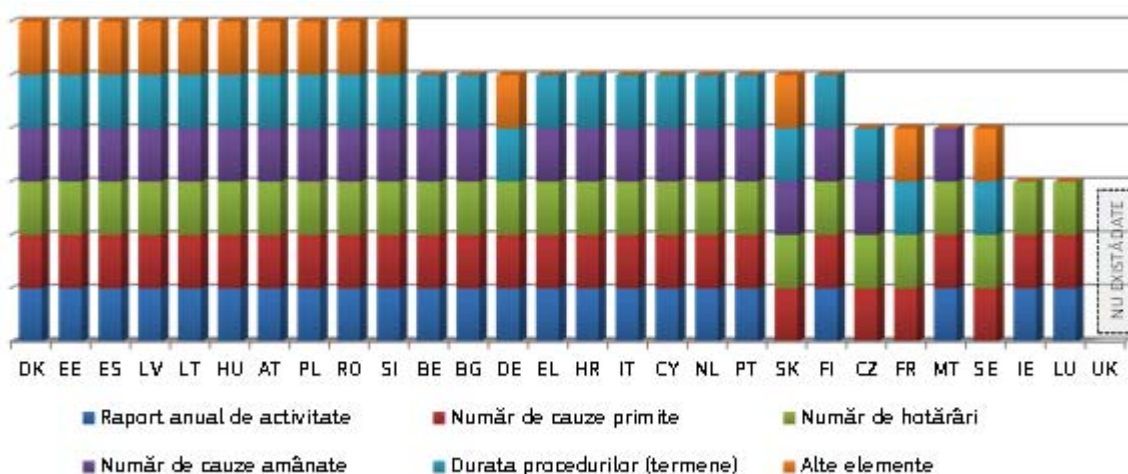
Instituțiile de înaltă calitate, inclusiv sistemele judiciare naționale, reprezintă un factor determinant pentru performanța economică. O justiție eficientă necesită calitate de-a lungul întregului lanț al actului de justiție. Lipsa de calitate a hotărârilor instanțelor judecătorești poate spori riscurile economice pentru întreprinderile mari și IMM-uri și afectează alegerile consumatorilor.

Toate statele membre iau măsuri pentru a sprijini calitatea sistemelor lor judiciare. Deși nu există o modalitate unică convenită pentru măsurarea calității sistemului judiciar, tabloul de bord utilizează anumiți parametri, care sunt acceptați în general ca fiind relevanți³¹ și care pot contribui la îmbunătățirea calității actului de justiție.

3.2.1 Instrumentele de monitorizare, evaluare și control pentru susținerea calității sistemelor judiciare

Monitorizarea și evaluarea activităților instanțelor sunt instrumente care contribuie la îmbunătățirea previzibilității și a oportunității hotărârilor judecătorești, precum și a funcționării instanței³². Aceste instrumente pot consta în monitorizarea zilnică a instanțelor pe baza activității de colectare de date. De asemenea, acestea pot consta³³ într-o evaluare mai prospectivă a sistemului judiciar, de exemplu prin utilizarea de indicatori de calitate sau chiar prin definirea unor standarde de calitate pentru întregul sistem judiciar. De asemenea, sondajele realizate în rândul profesioniștilor care lucrează în instanță și/sau al utilizatorilor instanțelor pot oferi informații pertinente în vederea sporirii calității sistemului judiciar.

Graficul 18: Existența unei monitorizări a activităților instanțelor în 2013* (sursă: studiu CEPEJ)

* Sistemele de monitorizare au obiectivul de a evalua activitatea zilnică a instanțelor, în special pe baza

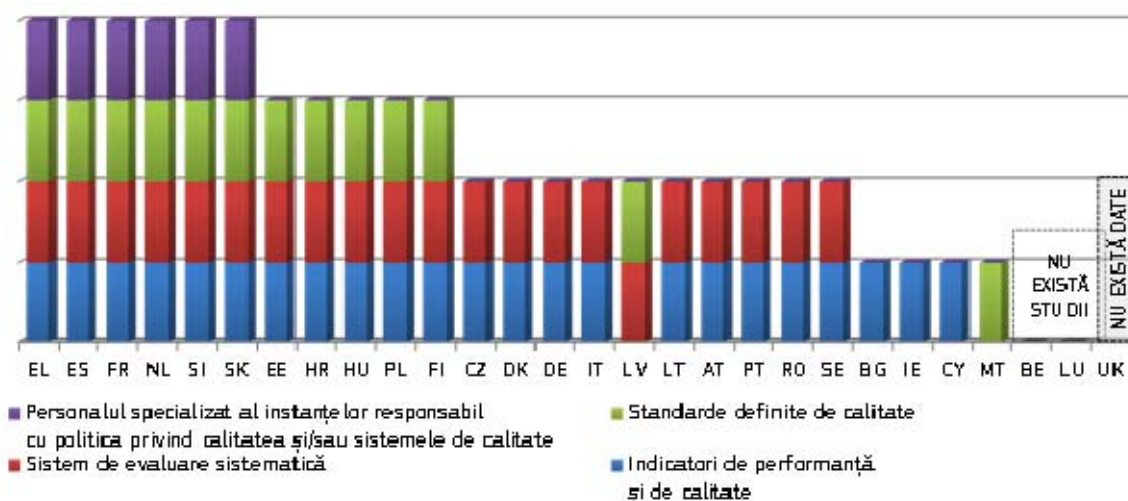
³¹ A se vedea, de exemplu, „Lista de verificare pentru promovarea calității justiției și a instanțelor” a CEPEJ; Avizul nr. 6 (2004) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE), disponibil la adresa: [https://wed.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=CCJE\(2004\)OP6&Sector=secDGHL&Language=lanEnglish&Ver=original&BackColorInternet=FEF2E0&BackColorIntranet=FEF2E0&BackColorLogged=c3c3c3](https://wed.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=CCJE(2004)OP6&Sector=secDGHL&Language=lanEnglish&Ver=original&BackColorInternet=FEF2E0&BackColorIntranet=FEF2E0&BackColorLogged=c3c3c3)

³² Avizul nr. 6 al CCJE (2004) punctul 34 (...) evaluarea „calității” sistemului judiciar, și anume a performanței sistemului judiciar în ansamblul sau a fiecărei instanțe individuale sau a grupului local de instanțe, nu ar trebui confundată cu evaluarea capacității profesionale a fiecărui judecător.

³³ Datele privind „alte elemente” includ, de exemplu, căi de atac (EE, LV), audieri (SE) sau numărul de cauze soluționate în anumite perioade (DK).

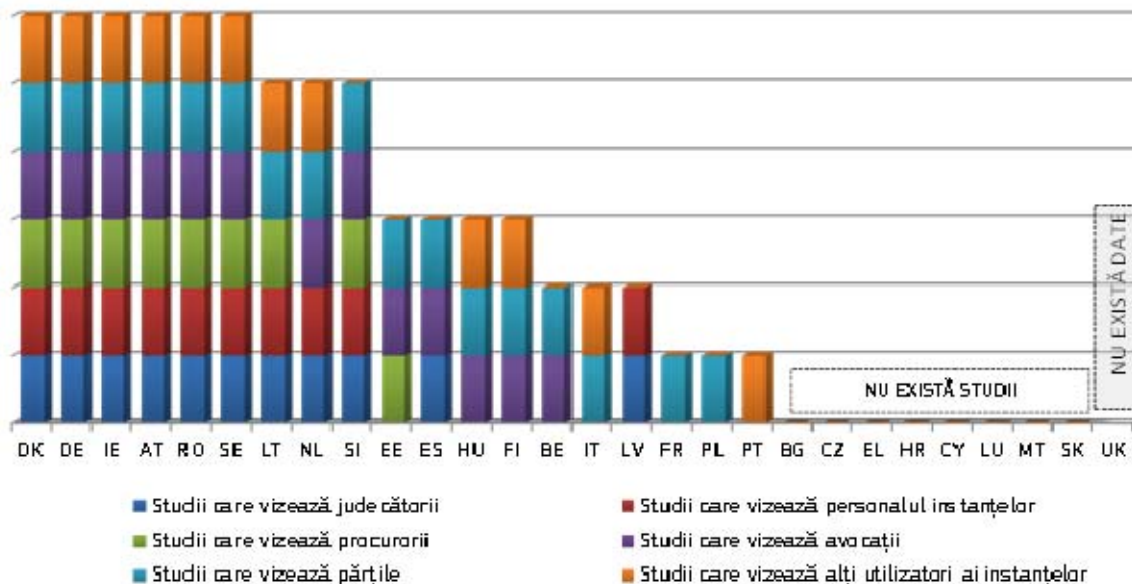
colectării de date și a analizelor statistice. Pentru FR, diferențele față de ultima ediție a tabloului de bord provin din corectarea datelor, care sunt stabile pentru ambii ani. Datele pentru ES și PL sunt derivate din 2012.

Graficul 19: Existența unei evaluări a activităților instanțelor în 2013* (sursa: studiul CEPEJ)

* Sistemul de evaluare se referă la performanța instanțelor în general, utilizând de regulă indicatori și obiective. În plus, unele state membre definesc politici și standarde de calitate pentru întregul sistem judiciar. În RO, indicatorii de performanță privind activitatea instanțelor sunt utilizați în mod regulat. Pentru toate celelalte state membre, rezultatele sunt identice cu datele colectate pentru 2012. Datele pentru ES și PL sunt derivate din 2012.

Graficul 20: Sondaje efectuate în rândul utilizatorilor instanțelor sau al profesioniștilor din domeniul juridic în 2013* (sursa: studiul CEPEJ)

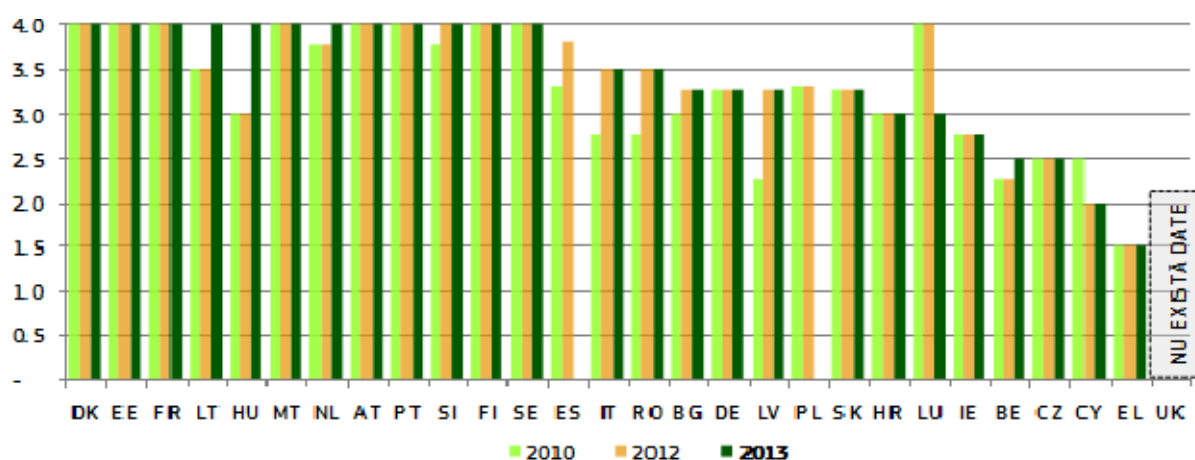

* S-a raportat că studiile care vizează procurorii sunt în scădere în Țările de Jos, în timp ce în HU și LT studiile care vizează avocații, părțile și alți utilizatori ai instanțelor au fost raportate ca fiind în creștere. Pentru toate celelalte state membre, rezultatele sunt identice cu datele colectate pentru 2012. Date pentru EL, ES și PL sunt derivate din 2012.

3.2.2 Sistemele de tehnologia informației și comunicațiilor contribuie la reducerea duratei procedurilor și la facilitarea accesului la justiție

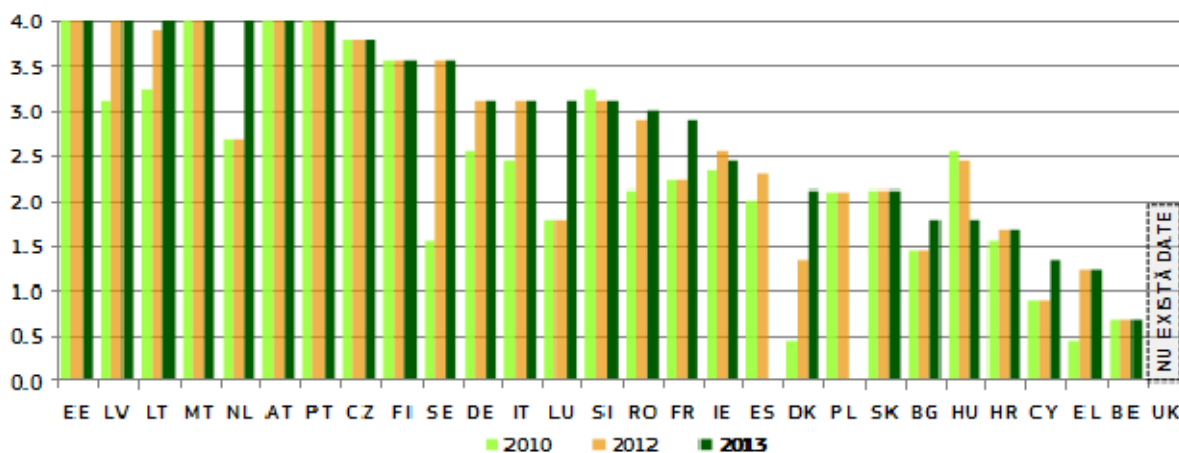
Sistemele de tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) pentru înregistrarea și gestionarea cauzelor sunt instrumente indispensabile aflate la dispoziția instanțelor în vederea unei gestionări eficiente a timpului necesar pentru soluționarea unei cauze, întrucât acestea contribuie la îmbunătățirea ratei de soluționare a cauzelor de către instanțe și, prin urmare, la reducerea duratei de ansamblu a procedurilor. Sistemele TIC pentru comunicarea dintre instanțe și părți (de exemplu, depunerea online a cererilor) pot contribui la reducerea întârzierilor și a costurilor suportate de cetățeni și de întreprinderi, prin facilitarea accesului la justiție. De asemenea, sistemele TIC au un rol din ce în ce mai important în cooperarea transfrontalieră dintre autoritățile judiciare, facilitând astfel punerea în aplicare a legislației UE.

Graficul 21: Sistemele TIC pentru înregistrarea și gestionarea cauzelor*
(indicator ponderat – min. = 0, max. = 4) (sursa: studiul CEPEJ)

* Indicator compus elaborat pe baza mai multor indicatori TIC (sistem de înregistrare a cauzelor, sistem informatic de gestionare a instanțelor, sistem de informații financiare, organizarea de videoconferințe) care măsoară existența acestor sisteme pe o scară de la 0 la 4 (0 = există în 0 % din instanțe; 4 = există în 100 % din instanțe).

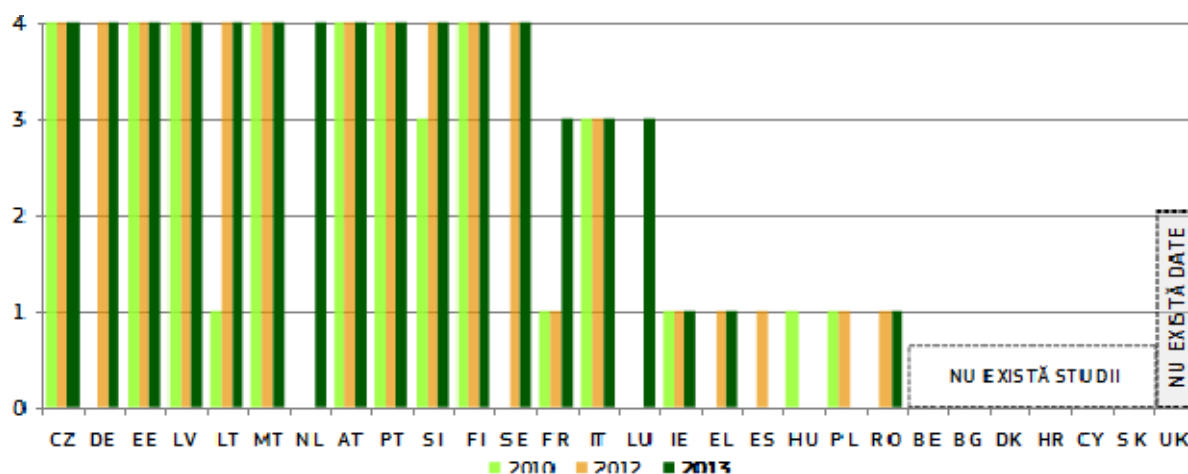
Graficul 22: Comunicarea electronică între instanțe și părți*
(indicator ponderat - min = 0, max. = 4) (sursa: studiul CEPEJ)

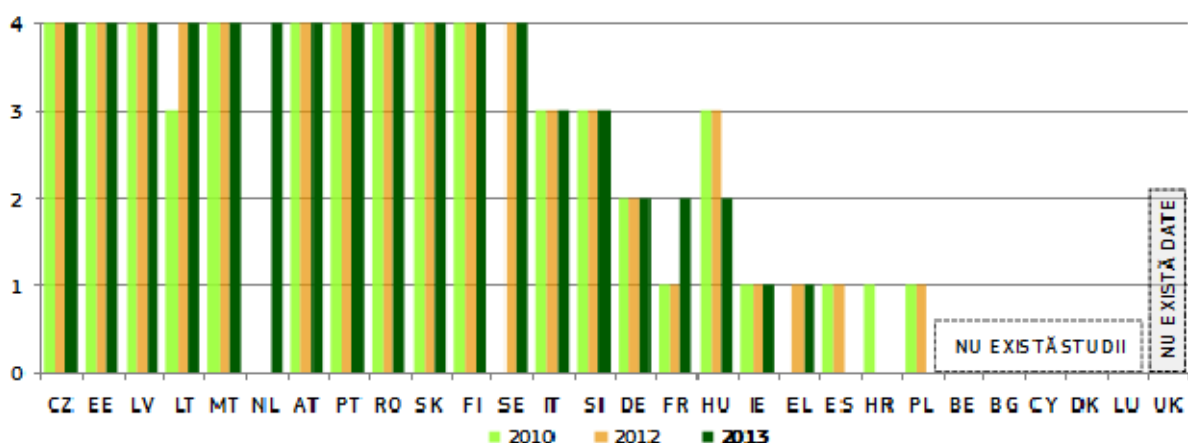
* Indicator compus elaborat pe baza mai multor indicatori TIC (formulare web electronice, site-ul internet al instanței, monitorizarea online a cauzelor, registre electronice, prelucrarea electronică a cererilor cu valoare

redușă, prelucrarea electronică a recuperării creanțelor necontestate, depunerea electronică a cererilor, organizarea de videoconferințe, alte mijloace electronice de comunicare) care măsoară existența acestor sisteme pe o scară de la 0 la 4 (0 = există în 0 % din instanțe; 4 = există în 100 % din instanțe).

Graficul 23: Prelucrarea electronică a recuperării creanțelor necontestate (0 = există în 0 % din instanțe; 4 = există în 100 % din instanțe) (sursa: studiul CEPEJ)

Graficul 24: Depunerea electronică a cererilor (0 = există în 0 % din instanțe; 4 = există în 100 % din instanțe) (sursa: studiul CEPEJ)

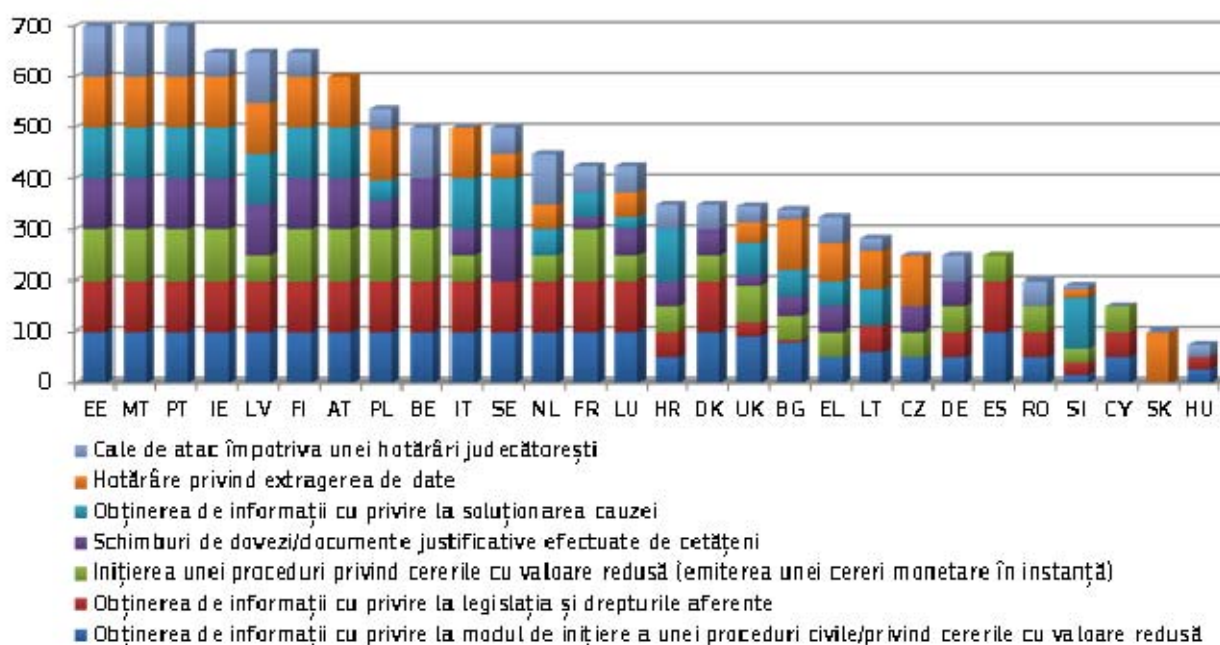
O procedură eficientă privind **cererile de despăgubire cu valoare redusă**, atât la nivel național, cât și la nivel european, este esențială pentru îmbunătățirea accesului cetățenilor la justiție și pentru a le permite acestora să își exercite mai bine drepturile în calitate de consumatori. Importanța procedurilor online transfrontaliere privind cererile de despăgubire cu valoare redusă este în creștere, de asemenea, datorită comerțului electronic transfrontalier. Prin urmare, unul dintre obiectivele de politică ale Comisiei Europene este de a simplifica și a accelera procedurile referitoare la cererile cu valoare redusă prin îmbunătățirea comunicării între autoritățile judiciare și prin utilizarea inteligentă a TIC. Obiectivul final este de a reduce povara administrativă pentru toate grupurile de utilizatori: instanțe, actori judiciari și utilizatori finali.

Cel de al 11-lea raport de analiză comparativă privind e-Guvernarea³⁴ comandat de Comisia Europeană măsoară pentru prima dată calitatea procedurilor online cu privire la cererile cu

³⁴ Al 11-lea raport de analiză comparativă privind e-Guvernarea (SMART 2013/0053-3). Disponibil la adresa: <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/eu-egovernment-report-2014-shows-usability-online-public-services-improving-not-fast>

valoare redusă în statele membre ale UE. Pentru acest studiu, evaluarea procedurii cu privire la cererile cu valoare redusă a fost efectuată de cercetători (așa-numiții „cumpărători anonimi”)³⁵. Obiectivul a fost de a stabili dacă furnizarea de servicii publice online este organizată în funcție de nevoile utilizatorilor. În acest scop, fiecare cercetător a acționat ca un cetățean obișnuit și „traseul” său a fost încadrat temporal, și anume fiecare cumpărător anonim a dispus de o zi pentru a evalua un eveniment de viață. Aceasta înseamnă că, atunci când un element anume nu poate fi regăsit în acest interval, acesta a primit un răspuns negativ. Prin urmare, un răspuns negativ nu înseamnă, în sine, că elementul respectiv nu este disponibil online – cu toate acestea, răspunsul negativ sugerează că elementul nu era ușor de găsit în mod intuitiv, fără prea multe clicuri și că este foarte probabil ca cetățenii obișnuiți sau antreprenorii să nu îl utilizeze sau chiar să nu îl găsească.

Graficul 25: Analiza comparativă a procedurilor online cu privire la cererile cu valoare redusă (maxim 100 puncte pentru fiecare categorie, maximum 700 de puncte în total) (sursa: Aplicarea avantajelor europene? „Modul în care guvernele europene pot și ar trebui să beneficieze de servicii publice inovatoare”, studiu realizat în numele Comisiei Europene (Direcția Generală Rețele de Comunicare, Conținut și Tehnologie³⁶)

3.2.3 Politicile de comunicare ale instanțelor

Eforturile de comunicare ale instanțelor sunt esențiale pentru a sprijini cetățenii și întreprinderile să ia decizii în cunoștință de cauză cu privire la căile de atac (judiciare sau nejudiciare) și contribuie la încrederea reciprocă necesară în sistemul judiciar. Mijloacele de informare în masă joacă un rol esențial în procesul de raportare cu privire la acțiunile în justiție. Urmărind să îmbunătățească contactul dintre instanțe și mass-media, sistemul judiciar poate informa mai bine publicul cu privire la activitatea judiciară (domeniul de aplicare,

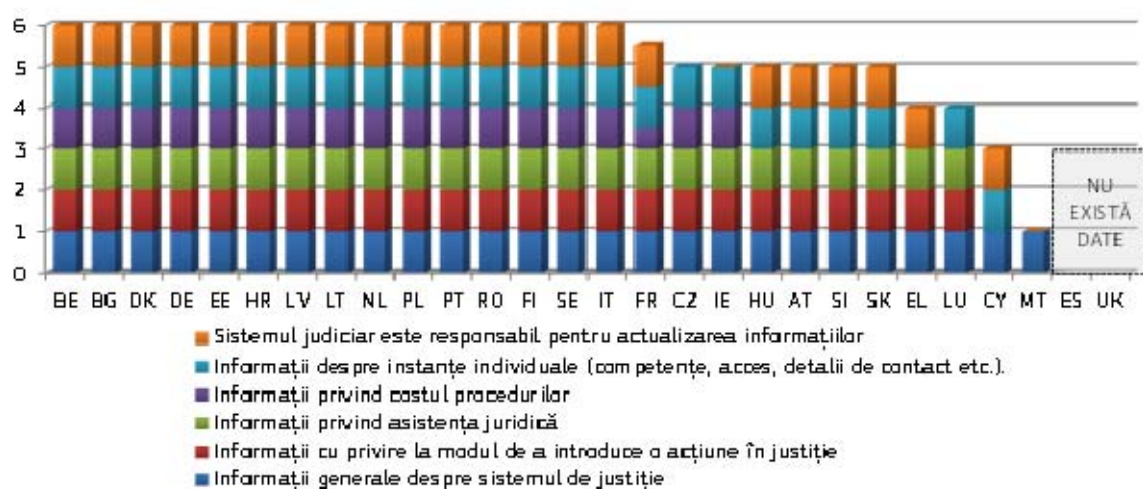
³⁵ „Cumpărătorii anonimi” sunt formați și informați pentru a observa, a încerca și a evalua un proces (serviciu public), acționând ca un utilizator potențial. Fiecare cumpărător anonim are la dispoziție o zi pentru a evalua un eveniment de viață.

³⁶ Disponibil la adresa: <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/eu-egovernment-report-2014-shows-usability-online-public-services-improving-not-fast>

limitări și complexități) și contribuie la calitatea raportării (de exemplu, prin evitarea greșelilor factuale).

În 2014, Comisia a lansat un schimb de informații între statele membre cu privire la practicile și politicile de comunicare ale instanțelor. Studiul a evidențiat necesitatea de a dobândi o imagine mai clară asupra practicilor în domeniu. Ca urmare, Comisia a realizat o cartografiere a practicilor curente în cooperarea cu statele membre³⁷ cu privire la parametrii importanți ai unei politici de comunicare eficace a instanțelor³⁸. Aceasta a inclus furnizarea de informații destinate publicului larg; modurile în care instanțele își organizează relațiile cu presa/mass-media; formarea judecătorilor cu privire la comunicarea cu părțile și presa; disponibilitatea și practicile privind publicarea online a hotărârilor judecătorești (la toate nivelurile sistemului judiciar).

Graficul 26: Disponibilitatea de informații online despre sistemul judiciar pentru publicul larg* (sursa: Comisia Europeană³⁹)

* Pentru fiecare dintre categoriile din grafic se poate acorda 1 punct. Ca stat federal, Germania este caracterizată de structuri descentralizate. În consecință, landurile decid singure ce tip de informații să furnizeze online și, prin urmare, sunt responsabile pentru actualizarea informațiilor. Acest lucru este valabil, de asemenea, la nivel federal.

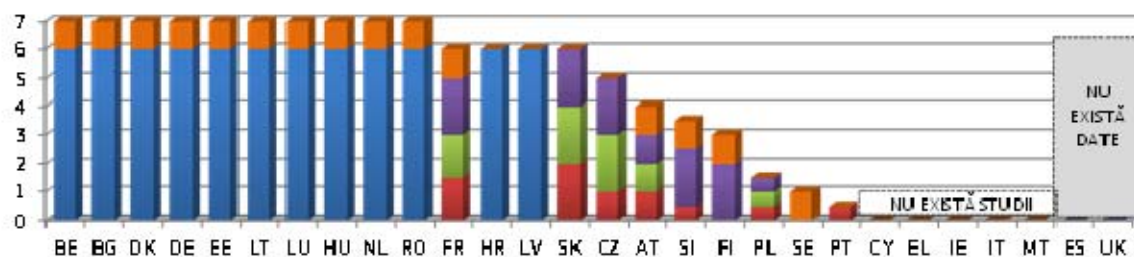
Graficul 27: Relațiile dintre instanțe și presă/mass-media* (sursa: Comisia Europeană⁴⁰)

³⁷ Datele au fost colectate în cooperare cu Grupul de persoane de contact pentru sistemele judiciare naționale.

³⁸ Parametrii chestionarului se bazează pe avizul nr. 7 (2005) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) privind „Justiția și societatea”, (disponibil la: [https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=CCJE\(2005\)OP7&Sector=secDGHL&Language=lanEnglish&Ver=original&BackColorInternet=FEF2E0&BackColorIntranet=FEF2E0&BackColorLogged=c3c3c3](https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=CCJE(2005)OP7&Sector=secDGHL&Language=lanEnglish&Ver=original&BackColorInternet=FEF2E0&BackColorIntranet=FEF2E0&BackColorLogged=c3c3c3)) și pe raportul Rețelei europene de Consilii Superioare ale Magistraturii „Justiție, societate și mass-media” (disponibil la: http://encj.eu/images/stories/pdf/GA/Dublin/encj_report_justice_society_media_def.pdf), fiind complementari cu datele colectate de Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției (CEPEJ) din cadrul Consiliului Europei.

³⁹ Datele au fost colectate în cooperare cu Grupul de persoane de contact pentru sistemele judiciare naționale.

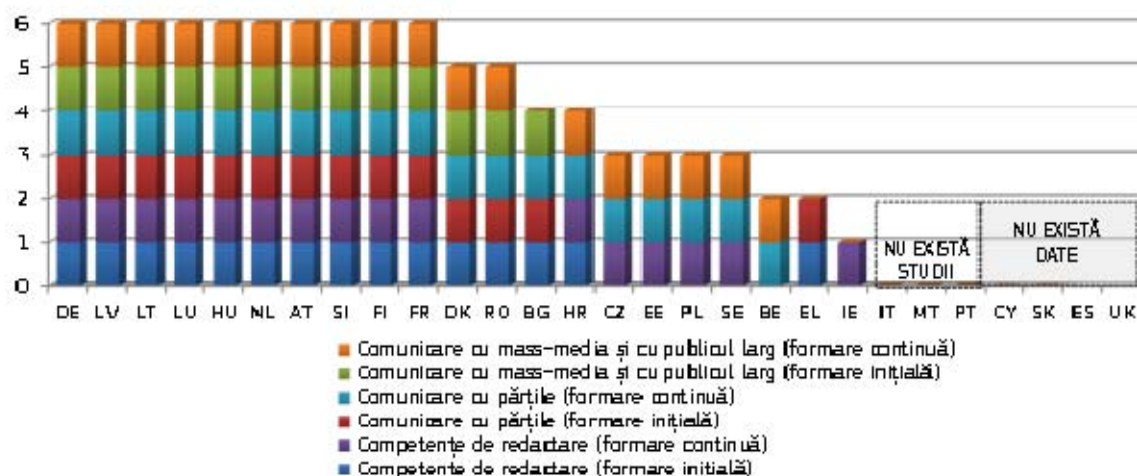
⁴⁰ Datele au fost colectate în cooperare cu Grupul de persoane de contact pentru sistemele judiciare naționale.

- Sistemul judiciar a stabilit orientări pentru judecători cu privire la comunicarea cu presa/mass-media
- Un Funcționar este responsabil cu explicarea hotărârilor judecătorești pentru presa/mass-media (cea mai înaltă instanță)
- Un Funcționar este responsabil cu explicarea hotărârilor judecătorești pentru presa/mass-media (a doua instanță)
- Un Funcționar este responsabil cu explicarea hotărârilor judecătorești pentru presa/mass-media (prima instanță)
- Pentru fiecare instanță există un funcționar responsabil cu explicarea hotărârilor judecătorești pentru presa/mass-media

* Pentru fiecare instanță (de prim, al doilea și al treilea grad de jurisdicție) se pot acorda două puncte în cazul în care există un ofițer de presă sau „judecător de presă” care se ocupă atât de cauze civile/comerciale, cât și de cauze administrative. În cazul în care este acoperită o singură categorie de cauze (de exemplu, fie cauze civile/comerciale, fie cauze administrative) se acordă un singur punct. În cazul în care există un ofițer de presă pentru unele instanțe, se acordă 0,5 puncte pentru fiecare instanță (de prim, al doilea și al treilea grad de jurisdicție). În IE, Serviciul instanțelor are un consilier pe probleme de relații cu presa care pregătește și emite comunicate de presă pentru mass-media.

Graficul 28: Disponibilitatea formării profesionale a judecătorilor cu privire la comunicarea cu părțile și presa* (sursa: Comisia Europeană⁴¹)

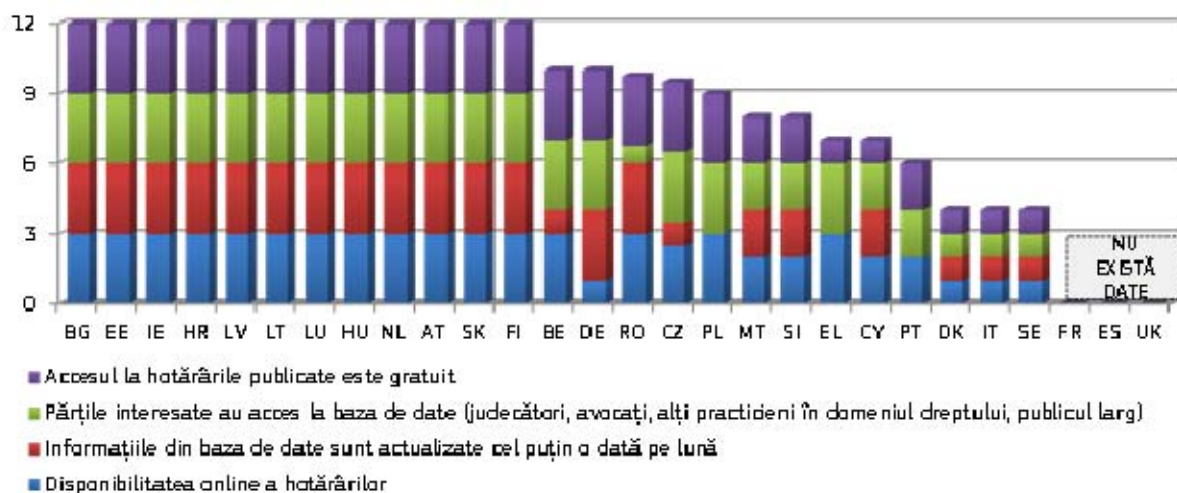

* Pentru fiecare dintre categoriile din grafic, se poate acorda 1 punct.

Graficul 29: Accesul la hotărârile publicate online* (cauzele civile și comerciale, toate instanțele) (sursa: Comisia Europeană⁴²)

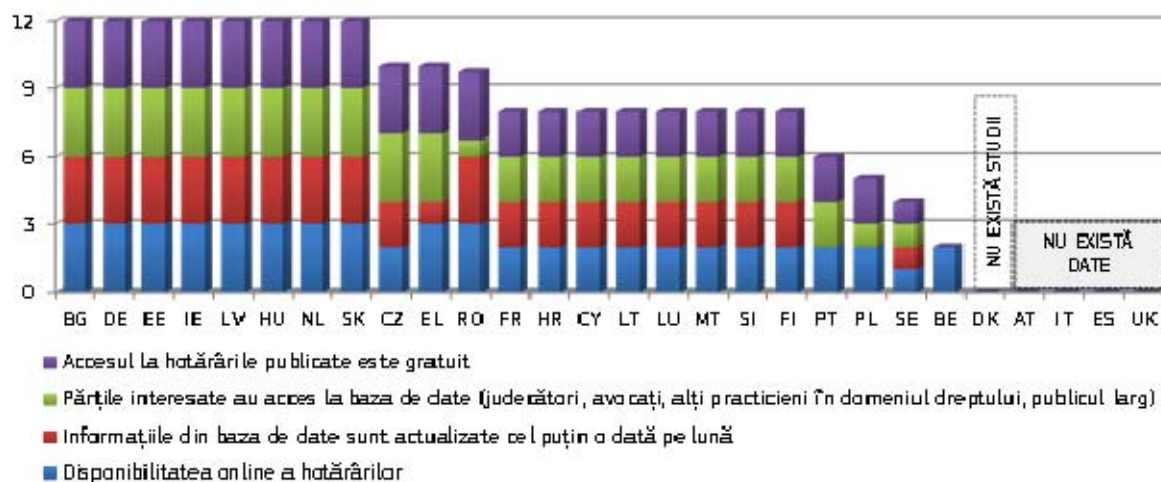
⁴¹ Datele au fost colectate în cooperare cu Grupul de persoane de contact pentru sistemele judiciare naționale. Pentru fiecare dintre categoriile din grafic, se poate acorda 1 punct.

⁴² Datele au fost colectate în cooperare cu Grupul de persoane de contact pentru sistemele judiciare naționale.

* Pentru categoriile „Disponibilitatea online a hotărârilor”, „Informațiile din baza de date sunt actualizate cel puțin o dată pe lună” și „Accesul la hotărârile publicate este gratuit” sunt atribuite 3 puncte atunci când acest lucru este valabil pentru toate instanțele (de prim, al doilea și al treilea grad de jurisdicție). Atunci când serviciul este disponibil numai pentru anumite instanțe, se acordă 1 sau 2 puncte. Atunci când serviciul este disponibil numai pentru unele instanțe, se acordă 0,5 puncte pentru fiecare instanță. Pentru categoria „Părțile implicate au acces la baza de date (judecători, avocați, alți practicieni în domeniul dreptului și/sau publicul larg)”, se acordă 1 punct atunci când sunt acoperite toate părțile interesate. În cazul în care publicul larg nu are acces, se acordă 0,25 puncte pentru fiecare parte interesată care are acces (de exemplu, judecători = 0,25 puncte, avocați = 0,25 puncte, alți practicieni în domeniul dreptului = 0,25 puncte).

Graficul 30: Accesul la hotărârile publicate online* (cauze administrative, toate instanțele) (sursa: Comisia Europeană⁴³)

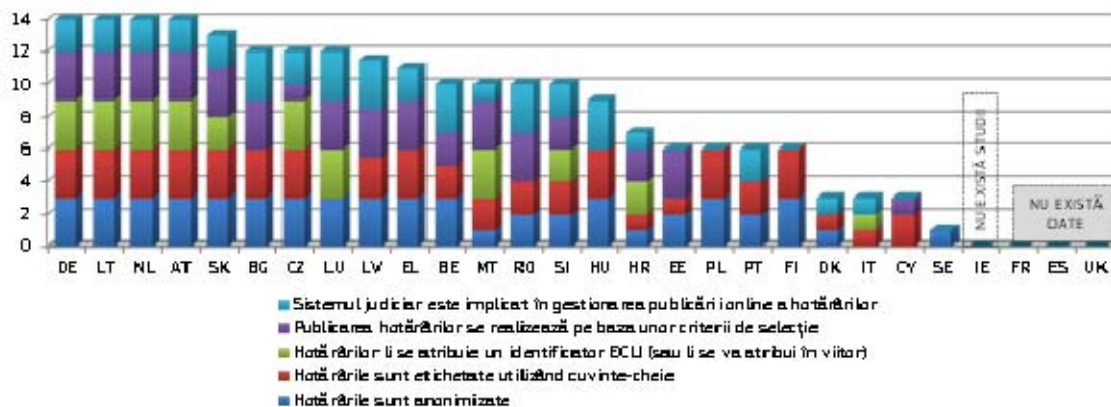

* Pentru categoriile „Disponibilitatea online a hotărârilor”, „Informațiile din baza de date sunt actualizate cel puțin o dată pe lună” și „Accesul la hotărârile publicate este gratuit” se acordă 3 puncte atunci când acest lucru este valabil pentru toate instanțele (de prim, al doilea și al treilea grad de jurisdicție). Atunci când serviciul este disponibil numai pentru anumite instanțe, se acordă 1 sau 2 puncte. Atunci când serviciul este disponibil numai pentru unele instanțe, se acordă 0,5 puncte pentru fiecare instanță. Pentru categoria „Părțile implicate au acces la baza de date (judecători, avocați, alți practicieni în domeniul dreptului și/sau publicul larg)”, se acordă 1 punct atunci când sunt acoperite toate părțile interesate. În cazul în care publicul larg nu are acces, se acordă 0,25 puncte pentru fiecare parte interesată care are acces (de exemplu, judecători = 0,25 puncte, avocați = 0,25 puncte, alți practicieni în domeniul dreptului = 0,25 puncte).

⁴³ Datele au fost colectate în cooperare cu Grupul de persoane de contact pentru sistemele judiciare naționale.

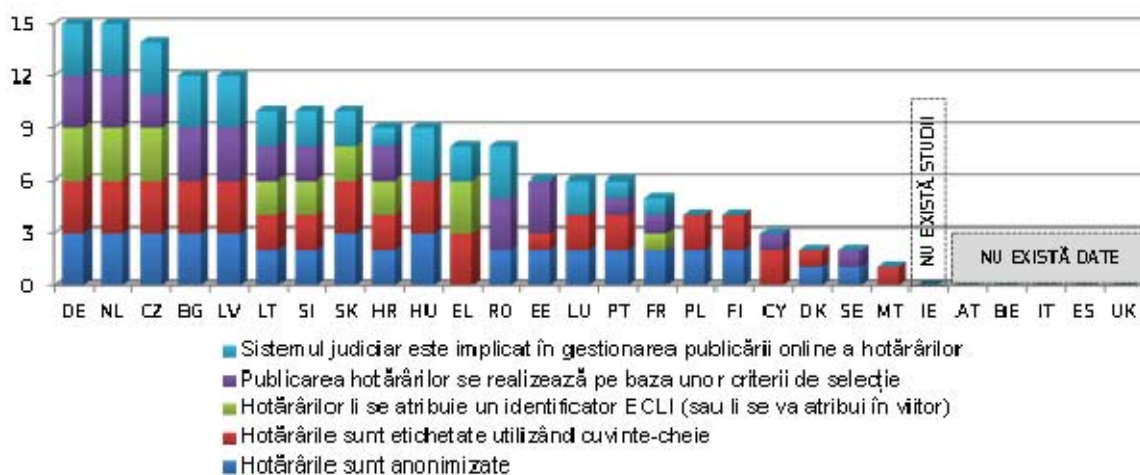
puncte, alți practicieni în domeniul dreptului = 0,25 puncte). În IE, site-ul internet al Serviciului instanțelor reprezintă platforma oficială pentru publicarea tuturor hotărârilor instanțelor care își exercită competența civilă și penală. Nu există o categorie specifică cunoscută sub denumirea de „cauze administrative”.

Graficul 31: Practici cu privire la publicarea hotărârilor online* (cauze civile și comerciale, toate instanțele) (sursa: Comisia Europeană⁴⁴)

* Pentru categoriile „Publicarea hotărârilor se realizează pe baza criteriilor de selecție”, „Hotărârilor li se atribuie un identificator ECLI (sau li se va atribui în viitor)”, „Hotărârile sunt etichetate utilizând cuvinte-cheie” și „Hotărârile sunt anonimizate”, se acordă 3 puncte atunci când acest lucru este valabil pentru toate instanțele (de prim, al doilea și al treilea grad de jurisdicție). Atunci când serviciul este disponibil numai pentru anumite instanțe, se acordă 1 sau 2 puncte în funcție de numărul de instanțe care sunt acoperite. În Malta, instanța de al doilea grad de jurisdicție este cea mai înaltă instanță.

Graficul 32: Practici cu privire la publicarea hotărârilor online (cauze administrative, toate instanțele)* (sursa: Comisia Europeană⁴⁵)

* Pentru categoriile „Publicarea hotărârilor se realizează pe baza criteriilor de selecție”, „Hotărârilor li se atribuie un identificator ECLI (sau li se va atribui în viitor)”, „Hotărârile sunt etichetate utilizând cuvinte-cheie” și „Hotărârile sunt anonimizate”, se acordă 3 puncte atunci când acest lucru este valabil pentru toate instanțele (de prim, al doilea și al treilea grad de jurisdicție). Atunci când serviciul este disponibil numai pentru anumite instanțe, se acordă 1 sau 2 puncte în funcție de numărul de instanțe care sunt acoperite. În Malta, instanța de al doilea grad de jurisdicție este cea mai înaltă instanță. În IE, site-ul internet al Serviciului instanțelor reprezintă platforma oficială pentru publicarea tuturor hotărârilor instanțelor care își exercită competența civilă și penală. Nu există o categorie specifică cunoscută sub denumirea de „cauze administrative”.

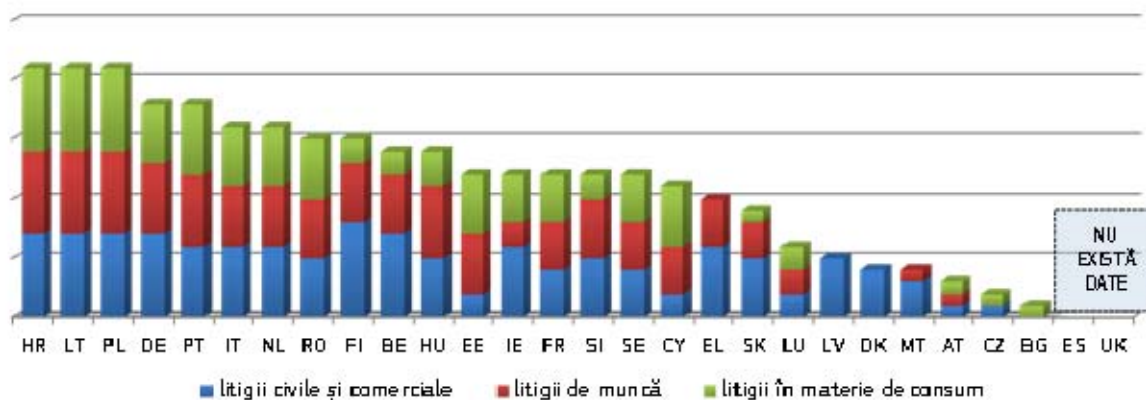
⁴⁴ Datele au fost colectate în cooperare cu Grupul de persoane de contact pentru sistemele judiciare naționale.

⁴⁵ Datele au fost colectate în cooperare cu Grupul de persoane de contact pentru sistemele judiciare naționale.

3.2.4 Metodele alternative de soluționare a litigiilor contribuie la reducerea volumului de lucru al instanțelor

Metodele alternative de soluționare a litigiilor (*alternative dispute resolution* – ADR) cuprind orice căi de soluționare a litigiilor, altele decât prin introducerea unei acțiuni în instanță. Medierea, concilierea și arbitrajul sunt cele mai comune forme alternative de soluționare a litigiilor. În comparație cu acțiunea litigioasă comună, acestea pot sprijini părțile să ajungă la un compromis într-o perioadă mai scurtă de timp și pot încuraja o cultură mai armonioasă în care nu există învingători sau învinși. Mecanismele alternative de soluționare a litigiilor pot contribui la o justiție eficientă și, în cele din urmă, la un mediu favorabil investițiilor și creșterii economice. Toate statele membre care au furnizat date au raportat existența a cel puțin trei metode alternative de soluționare a litigiilor, o mare majoritate raportând patru metode, și anume mediere, conciliere și arbitraj judiciar și nejudiciar. În pofida disponibilității a multiple căi de soluționare a unui litigiu în afara sălii de judecată, metodele alternative de soluționare a litigiilor rămân în general neexploatare în majoritatea statelor membre, astfel cum se arată în graficul 35. Tabloul de bord prezintă date privind activitățile din sectorul public ale statelor membre în vederea promovării și a stimulării utilizării unor astfel de metode. În timp ce activitățile de promovare sunt considerate măsuri voluntare, măsurile de stimulare sunt codificate prin lege sau decret al guvernului și, prin urmare, reprezintă o cerință. Graficele 33 și 34 se bazează pe răspunsurile la un chestionar trimis persoanelor de contact din statele membre. Graficul 35 se bazează pe un sondaj Eurobarometru. Acesta prezintă răspunsurile întreprinderilor care au raportat că în ultimele 12 luni au primit plângeri din partea consumatorilor prin diverse canale.

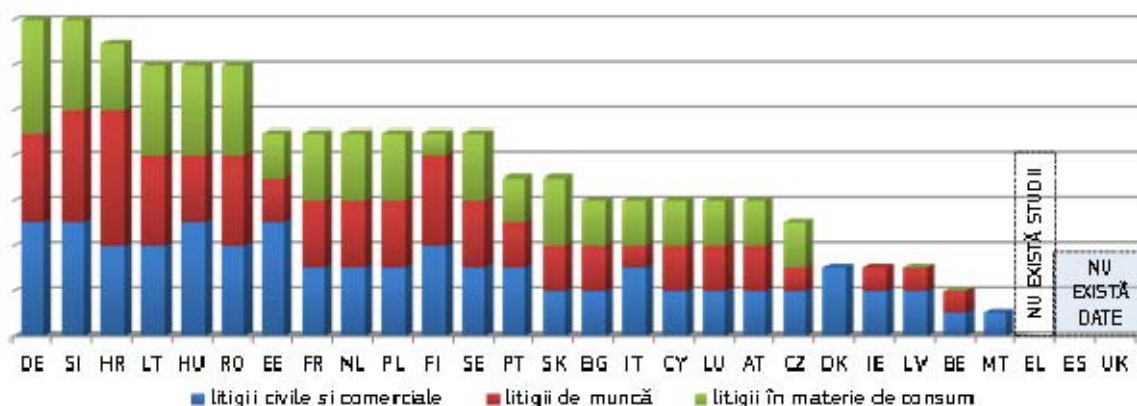
Graficul 33: Promovarea utilizării metodelor alternative de soluționare a litigiilor de către sectorul public* (sursa: Comisia Europeană⁴⁶)

* Indicatorul agregat pe baza următoarelor date: 1) site-uri care oferă informații privind ADR, 2) campanii de publicitate în mass-media, 3) broșuri pentru publicul larg, 4) anumite sesiuni de informare privind ADR sunt disponibile la cerere, 5) activități specifice de comunicare organizate de instanțe, 6) publicarea evaluărilor privind utilizarea mecanismelor ADR, 7) publicarea de statistici privind utilizarea mecanismelor ADR, 8) altele. Pentru fiecare instrument de promovare prevăzut în chestionar se acordă un punct. Pentru anumite state membre pot fi întreprinse activități suplimentare (DE).

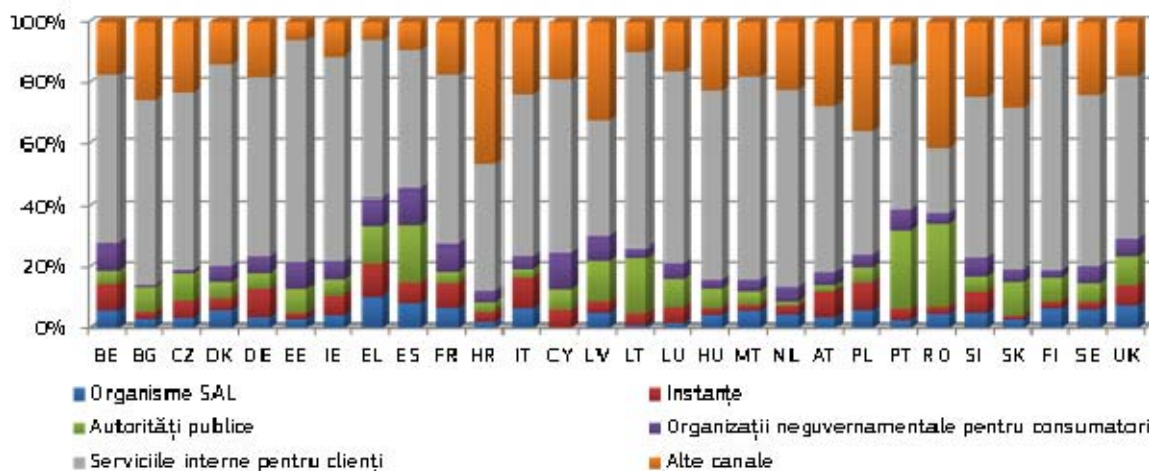
⁴⁶ Datele au fost colectate în cooperare cu Grupul de persoane de contact pentru sistemele judiciare naționale.

Graficul 34: Stimulente pentru utilizarea metodelor alternative de soluționare a litigiilor* (sursa: Comisia Europeană⁴⁷)

* Indicatorul agregat pe baza următoarelor date: 1) asistența judiciară acoperă (parțial sau integral) costurile suportate cu ADR, 2) rambursare integrală sau parțială a taxelor judiciare, inclusiv taxele de timbru, în cazul în care ADR dă rezultate, 3) pentru procedura ADR nu este necesar un avocat, 4) judecătorul poate acționa ca mediator, 5) ADR/coordonatorul medierii în instanțe, 6) altele. Pentru fiecare instrument de stimulare stabilit în chestionar se acordă un punct. Anumite state membre au făcut referire la o metodă suplimentară de facilitare a utilizării mecanismelor ADR (IE). În CZ, dacă natura cauzei permite acest lucru, judecătorul poate iniția procedura de tranzație judiciară urmărind ajungerea la un compromis.

Graficul 35: Plângerile consumatorilor primite de întreprinderi prin diverse canale* (sursa: Sondajul Eurobarometru⁴⁸)

* Cifra nu ia în considerare răspunsurile atunci când comercianții cu amănuntul nu au primit plângeri din partea consumatorilor prin intermediul niciunor canale.

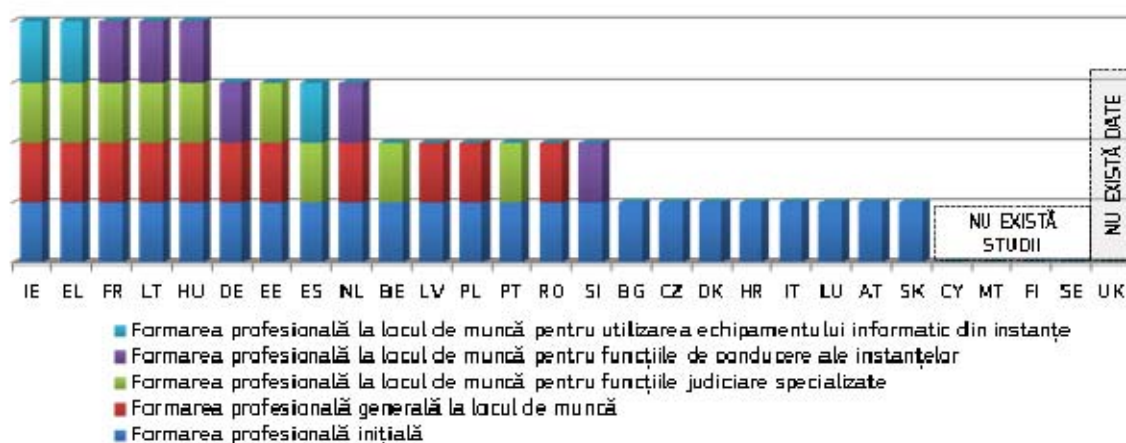
⁴⁷ Datele au fost colectate în cooperare cu Grupul de persoane de contact pentru sistemele judiciare naționale.

⁴⁸ Flash Eurobarometru 396, „Atitudinile comercianților cu amănuntul față de comerțul și protecția consumatorului la nivel transfrontalier” 2015 (în curs de publicare). Sondajul a fost realizat în rândul întreprinderilor care vând cu amănuntul către consumatorii finali din sectorul comerțului cu amănuntul și serviciilor care angajează 10 sau mai multe persoane (pentru fiecare țară) în cele 28 de state membre ale Uniunii Europene. Acesta exclude comerțul cu ridicata și comerțul în baza unui comision (cod NACE G 51), cu excepția autovehiculelor și motocicletelor, a activităților auxiliare intermediarilor financiare (J 67), a cercetării și dezvoltării (K 73), precum și a altor activități economice (K 74).

3.2.5 Promovarea formării profesionale a judecătorilor poate contribui la îmbunătățirea eficacității justiției

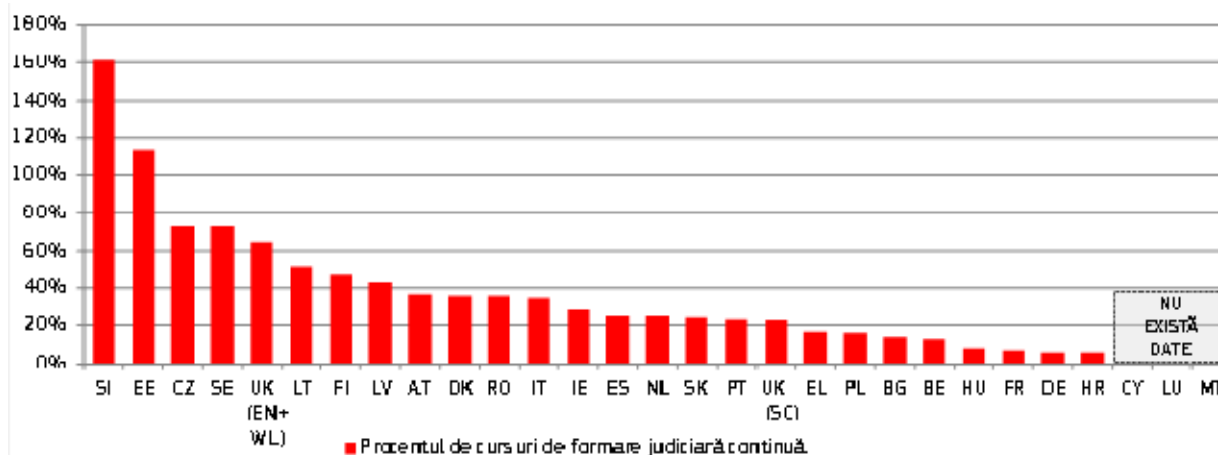
Formarea profesională a judecătorilor este un element important pentru calitatea hotărârilor judecătorești. Au fost incluse, de asemenea, informațiile care decurg din raportul anual pentru 2014 privind formarea judiciară europeană⁴⁹, cu privire la procentul actual de judecători care participă la formarea continuă în domeniul dreptului UE sau al legislației unui alt stat membru.

Graficul 36: Formarea profesională obligatorie a judecătorilor în 2013* (sursa: studiul CEPEJ)

* DE și HU par să fi crescut numărul categoriilor de formare obligatorie în comparație cu 2012. Datele pentru ES și PL provin din 2012.

Graficul 37: Judecătorii care participă la activități de formare continuă în domeniul dreptului UE sau al legislației unui alt stat membru* (ca % din numărul total de judecători) (sursa: Comisia Europeană, Formarea Judiciară Europeană, 2014⁵⁰)

* În anul curent, s-au pus la dispoziție date pentru Regatul Unit (SC). Pentru FR, cifra include procurori. În câteva cazuri raportate de statele membre, raportul dintre participanți și membrii existenți ai unei profesii

⁴⁹ În 2011, Comisia Europeană a stabilit ca țintă ca jumătate din toți practicienii în domeniul juridic din UE să fi urmat formare în domeniul dreptului UE sau al legislației altui stat membru până în 2020, precum și să susțină o astfel de formare cu fonduri UE pentru 20 000 de practicieni pe an până în 2020. Raportul pentru 2014 privind formarea judiciară europeană descrie progresul realizat pentru îndeplinirea țintei stabilite și conține, de asemenea, informații despre formarea finanțată din fonduri UE.

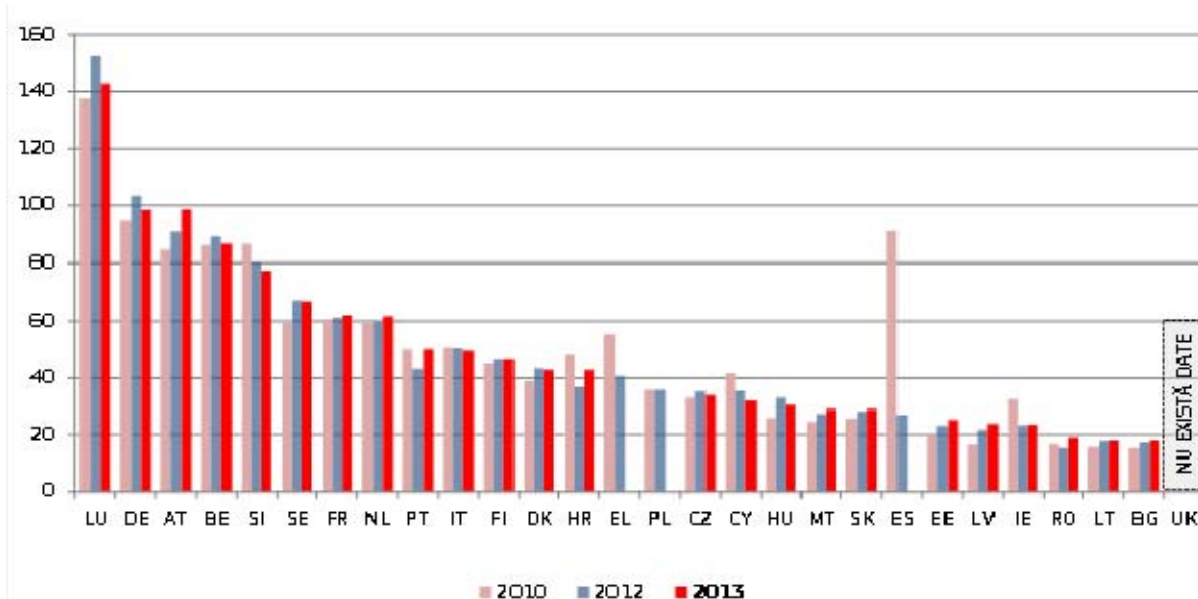
⁵⁰ Disponibil la adresa: http://ec.europa.eu/justice/criminal/files/final_report_2014_en.pdf

juridice depășește 100 %, ceea ce înseamnă că participanții au luat parte la mai multe activități de formare privind legislația UE.

3.2.6 Resurse

Tabelul de mai jos oferă o imagine generală asupra bugetului total aprobat al instanțelor pe cap de locuitor pentru 2010, 2012 și 2013. Tabelul reflectă stabilitatea relativă a bugetului alocat instanțelor pe cap de locuitor pe parcursul a trei ani, cu o ușoară creștere în medie.

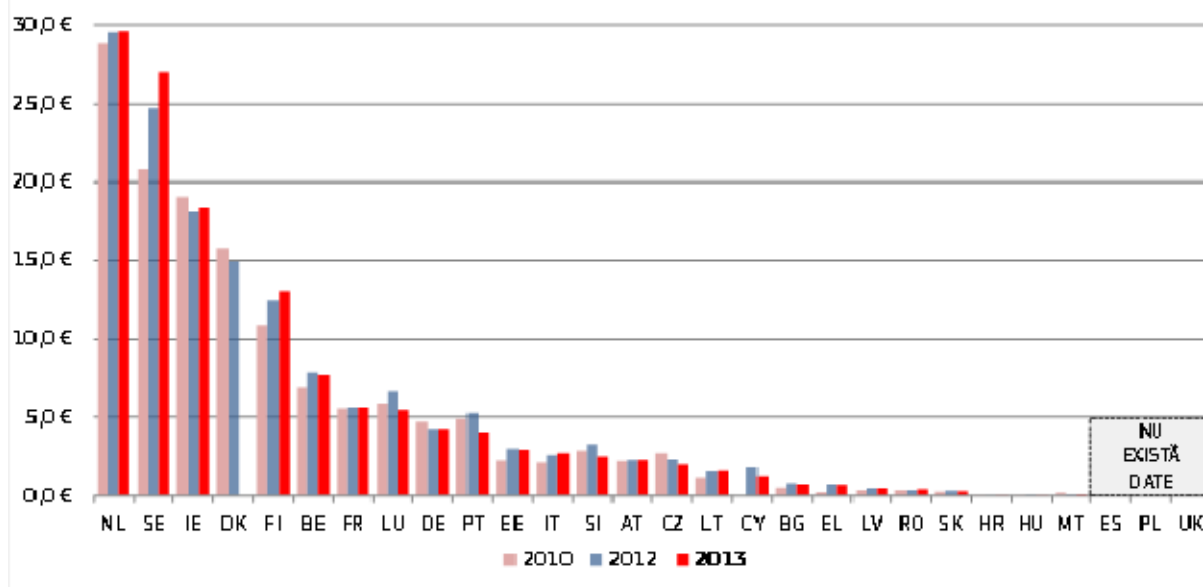
Graficul 38: Bugetul alocat instanțelor* (în EUR pe cap de locuitor) (sursa: studiul CEPEJ)

* Graficul 38 prezintă bugetul anual aprobat alocat pentru funcționarea tuturor instanțelor, indiferent de sursă și nivelul bugetului (la nivel național sau regional). Comparațiile trebuie efectuate cu prudență, întrucât cifrele pentru AT, BE, FR, EL și LU corespund bugetului pentru întregul sistem judiciar și includ asistența juridică și parchetele, datele pentru Germania sunt incomplete deoarece nu cuprind toate landurile, iar unele state membre primesc finanțare din partea instituțiilor internaționale și europene. Scăderea semnificativă pentru ES între 2010 și 2012 reflectă faptul că datele provenite de la comunitățile autonome și de la Consiliul Superior al Magistraturii nu au fost incluse în datele pentru 2012.

Articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene prevede că asistența juridică se acordă celor care nu dispun de resurse suficiente, în măsura în care un astfel de ajutor ar fi necesar pentru a garanta un acces eficient la justiție. Tabloul de bord pentru 2015 include informații privind cheltuielile cu asistența juridică pe cap de locuitor în statele membre în 2010, 2012 și 2013. Graficul de mai jos arată că pot fi identificate diferențe semnificative în ceea ce privește sumele respective între grupurile de țări. Se înregistrează o relativă stabilitate privind sumele cheltuite pentru asistența juridică pe cap de locuitor pentru anii vizați în majoritatea statelor membre. Tabelul nu furnizează informații privind modul în care sumele globale alocate asistenței judiciare sunt distribuite între beneficiari sau cauze.

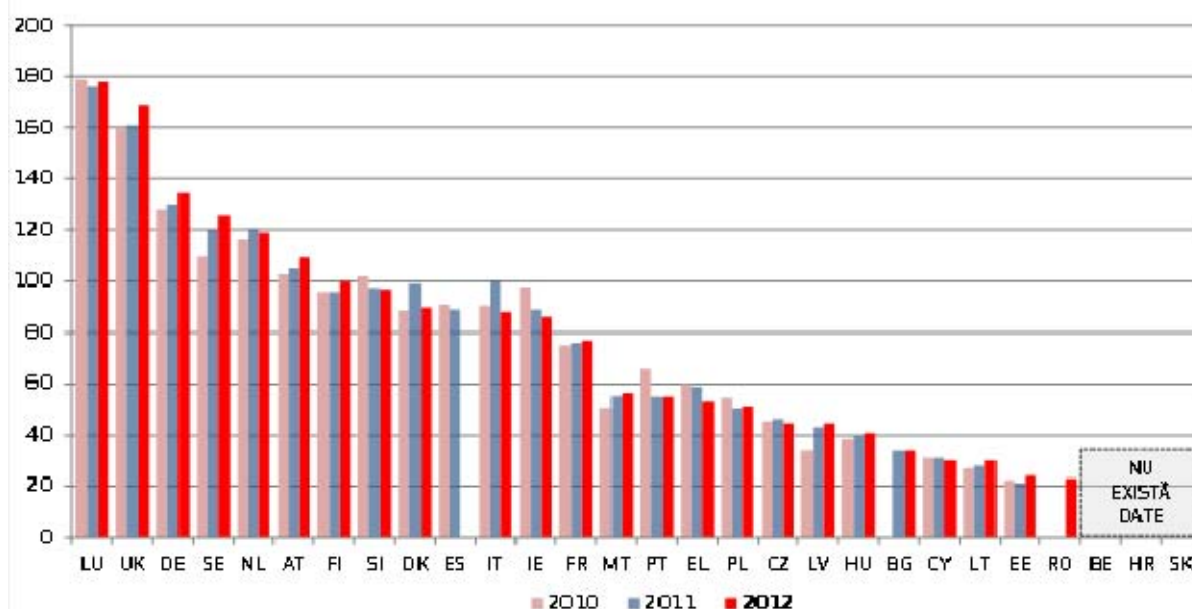
Graficul 39: Alocarea unui buget public anual pentru asistență juridică pe cap de locuitor în 2010, 2012 și 2013* (sursa: studiul CEPEJ)

* Graficul 39 prezintă valoarea bugetului public anual alocat asistenței juridice în 2010, 2012 și 2013 pe cap de locuitor. Bugetul pentru Germania este incomplet deoarece nu acoperă toate landurile. În anumite state membre, profesioniștii în domeniul juridic pot să acopere, de asemenea, o parte din asistența juridică, aspect care nu este reflectat în graficele de mai sus.

Graficul 40: Totalul cheltuielilor administrațiilor publice pentru „instanțe judecătorești”* (în EUR per cap de locuitor) (sursa: Eurostat)

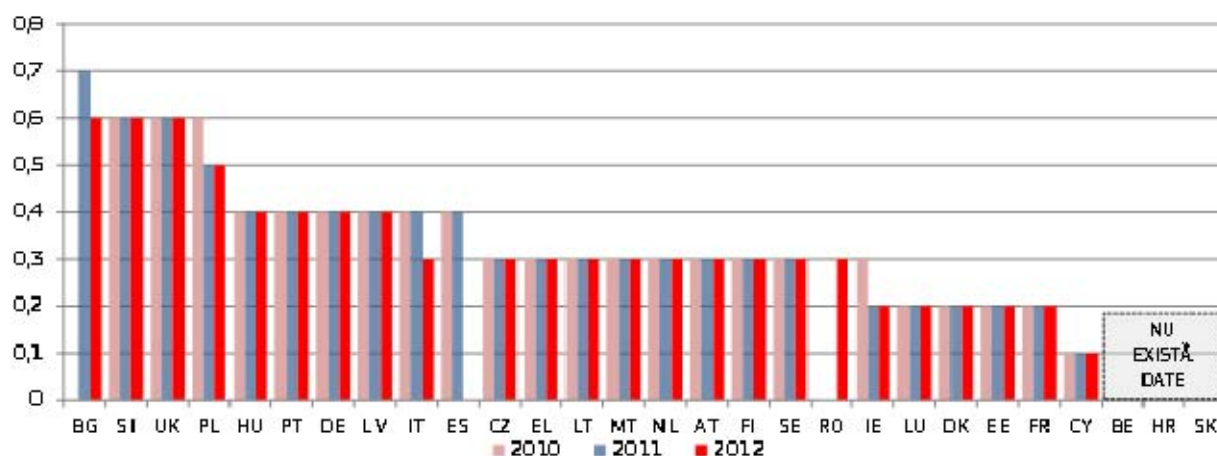
Acest indicator suplimentar al resurselor se bazează pe date Eurostat cu privire la cheltuielile publice. Acesta prezintă bugetul cheltuit efectiv, care completează indicatorul existent privind bugetul alocat pentru instanțe. Se face comparația între anii 2010, 2011 și 2012.

* În timp ce graficul 38 prezintă bugetul anual aprobat alocat pentru funcționarea tuturor instanțelor, indiferent de sursa și nivelul bugetului (la nivel național sau regional), graficul 40 prezintă cheltuielile totale (reale) ale

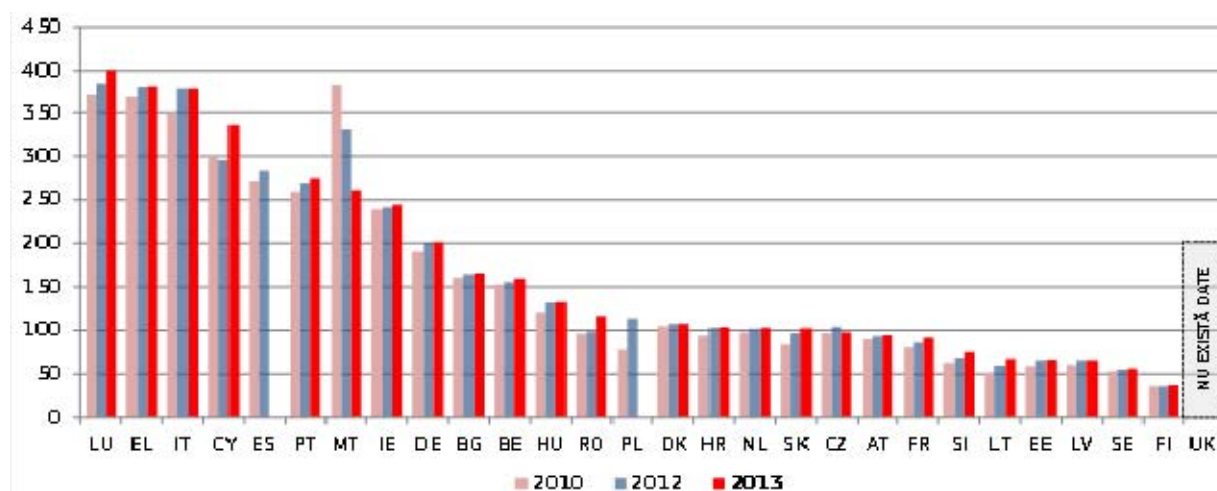
administrațiilor publice pentru instanțe (date din conturile naționale, clasificarea funcțiilor administrațiilor publice, grupa 03.3). De asemenea, graficul 40 include sistemele de probațiune și de asistență juridică.

Graficul 41: Cheltuielile bugetului general pentru instanțele judecătorești ca procent din PIB (sursă: Eurostat)

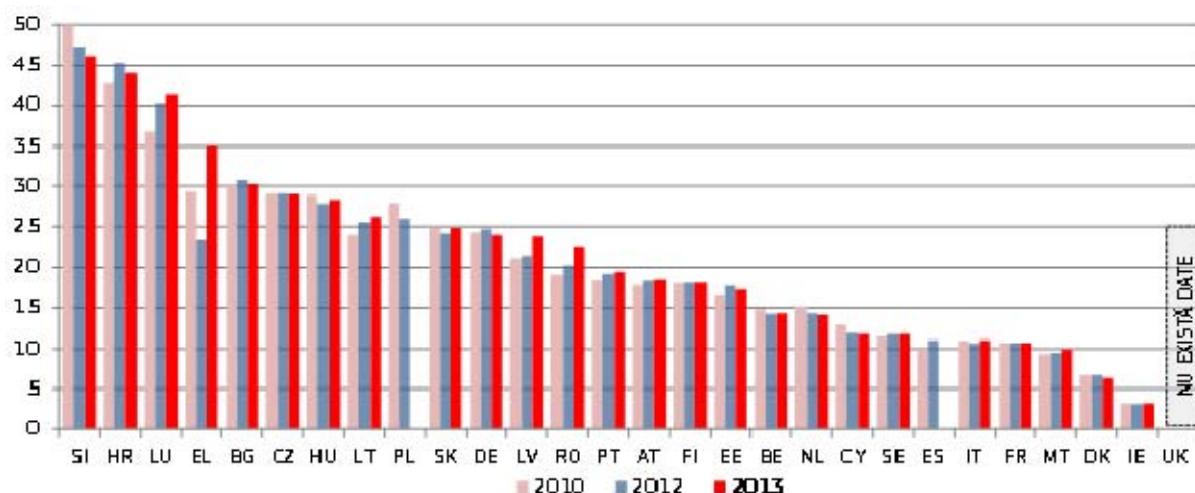
Tabelele de mai jos oferă informații privind resursele umane din cadrul sistemelor judiciare pentru statele membre. În ceea ce privește numărul de judecători pentru 100 000 de locuitori, se constată o stabilitate relativă în majoritatea statelor membre, între 2010 și 2013, cu o creștere redusă în medie. În mod similar, o creștere a raportului numărului de avocați pentru 100 000 de locuitori poate fi observată în majoritatea statelor membre. Raporturile sunt foarte diferite de la o țară la alta.

Graficul 42: Numărul de avocați* (la 100 000 de locuitori) (sursa: studiul CEPEJ)

* Un avocat este o persoană calificată și autorizată în conformitate cu legislația națională să pledeze și să acționeze în numele clienților săi, să se angajeze în practicarea profesiei juridice, să se prezinte în instanță sau să consilieze și să își reprezinte clienții în chestiuni juridice [Recomandarea Rec(2000) 21a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind libertatea exercitării profesiei de avocat].

Graficul 43: Numărul de judecători* (la 100 000 de locuitori) (sursa: studiul CEPEJ)

* Această categorie include judecătorii cu normă întreagă, conform metodologiei CEPEJ. Aceasta nu include *Rechtspfleger/grefierii* care există în unele state membre. Numărul total de judecători de profesie pentru EL include categorii diferite de-a lungul anilor vizați, ceea ce explică parțial variația acestora.

Graficul 44: Variația numărului absolut al tuturor instanțelor (locația geografică) în perioada 2010-2013* (sursa: studiul CEPEJ)

Graficul 1 privind „Cartografierea reformelor din justiție în UE în 2014” arată faptul că un număr important de state membre au inițiat, au adoptat sau au pus în aplicare o reformă a hărții judiciare și/sau a structurii instanțelor. Graficul de mai jos completează aceste informații, furnizând date cu privire la variația numărului total de instanțe ca *locații geografice*⁵¹ pentru perioada 2010-2013. Variația numărului de instanțe ca *entități juridice* nu este reprezentată în acest grafic.

*IT a pus în aplicare reorganizarea distribuției geografice a instanțelor în septembrie 2013. Aceasta a inclus

⁵¹ CEPEJ definește *toate instanțele ca locații geografice*; acestea sunt sedii sau clădiri ale instanțelor unde au loc ședințele de judecată. În cazul în care există mai multe clădiri ale instanțelor în același oraș, acestea trebuie să fie luate în considerare. Cifrele includ locațiile pentru instanțele de prim grad de jurisdicție cu competențe generale și instanțele de prim grad de jurisdicție cu competențe speciale, precum și locațiile pentru instanțele superioare și/sau instanțele supreme.

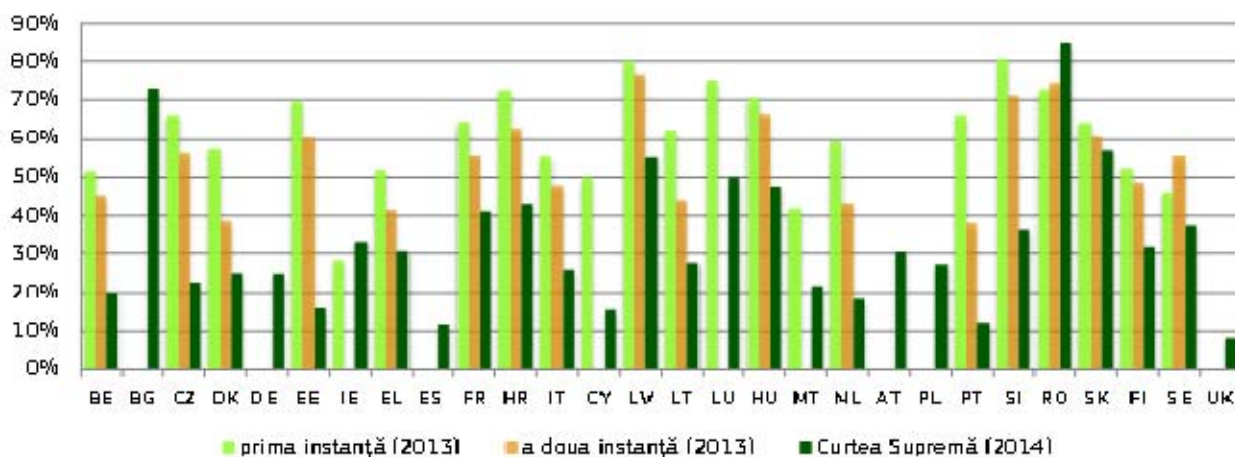
închiderea (în urma fuziunii cu alte birouri) a 30 de tribunale, 30 de parchete, 220 de secții ale tribunalelor și 346 de judecători de pace. LT a redus numărul de instanțe districtuale de la 54 la 49, în ianuarie 2013. NL a reorganizat distribuția geografică a instanțelor în 2013 (cu o reducere de la 64 la 40). Această reorganizare a condus la desființarea instanțelor sub-regionale. Pentru HR și SI, majorarea se explică printr-o interpretare diferită acordată întrebării CEPEJ în 2013, în comparație cu 2010.

3.2.7 Ponderea judecătorilor de sex feminin

Diversitatea în rândul angajaților adaugă cunoștințe, competențe și experiență complementare și reflectă realitatea de pe teren. Acest lucru este valabil în special pentru instanțe. Un corp judecătoresc judecători cu o mai mare diversitate de gen poate contribui la o calitate mai bună a sistemului judiciar.

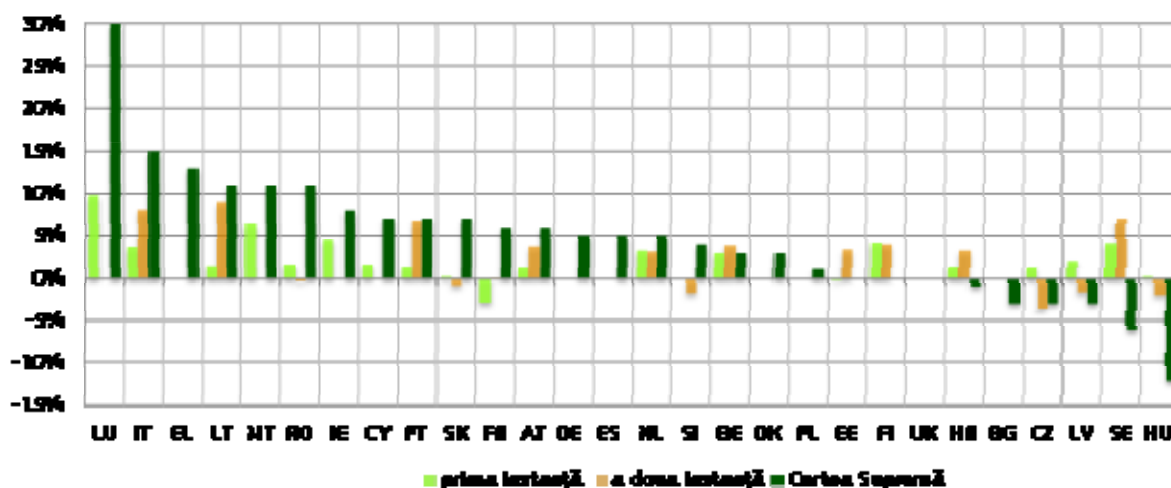
Graficele de mai jos privind judecătoria care își desfășoară activitatea în instanțe de prim grad de jurisdicție și de al doilea grad de jurisdicție și în Curțile Supreme oferă o imagine neuniformă. Datele confirmă o relație inversă: cu cât nivelul instanței este mai ridicat, cu atât este mai mică ponderea judecătorilor de sex feminin. În timp ce, pentru majoritatea statelor membre, ponderea actuală a judecătorilor de sex feminin care își desfășoară activitatea în instanțe de prim grad de jurisdicție și în instanțe de al doilea grad de jurisdicție este relativ ridicată și se află în zona de echilibru de gen a unei proporții de 40-60 %⁵², situația este foarte diferită pentru judecătoria de sex feminin care își desfășoară activitatea în Curțile Supreme. Cu toate acestea, tendințele din ultimii trei ani pentru instanțele de prim și de al doilea grad de jurisdicție și tendințele din ultimii șapte ani pentru Curțile Supreme sunt în mare parte pozitive. Acestea sugerează că majoritatea statelor membre depun eforturi în vederea realizării unei zone de echilibru de gen.

Graficul 45: Ponderea judecătorilor de sex feminin care își desfășoară activitatea în instanțe de prim grad de jurisdicție, în instanțe de al doilea grad de jurisdicție și în Curțile Supreme (sursa: Comisia Europeană și studiul CEPEJ)

Graficul 46: Variația ponderii judecătorilor de sex feminin care își desfășoară activitatea în instanțe de prim grad de jurisdicție și în instanțe de al doilea grad de jurisdicție în perioada 2010-2013, precum și în Curțile Supreme în perioada 2007-2014* (sursa: Comisia Europeană și studiul CEPEJ)

⁵² Documentul de lucru al serviciilor Comisiei, Raportul privind progresele înregistrate în ceea ce privește egalitatea dintre femei și bărbați în 2013, care însoțește documentul „Raportul Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European” și Raportul pe 2013 al Comitetului Regiunilor privind aplicarea Cartei drepturilor fundamentale a UE (COM(2014) 224 final).

* Pentru instanțele de prim grad de jurisdicție din SI și pentru Curtea Supremă din UK, datele nu au arătat nicio variație în cursul perioadei de referință.

Concluzii privind calitatea sistemelor judiciare

- Tabloul de bord 2015 privind justiția în UE arată că există **posibilitatea de a continua și de a intensifica eforturile de sprijinire a calității sistemelor judiciare.**
- **Eforturile de consolidare a instrumentelor TIC pentru sistemul judiciar au continuat. Cu toate acestea, indicatorii evidențiază lacunele existente într-o serie de state membre,** în ceea ce privește atât instrumentele TIC disponibile pentru administrarea și gestionarea instanțelor, cât și comunicațiile electronice între instanțe și părți. Prelucrarea electronică a cererilor și a recuperării creanțelor necontestate nu este posibilă într-un număr semnificativ de state membre. Sunt necesare date comparative mai aprofundate pentru a identifica mai bine provocările în ceea ce privește modernizarea instrumentelor TIC pentru sistemele judiciare și cele mai bune practici. O astfel de imagine de ansamblu ar sprijini statele membre care au început sau sunt în curs de modernizare a instrumentelor TIC. Comisia va sprijini aceste eforturi, în cooperare cu Grupul de persoane de contact pentru sistemele judiciare naționale.
- **Marea majoritate a statelor membre utilizează instrumente de evaluare care monitorizează activitățile instanțelor.** Rapoartele anuale de activitate privind funcționarea sistemului judiciar sunt publicate pe scară largă. Cu toate acestea, nu toate sistemele de colectare a datelor furnizează informații suficiente privind funcționarea sistemului sau datele comparabile la nivelul UE, inclusiv cele solicitate de CEPEJ.
- **Puține state membre aplică o abordare cuprinzătoare pentru evaluarea activităților instanțelor.** Majoritatea statelor membre utilizează sondaje pentru a colecta informații referitoare la funcționarea sistemelor lor judiciare. Cu toate acestea, doar câteva state membre au abordat toate părțile interesate relevante (judecători, personalul instanțelor, avocați, procurori, părțile și alți utilizatori ai instanțelor).
- **Accesul la justiție necesită acordarea de asistență juridică pentru cei care nu dispun de resurse suficiente,** în măsura în care un astfel de ajutor ar fi necesar pentru a garanta un acces efectiv la justiție. Există o discrepanță semnificativă între statele membre în ceea ce privește bugetul pe locuitor alocat pentru asistență juridică.
- **Există un potențial semnificativ de îmbunătățire a procedurilor online cu privire**

la cererile cu valoare redusă. Exercițiul de analiză comparativă realizat în acest domeniu indică un potențial de îmbunătățire atât a aspectelor privind prelucrarea, cât și a calității și accesibilității informațiilor. În scopul de a dezvolta prelucrarea online a cererilor cu valoare redusă sunt necesare măsuri suplimentare pentru a integra facilitatori-cheie, cum ar fi cărțile de identitate electronice (sau un alt identificator) și documentele autentificate, în diferitele etape ale procedurii cu privire la cererile cu valoare redusă.

- **În majoritatea statelor membre, peste 20 % din judecători au participat la cursuri de formare continuă în domeniul dreptului UE sau al legislațiilor altor state membre.** Nivelul depășește ținta anuală de 5 % din practicienii în domeniul dreptului care trebuie instruiți pentru a realiza, până în 2020, obiectivul de 50 %. În 2013, toate statele membre care au furnizat date privind formarea profesională a judecătorilor au atins ținta anuală.
- **Toate statele membre depun eforturi pentru a pune la dispoziția cetățenilor informații privind sistemele lor judiciare,** inclusiv privind instanțele și modul de a proceda în cazul introducerii unei acțiuni. Cu toate acestea, în mai multe state membre nu sunt disponibile informații suficiente privind cheltuielile de judecată și de asistență juridică. Marea majoritate a statelor membre organizează cursuri de formare pentru judecători în domeniul comunicării.
- **Majoritatea statelor membre permit accesul liber online la hotărâri în materie civilă și comercială pentru publicul larg,** tendințele indicând actualizarea frecventă a datelor (cel puțin o dată pe lună). Accesul este furnizat în mod gratuit în aproape toate statele membre. Disponibilitatea online a hotărârilor în cauze administrative este ușor mai puțin răspândită. Accesul online la hotărârile pronunțate de instanțele de prim grad de jurisdicție este, de asemenea, mai puțin răspândit pentru toate categoriile de cauze (civile, comerciale, administrative). Anonimizarea hotărârilor judecătorești publicate online și etichetarea hotărârilor utilizând cuvinte-cheie sunt practici obișnuite. Aproximativ o treime din toate statele membre utilizează sau intenționează să utilizeze sistemul european de identificare a jurisprudenței. Foarte puține state membre traduc într-o limbă străină hotărârile celei mai înalte instanțe.
- Datele privind **utilizarea metodelor alternative de soluționare a litigiilor** arată că, în aproape jumătate din statele membre, se recurge mai frecvent la căi alternative de soluționare a litigiilor decât la acțiuni în instanță pentru soluționarea litigiilor în materie de consum. În peste o treime din statele membre, consumatorii au apelat mai des la metode alternative de soluționare a litigiilor decât la organizațiile neguvernamentale ale consumatorilor sau la autoritățile publice.
- **Aproape toate statele membre au furnizat date cu privire la activitățile de promovare din sectorul public și la stimulentele pentru sporirea utilizării metodelor alternative de soluționare a litigiilor.** Atât pentru promovare, cât și pentru stimulente, un număr mare de state membre au raportat același număr de instrumente aplicate în contextul litigiilor civile și comerciale, al litigiilor de muncă și al litigiilor în materie de consum.
- În ultimii trei ani s-a înregistrat **în medie o mică creștere a resurselor alocate pentru sistemul judiciar în Europa.** O justiție eficientă necesită un nivel adecvat de resurse. Este la latitudinea fiecărui stat membru să stabilească, în urma unei evaluări globale și aprofundate a situației sistemului său, nivelul exact al resurselor necesare. În acest

scop, este esențială utilizarea unor instrumente care să permită statelor membre să monitorizeze și să evalueze instanțele. Atunci când se stabilește alocarea resurselor, ar trebui să se ia în considerare informațiile furnizate de astfel de instrumente.

- **În timp ce un nivel adecvat de resurse este întotdeauna indispensabil, o varietate de factori sunt esențiali pentru îmbunătățirea eficacității.** De exemplu, o mai bună funcționare a instanțelor poate fi asociată unor măsuri care vizează îmbunătățirea gestionării cauzelor, realizarea unor reforme privind procedura sau integrarea eficientă a tehnologiilor informației și comunicațiilor în sistem.
- **Cu cât este mai înaltă instanța, cu atât este mai scăzută ponderea judecătorilor de sex feminin.** Chiar dacă ponderea judecătorilor de sex feminin, atât pentru instanțele de primă și a doua jurisdicție, cât și pentru Curțile Supreme arată o tendință pozitivă pentru majoritatea statelor membre pentru Curțile Supreme, majoritatea statelor membre mai au un drum lung de parcurs pentru atingerea echilibrului de gen de 40-60 %.

3.3 Independența

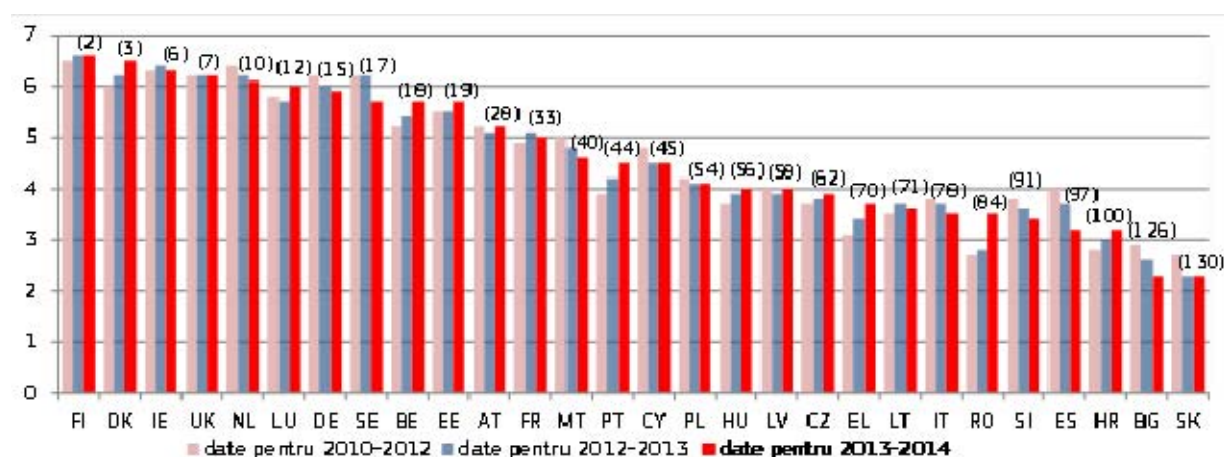
Independența sistemului judiciar este o cerință care derivă din dreptul la o cale de atac eficientă, consacrat în Carta drepturilor fundamentale a UE (articolul 47). De asemenea, aceasta este importantă pentru un mediu atractiv pentru investiții deoarece garantează echitatea, predictibilitatea, siguranța și stabilitatea sistemului juridic în care funcționează întreprinderile.

În plus față de informațiile cu privire la independența percepută a sistemului judiciar, care pot influența deciziile de investiții, tabloul de bord 2014 a prezentat o primă prezentare generală a modului în care sistemele judiciare sunt organizate pentru a proteja independența judiciară în anumite tipuri de situații în care independența acestora poate fi amenințată.

În continuarea cooperării cu rețelele judiciare europene, în special Rețeaua europeană de Consilii Superioare ale Magistraturii (ENCJ), Comisia a extins prezentarea comparativă privind independența structurală. Cifrele prezentate în tabloul de bord 2015 se bazează pe răspunsurile la un chestionar actualizat elaborat de Comisie în strânsă asociere cu ENCJ și pe ghidul ENCJ⁵³.

3.3.1 Percepția privind independența sistemului judiciar

Graficul 47: Independența percepută a sistemului judiciar* (cu cât valoarea indicată este mai mare, cu atât percepția este mai bună) (sursa: Forumul Economic Mondial⁵⁴)

* Numărul dintre paranteze prezintă locul ocupat cel mai recent între 144 de țări din lume.

⁵³ Pentru statele membre în care nu există Consilii Superioare ale Magistraturii (CZ, DE, EE, EL, CY, LU, AT și FI), răspunsurile la chestionarul actualizat au fost obținute în cooperare cu Rețeaua Președinților Curților Supreme de Justiție din Uniunea Europeană.

A se vedea Ghidul privind Rețeaua europeană de Consilii Superioare ale Magistraturii, iunie 2014, disponibil la adresa: http://www.encj.eu/index.php?option=com_content&view=article&id=9&Itemid=11

⁵⁴ Indicatorul elaborat de FEM se bazează pe răspunsurile furnizate în cadrul unui sondaj la întrebarea: „În ce măsură este sistemul judiciar din țara dumneavoastră independent de influența membrilor guvernului, a cetățenilor sau a întreprinderilor?” La sondaj a răspuns un eșantion reprezentativ de întreprinderi din toate țările care își desfășoară activitatea în principalele sectoare ale economiei (agricultură, industria prelucrătoare, industria neprelucrătoare și servicii). Sondajul s-a desfășurat în diferite formate, printre care interviuri față în față cu manageri, interviuri telefonice și schimburi de corespondență, având ca alternativă participarea la un sondaj online. Sondajul este disponibil la adresa: <http://www.weforum.org/reports/global-competitiveness-report-2013-2014>

3.3.2 Independența structurală

Întrucât mai multe state membre au în vedere reforme privind Consiliile Superioare ale Magistraturii la nivel național sau iau în considerare instituirea unor organisme independente având ca sarcină principală protecția independenței justiției, cifrele prezintă o comparație a componenței (în conformitate cu procesul de desemnare) și a principalelor competențe ale Consiliilor Superioare ale Magistraturii existente în UE (graficele 48 și 49). Studiile comparative ar putea asista statele membre în adoptarea reformelor care vor asigura eficacitatea Consiliilor Superioare ale Magistraturii ca instituții naționale independente cu responsabilitatea finală de sprijinire a sistemului judiciar în realizarea independentă a actului de justiție, luând în considerare în același timp tradițiile și caracteristicile specifice ale sistemelor judiciare.

Determinarea resurselor financiare pentru sistemul judiciar este o chestiune sensibilă, care poate afecta independența sistemului judiciar. Graficul 50, nou elaborat, prezintă informații cu privire la identitatea sectorului autorității guvernamentale care adoptă criterii pentru stabilirea resurselor financiare pentru sistemul judiciar și la natura criteriilor respective.

Asigurarea independenței structurale necesită garanții juridice care să o protejeze în situațiile în care independența sistemelor judiciare poate fi amenințată. Se utilizează cinci indicatori pentru a arăta garanțiile existente în astfel de situații: garanțiile împotriva transferului judecătorilor fără consimțământul lor (graficul 51), revocarea judecătorilor (graficul 52), alocarea cauzelor noi în cadrul unei instanțe (graficul 53), retragerea și recuzarea judecătorilor (graficul 54) și amenințarea la adresa independenței unui judecător (graficul 55). Pentru astfel de situații, Recomandarea Consiliului Europei din 2010 privind judecătoria: independență, eficiență și responsabilități („recomandarea”) prezintă standarde concepute să asigure respectarea independenței sistemului judiciar⁵⁵.

Cifrele au fost actualizate în cazul în care cadrul juridic sau practicile în statele membre s-au schimbat de la publicarea tabloului de bord pentru anul 2014. În unele grafice au fost prezentate garanții suplimentare, cum ar fi organismul care ia o decizie cu privire la calea de atac împotriva revocării unui judecător și s-a adăugat un nou strat cantitativ, care indică de câte ori o situație specială a avut loc în 2013, de exemplu numărul de transferuri ale judecătorilor fără consimțământul lor și numărul de revocări ale judecătorilor. Graficele oferă o imagine de ansamblu asupra garanțiilor juridice în anumite tipuri de situații fără a realiza o evaluare sau a prezenta date cantitative cu privire la eficacitatea acestora⁵⁶.

Această prezentare generală urmărește să sprijine rețelele judiciare europene și autoritățile relevante în examinarea eficacității garanțiilor existente. În 2014, Rețeaua europeană de Consilii Superioare ale Magistraturii a început activitatea pentru îndeplinirea unei astfel de sarcini.

Graficul 48: Componența Consiliilor Superioare ale Magistraturii conform procesului de desemnare*⁵⁷

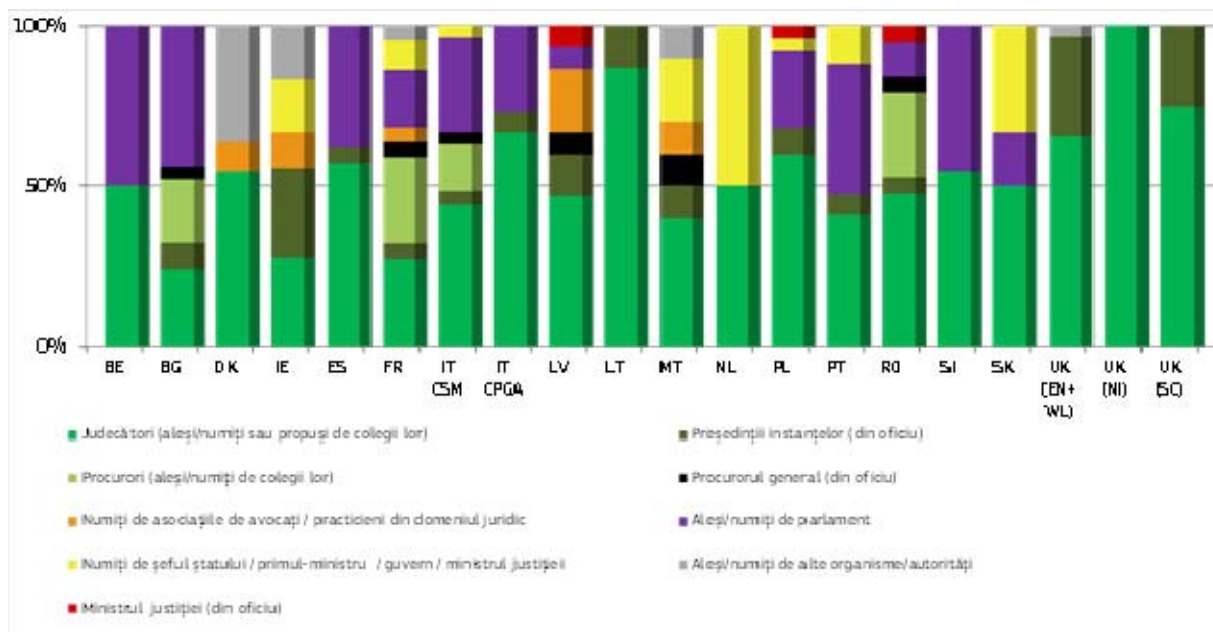
⁵⁵ Recomandarea CM/Rec(2010)12 a Comitetului de Miniștri către statele membre privind judecătoria: independență, eficiență și responsabilități.

⁵⁶ Prezentarea generală conține informații de bază cu privire la modul în care sunt organizate sistemele judiciare și nu urmărește să reflecte complexitatea și detaliile acestor sisteme. Cifrele prezintă statele membre în ordinea alfabetică a denumirii lor în limba originală. Înălțimea coloanelor nu reflectă în mod necesar eficacitatea garanțiilor.

⁵⁷ Pe baza ghidului ENCJ (disponibil la adresa:

http://www.encj.eu/index.php?option=com_content&view=article&id=9&Itemid=11).

Graficul prezintă componența Consiliilor Superioare ale Magistraturii, membrii ENCJ, în conformitate cu procesul de desemnare, în funcție de faptul dacă membrii sunt judecători/procurori selectați de către colegii lor, membri numiți de ramura executivă sau legislativă sau membri numiți de alte organisme și autorități. Cel puțin jumătate din membrii Consiliilor Superioare ale Magistraturii ar trebui să fie judecători aleși de colegii lor de la toate nivelurile sistemului judiciar, cu respectarea pluralismului în interiorul sistemului judiciar⁵⁸.

* BE: membrii judiciari sunt fie judecători, fie procurori; BG: categoria procurorilor include un judecător de instrucție ales; DK: toți membrii sunt numiți oficial de ministrul justiției; categoria numiți/desemnați de alte organisme/autorități include doi reprezentanți ai instanței (numiți de sindicatul pentru personalul administrativ și de sindicatul polițiștilor); FR: CSM are două formațiuni – una cu competență asupra completului de judecată și una cu competență asupra procurorilor; Consiliul include un membru din partea Consiliului de Stat (Conseil d'Etat), ales de adunarea generală a acestuia din urmă; IT-CSM: Consiglio Superiore della Magistratura (care acoperă sistemul judiciar în materie civilă și penală); categoria judecătorilor include doi magistrați (judecători și/sau procurori) aleși de la Curtea Supremă; IT-CPGA: Consiglio di presidenza della giustizia amministrativa (care acoperă sistemul judiciar în materie administrativă); ES: membrii CSM care provin din sistemul judiciar sunt numiți de Parlament – CSM comunică Parlamentului lista candidaților care au primit sprijinul asociației judecătorilor sau din partea a douăzeci și cinci de judecători; MT: liderul opoziției numește un membru nespecialist; NL: membrii sunt numiți în mod oficial prin decretul regal privind propunerea ministrului securității și justiției; RO: magistrați aleși validați de Senat; SI: membri aleși de Adunarea națională la propunerea Președintelui Republicii.

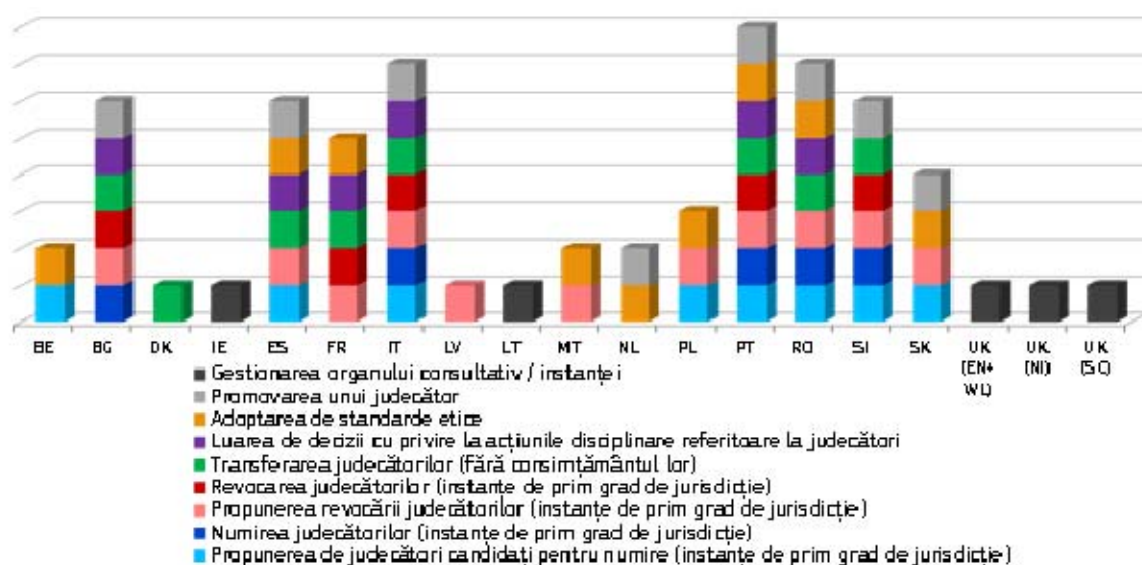
Graficul 49: Competențele Consiliilor Superioare ale Magistraturii⁵⁹

Graficul prezintă anumite competențe principale ale Consiliilor Superioare ale Magistraturii, membrii ENCJ, precum cele privind numirea și revocarea judecătorilor, transferul judecătorilor fără consimțământul lor, procedurile disciplinare privind judecătorii, adoptarea de standarde etice și promovarea judecătorilor.

⁵⁸ Consiliile Superioare ale Magistraturii sunt organisme independente, stabilite prin lege sau în temeiul Constituției, care urmăresc să garanteze independența sistemului judiciar și a judecătorilor individuali și, prin urmare, au scopul de a promova funcționarea eficientă a sistemului judiciar. A se vedea Recomandarea CM/Rec(2010)12 a Comitetului de Miniștri către statele membre privind judecătorii: independență, eficiență și responsabilități, alineatele 26-27.

⁵⁹ Pe baza ghidului ENCJ (disponibil la adresa:

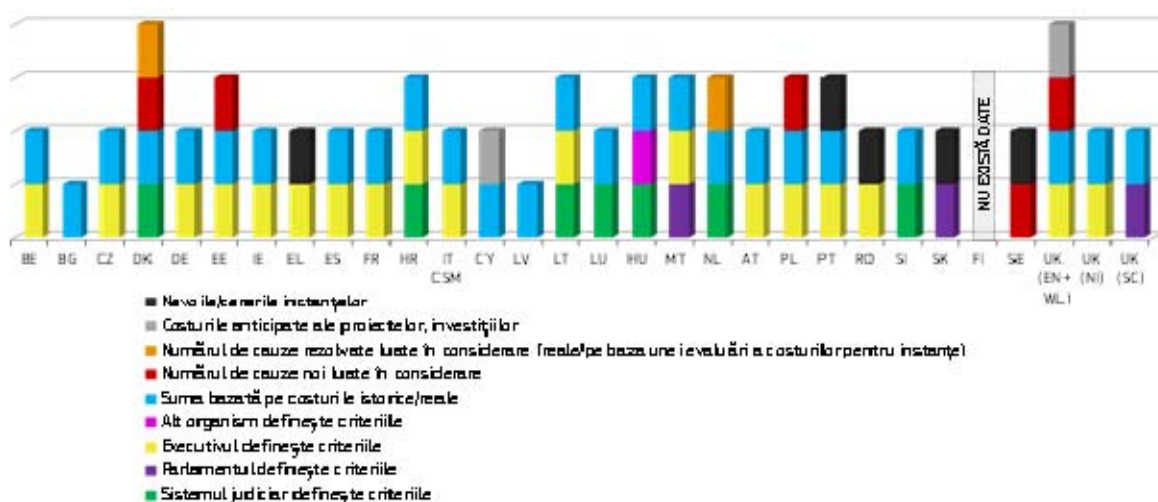
http://www.encj.eu/index.php?option=com_content&view=article&id=9&Itemid=11).

* Graficul prezintă numai anumite competențe, în timp ce Consiliile Superioare ale Magistraturii au competențe suplimentare. IT: ambele Consilii Superioare ale Magistraturii (CSM: sistemul judiciar în materie penală/civilă și CPGA: sistemul judiciar în materie administrativă). În unele țări, executivul are obligația, prin lege sau în urma unei propuneri din partea CSM, să numească sau să revoce un judecător (de exemplu, ES).

Graficul 50: Criterii pentru determinarea resurselor financiare pentru sistemul judiciar*⁶⁰

Graficul arată care ramură a administrației publice (judiciară, legislativă sau executivă) definește criteriile pentru determinarea resurselor financiare pentru sistemul judiciar. De asemenea, acesta prezintă, pentru fiecare țară, în ce constau criteriile respective: fie suma bazată pe costurile istorice/reale, care reprezintă cel mai comun criteriu, fie, mai rar, numărul de cauze noi/soluționate, costurile anticipate sau nevoile/cererile instanțelor.

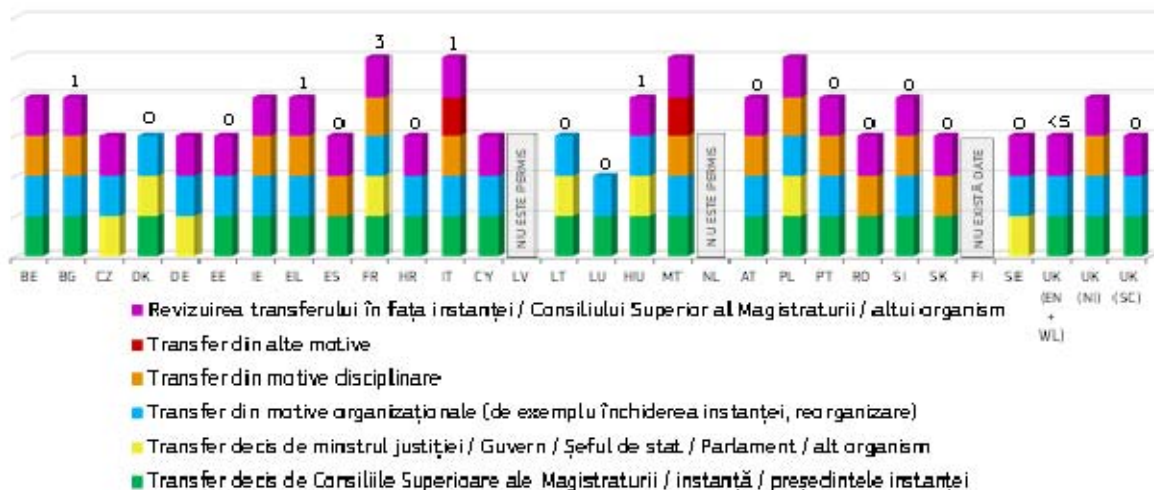
* DK: se ia în considerare numărul de cauze noi și de cauze soluționate în instanțele de prim grad de jurisdicție; DE: numai pentru bugetul Curții Supreme – pentru instanțele de prim și al doilea grad de jurisdicție, sistemele judiciare variază între statele federale; EE: numai pentru instanțele de prim și al doilea grad de jurisdicție; HU: legea prevede că salariile judecătorilor sunt stabilite în Legea privind bugetul central astfel încât suma să nu fie

⁶⁰ Datele sunt colectate prin intermediul unui chestionar actualizat elaborat de Comisie în strânsă asociere cu ENCJ. Pentru statele membre în care nu există Consilii Superioare ale Magistraturii, răspunsurile la chestionarul actualizat au fost obținute în cooperare cu Rețeaua Președinților Curților Supreme de Justiție din Uniunea Europeană.

mai mică decât în exercițiul precedent; NL: se ia în considerare numărul de cauze soluționate pe baza unei evaluări a costurilor pentru instanțe.

Graficul 51: Garanțiile împotriva transferului judecătorilor fără consimțământul acestora (inamovibilitatea judecătorilor)⁶¹

Graficul examinează scenariul privind transferul judecătorilor fără consimțământul acestora și arată dacă un astfel de transfer este permis și, în caz afirmativ, indică autoritățile care decid cu privire la aceasta, motivele (de exemplu, organizaționale, disciplinare) pentru care un astfel de transfer este permis și dacă este posibilă o cale de atac împotriva hotărârii de transfer⁶². Pentru prima dată, graficul indică, de asemenea, numărul de judecători care au fost transferați fără consimțământul acestora în 2013.

* Numărul din partea superioară a coloanei indică numărul de judecători transferați fără consimțământul lor în 2013 (lipsa unui număr indică faptul că nu există date disponibile); BE: transfer din motive organizaționale doar în interiorul unei instanțe; CZ: un judecător poate fi transferat doar către o instanță de același grad de jurisdicție sau către o instanță cu grad de jurisdicție imediat superior sau inferior (toate în cadrul aceluiași distric judicial); DE: transfer pentru maximum trei luni și doar în cazuri de reprezentare; EL: un judecător transferat din sistemul de justiție civilă/penală; LT: transfer temporar, atunci când există o nevoie urgentă de a asigura funcționarea adecvată a instanței; FR: Ministrul Justiției poate transfera un judecător pentru motive organizaționale în cazuri excepționale precum închiderea unei instanțe sau pentru motive legale cum ar fi numiri pe perioadă determinată (pentru un președinte de instanță sau pentru funcții specializate); PL: după reorganizarea instanței, aproximativ cinci sute de judecători din instanțele închise au fost transferați către alte instanțe; RO: doar transfer temporar, cu durată de până la un an, pentru sancțiuni disciplinare; UK (EN+WL): cel mult cinci judecători au fost transferați în 2013.

Graficul 52: Revocarea judecătorilor care își desfășoară activitatea în instanțe de prim grad de jurisdicție și în instanțe de al doilea grad de jurisdicție⁶³

⁶¹ Datele sunt colectate prin intermediul unui chestionar actualizat elaborat de Comisie în strânsă asociere cu ENCJ. Pentru statele membre în care nu există Consilii Superioare ale Magistraturii, răspunsurile la chestionarul actualizat au fost obținute în cooperare cu Rețeaua Președinților Curților Supreme de Justiție din Uniunea Europeană.

⁶² Punctul 52 din recomandare prevede garanții privind inamovibilitatea judecătorilor, în special faptul că un judecător nu ar trebui să fie transferat într-o altă funcție judiciară fără consimțământul său, cu excepția cazurilor de sancționare disciplinară sau de reformare a organizării sistemului judiciar.

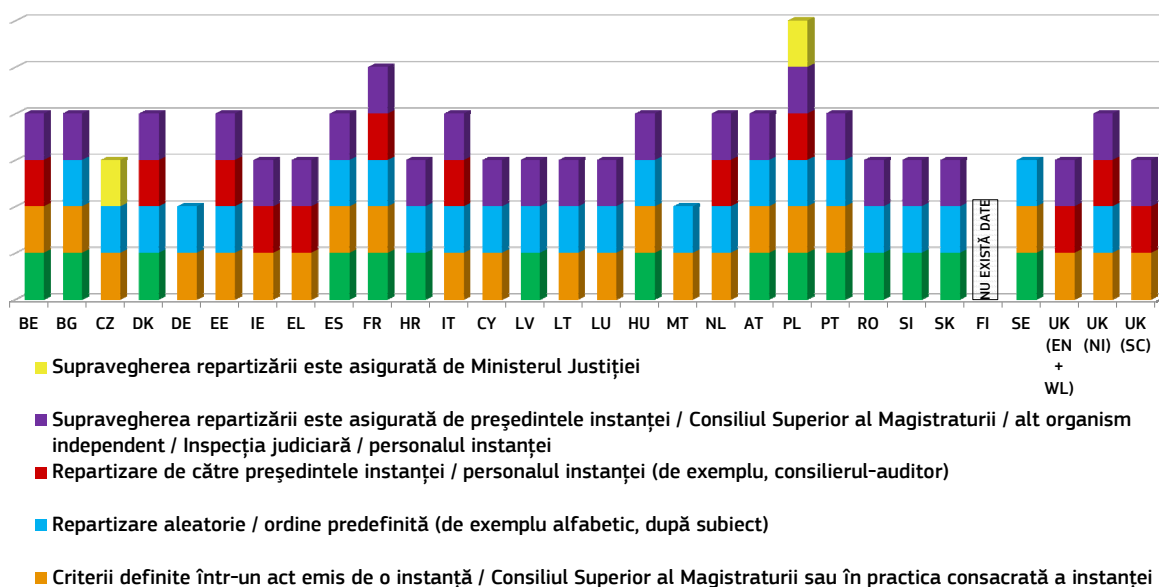
⁶³ Datele sunt colectate prin intermediul unui chestionar actualizat elaborat de Comisie în strânsă asociere cu ENCJ. Pentru statele membre în care nu există Consilii Superioare ale Magistraturii, răspunsurile la chestionarul actualizat au fost obținute în cooperare cu Rețeaua Președinților Curților Supreme de Justiție din Uniunea Europeană.

Acest grafic prezintă autoritățile care au competența de a propune și de a decide cu privire la revocarea judecătorilor care își desfășoară activitatea în instanțe de prim grad de jurisdicție și în instanțe de al doilea grad de jurisdicție în diferitele state membre⁶⁴. Partea superioară a coloanei indică organismul care ia decizia finală⁶⁵, iar partea inferioară indică – dacă este cazul – organismul care propune revocarea sau care trebuie să fie consultat înainte de luarea unei hotărâri. Pentru prima dată, graficul indică, de asemenea, numărul de judecători care au fost revocați în 2013 și dacă este posibilă revizuirea deciziei de revocare în fața unei instanțe, a curții constituționale sau a altui organism independent.

* Numărul din partea superioară a coloanei indică numărul de judecători revocați în 2013 (lipsa unui număr indică faptul nu există date disponibile). EL: un judecător revocat din sistemul de justiție civilă/penală; UK (EN+WL): nu au fost revocați judecători cu normă întreagă. Au fost revocați doar judecători cu normă parțială (plătiți pe bază de onorariu), și anume, un judecător de tribunal, patru registratori (care activează, de regulă, aproximativ 15 zile pe an) și opt magistrați consultanți. În unele țări, executivul are obligația, fie în temeiul legii sau al practicii, să urmeze propunerea Consiliului Superior al Magistraturii de revocare a unui judecător (de exemplu, ES).

Graficul 53: Repartizarea cauzelor în cadrul unei instanțe⁶⁶

Graficul prezintă nivelul la care sunt definite criteriile pentru repartizarea cauzelor în cadrul unei instanțe (de exemplu, lege, practica consacrată), modul în care sunt repartizate cauzele (de exemplu, de președinte instanței, de personalul instanței, repartizare aleatorie, ordine predefinită) și autoritatea care supraveghează repartizarea⁶⁷.

⁶⁴ Punctele 46 și 47 din recomandare solicită ca sistemele naționale să prevadă garanții cu privire la revocarea judecătorilor.

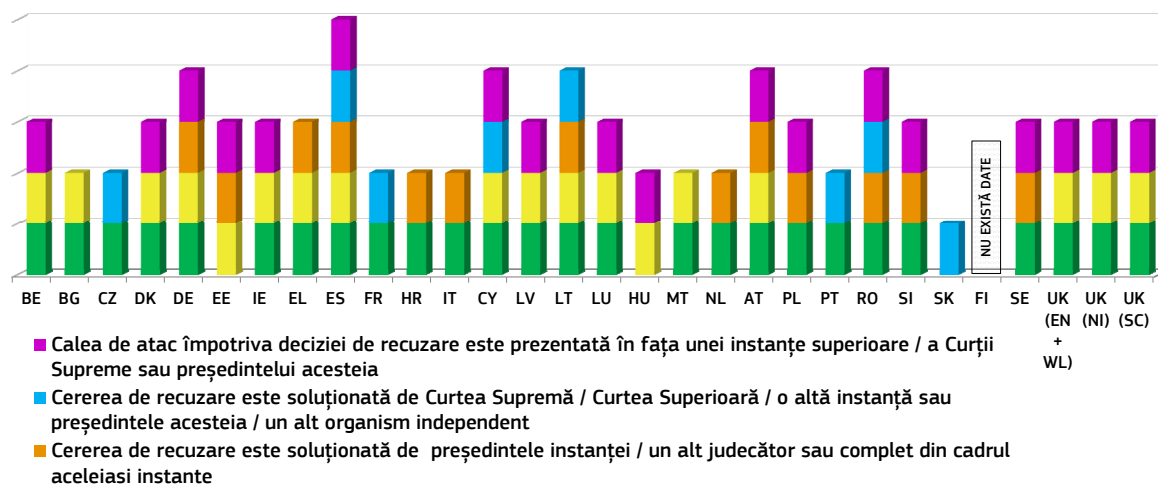
⁶⁵ Pot fi unul sau două organisme diferite, în funcție de motivul de revocare sau de tipul de judecător (de exemplu, președintele completului de judecată etc.).

⁶⁶ Datele sunt colectate prin intermediul unui chestionar actualizat elaborat de Comisie în strânsă asociere cu ENCJ. Pentru statele membre în care nu există Consilii Superioare ale Magistraturii, răspunsurile la chestionarul actualizat au fost obținute în cooperare cu Rețeaua Președinților Curților Supreme de Justiție din Uniunea Europeană.

⁶⁷ Punctul 24 din recomandare prevede că sistemele pentru repartizarea cauzelor în cadrul unei instanțe ar trebui să respecte criteriile obiective prestabilite pentru a garanta dreptul la un judecător independent și imparțial.

Graficul 54: Retragera și recuzarea unui judecător⁶⁸

Acest grafic indică faptul dacă judecătorii pot face obiectul unor sancțiuni în cazul în care nu respectă obligația de a se retrage de la judecarea unei cauze în care imparțialitatea acestora este pusă la îndoială, este compromisă sau în care există o percepție rezonabilă de părtinire. De asemenea, graficul prezintă autoritatea⁶⁹ care decide cu privire la o cerere de recuzare formulată de o parte care vizează contestarea unui judecător⁷⁰.

Graficul 55: Procedurile aplicabile în cazul în care este amenințată independența unui judecător⁷¹

Graficul prezintă autoritățile care pot acționa în cadrul unor proceduri specifice pentru a asigura protejarea independenței sistemului judiciar atunci când judecătorii consideră că independența le este amenințată⁷². De asemenea, graficul prezintă măsurile pe care autoritățile respective le pot adopta (de exemplu, emiterea unei declarații oficiale, depunerea de plângeri sau aplicarea de sancțiuni împotriva persoanelor care încearcă să îi influențeze pe judecători în mod necuvenit). Acțiunile pentru protejarea independenței sistemului judiciar sunt întreprinse de parchet sau de o instanță (în cazul sancțiunilor) sau de Consiliul Superior al Magistraturii (în cazul altor măsuri).

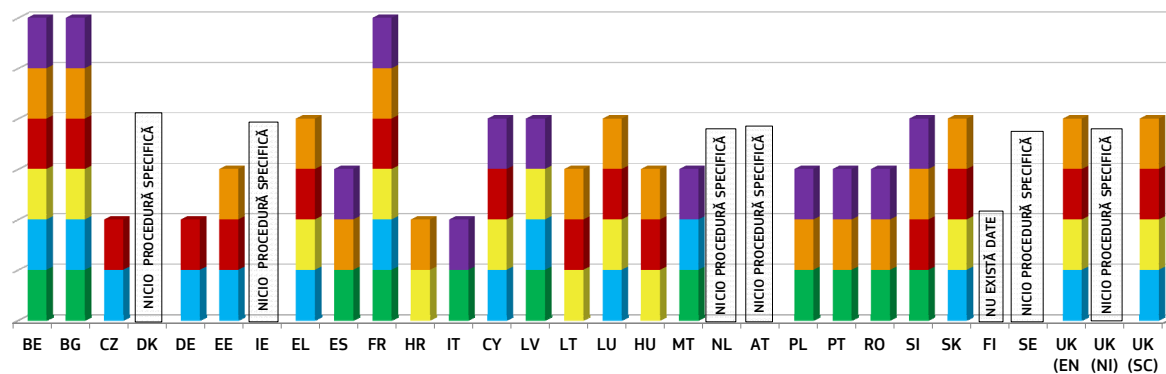
⁶⁸ Datele sunt colectate prin intermediul unui chestionar actualizat elaborat de Comisie în strânsă asociere cu ENCJ. Pentru statele membre în care nu există Consilii Superioare ale Magistraturii, răspunsurile la chestionarul actualizat au fost obținute în cooperare cu Rețeaua Președinților Curților Supreme de Justiție din Uniunea Europeană.

⁶⁹ Uneori decizia poate să fie luată de mai multe autorități, în funcție de gradul de jurisdicție al instanței în care își desfășoară activitatea judecătorul recuzat.

⁷⁰ Punctele 59, 60 și 61 din recomandare prevăd că judecătorii ar trebui să acționeze în mod independent și imparțial în toate cauzele și că aceștia ar trebui să se retragă de la judecarea unei cauze sau să refuze să judece numai atunci când există motive temeinice stabilite prin lege.

⁷¹ Datele sunt colectate prin intermediul unui chestionar actualizat elaborat de Comisie în strânsă asociere cu ENCJ. Pentru statele membre în care nu există Consilii Superioare ale Magistraturii, răspunsurile la chestionarul actualizat au fost obținute în cooperare cu Rețeaua Președinților Curților Supreme de Justiție din Uniunea Europeană.

⁷² Punctele 8, 13 și 14 din recomandare prevăd că, în cazul în care judecătorii consideră că le este amenințată independența, aceștia ar trebui să aibă posibilitatea de a recurge la căi de atac eficiente.

- Măsuri posibile: emiterea unei declarații oficiale privind independența sistemului judiciar / comunicat de presă + WL)
- Măsuri posibile: depunerea unei plângeri / notificarea unei autorități
- Măsuri posibile: sancțiuni (de exemplu penale, administrative)
- Reacția posibilă a Parchetului
- Reacția posibilă a Curții Supreme / a instanței sau a președintelui acesteia / a asociației judecătorilor / a Ombudsmanului / a altor organisme

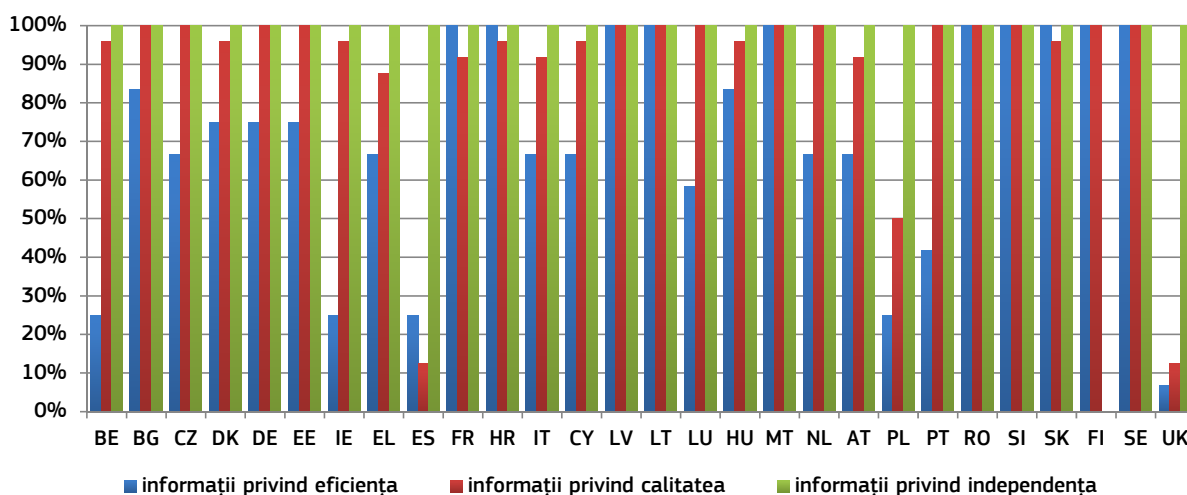
Concluzii privind independența sistemului judiciar

- Pe parcursul ultimilor trei ani, în cele mai multe state membre **percepția asupra independenței s-a îmbunătățit sau a rămas stabilă**. Cu toate acestea, în unele state membre, un nivel deja scăzut al independenței percepute s-a deteriorat în continuare.
- Tabloul de bord 2015 **a extins cartografierea garanțiilor juridice** menite să protejeze independența sistemului judiciar în anumite tipuri de situații în care aceasta ar putea fi amenințată. De asemenea, acesta indică numărul de transferuri ale judecătorilor fără consimțământul acestora și numărul de revocări ale judecătorilor în 2013. În plus, acesta prezintă informații privind criteriile utilizate în statele membre pentru stabilirea resurselor financiare pentru sistemul judiciar.
- Întrucât mai multe state membre au în vedere reforme privind Consiliile Superioare ale Magistraturii la nivel național sau iau în considerare stabilirea unor astfel de organisme independente, tabloul de bord 2015 oferă o prezentare comparativă a **componentei și competențelor Consiliilor Superioare ale Magistraturii**. Aceasta ar putea sprijini statele membre în asigurarea eficacității Consiliilor Superioare ale Magistraturii în activitatea de protejare a independenței sistemului judiciar, luând în considerare în același timp tradițiile și caracteristicile specifice ale sistemelor judiciare.
- Comisia va încuraja **rețelele judiciare să își aprofundeze evaluarea** eficacității garanțiilor juridice și va reflecta asupra modului în care constatările acestora ar putea fi prezentate în viitoarele tablouri de bord.

4. ABORDAREA LACUNELOR INFORMAȚIONALE

Colectarea de date privind elementele cheie ale sistemelor judiciare care să acopere toate statele membre rămâne o provocare. Graficul de mai jos ilustrează lacunele informaționale. Acesta prezintă procentul de informații disponibile pentru fiecare stat membru pentru fiecare dintre componentele cheie ale tabloului de bord (eficiență, calitate și independență).

Graficul 56: Lacunele informaționale și disponibilitatea informațiilor (eficiență, calitate, independență/procent pentru fiecare stat membru) (sursa: Comisia Europeană⁷³)

Informații cu privire la independență au fost puse la dispoziție de aproape toate statele membre. În materie de calitate, disponibilitatea informațiilor este, în general, de peste 50 %. Principalele probleme rămân în materie de eficiență. Deși aproape toate statele membre au participat la colectarea de date de către CEPEJ pentru pregătirea tabloului de bord 2015, nivelul răspunsurilor la întrebările specifice trebuie îmbunătățit în continuare.

Dificultățile în colectarea de date se datorează mai multor motive, în special: lipsa datelor relevante din cauza capacității statistice insuficiente; lipsa de corespondență între categoriile naționale de colectare a datelor și cele utilizate de CEPEJ sau, în câteva cazuri, refuzul de a participa la colectarea de date pentru tabloul de bord.

Pentru a remedia lacunele informaționale, Comisia solicită statelor membre să furnizeze toate datele relevante pentru tabloul de bord și intenționează să consolideze următoarele activități:

- colaborarea cu Grupul de persoane de contact pentru sistemele judiciare naționale în ceea ce privește colectarea de date și, întrucât în cadrul grupului s-a exprimat interesul pentru dezvoltarea de noi indicatori, în dezvoltarea de eventuali noi indicatori;
- cooperarea cu organismele UE în domenii specifice ale legislației UE legate de creșterea economică, cum ar fi concurența, drepturile consumatorilor, drepturile de proprietate intelectuală și extinderea cooperării la alte domenii de activitate;

⁷³ Procentul de informații disponibile ia în considerare: pentru eficiență, indicatorii de eficiență care decurg din studiul CEPEJ și în domeniile concurenței, protecția consumatorilor și marca comunitară; pentru calitate, indicatori care decurg din studiul CEPEJ și datele colectate prin intermediul Grupului de persoane de contact pentru sistemele judiciare naționale; pentru independență, indicatori care decurg din chestionarul Comisiei.

- cooperarea cu rețelele europene din domeniul justiției, în special Rețeaua europeană de Consilii Superioare ale Magistraturii, Rețeaua Președinților Curților Supreme de Justiție din UE, Asociația Consiliilor de Stat și a Jurisdicțiilor Administrative Supreme, Rețeaua Europeană de Formare Judiciară și cu asociațiile practicienilor în domeniul dreptului, în special avocații;
- urmărirea exercițiului comun de colectare de date între Eurostat/UNODC și grupurile de experți în domeniul afacerilor interne; și
- soluționarea incapacității anumitor state membre de a colecta date statistice relevante privind justiția în cadrul Semestrului european.

5. CONCLUZII

Tabloul de bord 2015 privind justiția în UE reflectă eforturile depuse de statele membre pentru creșterea eficacității sistemelor judiciare naționale. Acesta indică o serie de îmbunătățiri, dar în același timp arată că valorificarea beneficiilor reformei în domeniul justiției necesită timp. Prin urmare, angajamentul și fermitatea sunt indispensabile pentru creșterea eficacității justiției.

Comisia își reînnoiește angajamentul de a sprijini eforturile în domeniu, în cooperare cu statele membre și cu toate părțile interesate. O justiție eficientă merită eforturi comune, având în vedere rolul pe care aceasta îl joacă în punerea în aplicare a valorilor comune ale Uniunii și contribuția sa la creșterea economică.